

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4 - 6
2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy	
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	
2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty	
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	
3.1 Zaměření školy	7 - 9
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	10
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.4 Začlenění průřezových témat	12 - 16
4. Učební plán	17 - 18
5. Učební osnovy	
Název, charakteristika a vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	
Český jazyk	19
Anglický jazyk	54
Německý jazyk	70
5.2 Matematika a její aplikace	
Matematika	81
5.3 Informační a komunikační technologie	
Informatika	114
5.4 Člověk a jeho svět	
Prvouka	121
Vlastivěda	139
Přírodověda	149
5.5 Člověk a společnost	
Dějepis	157
Občanská výchova	177
5.6 Člověk a příroda	
Fyzika	187
Chemie	202
Přírodopis	208
Zeměpis	227
5.7 Umění a kultura	
Hudební výchova	238
Výtvarná výchova (včetně Vč a nepovinné Vv)	267
5.8 Člověk a zdraví	
Tělesná výchova	283
Výchova ke zdraví	313
5.9 Člověk a svět práce	
Pracovní výchova	323
Svět práce	337

5.10 Povinně volitelné předměty

Anglická konverzace.....	339
Německý jazyk volitelný	343
Cvičení z českého jazyka	350
Cvičení z matematiky	352
Informatika – seminář	355
Ekonomika a Administrativa.	357
Domácnost	361
Přírodopisné praktikum.....	363
Technické činnosti	370
Technické kreslení	372

5.11 Nepovinné předměty

Sborový zpěv	376
Sportovní hry	379

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáka	382 - 396
6.2 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	397 – 398

Samostatné přílohy tvoří:

Školní vzdělávací program školní družiny

Školní vzdělávací program mateřské školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program Základní školy a mateřské školy Dolní Kounice

Název programu **„ŠKOLA, jak ji neznáte“**

ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

Název školy **Základní škola a mateřská škola Dolní Kounice**

Adresa školy

Smetanova 2, 664 64 Dolní Kounice

Ředitel

Mgr. Rostislav Kandrnál

Kontakty:

Telefon

546 421 595

E-mail

info@zsdolnikounice.cz

Web

www.zsdolnikounice.cz

Koordinátor ŠVP

Mgr. Svobodová Hana

Zařazení do sítě škol

IZO

102 179 921

REDIZO

600 110 486

IČO

49 45 87 87

Zřizovatel

Město Dolní Kounice

Masarykovo náměstí 66/2

664 64 Dolní Kounice

Kontakty:

Telefon

513 030 411

Fax

513 030 437

E-mail

info@dolnikounice.cz

Platnost dokumentu od:

1. 9. 2012

Verze:

1. upravená verze – červen 2012

Podpis ředitele školy

Razítko školy

Charakteristika školy

Historie školy

Prvním důležitým krokem pro vznik naší školy byl rok 1903, kdy v Dolních Kounicích zakládá skupina vlastenců „Matici školskou“ a ta organizuje úsilí a koná kroky k postavení České měšťanské školy v Dolních Kounicích, což se také v roce 1910 po velkých bojích a jednáních uskutečnilo. Základní kámen ke stavbě školy byl položen v říjnu 1909 a slavnostní **otevření nové školy** se uskutečnilo dne **4. září 1910**. Na celém díle spolupracovaly i obce z širokého okolí. Od 1. září 1938 je škola pod novým názvem: **Újezdní škola měšťanská**, s obvodem Moravské Bránice, Německé (dnešní Nové) Bránice, Bratčice, Dolní Kounice, Mělčany, Prštice, Silůvky a Trboušany. V roce 1953 dochází k zásadní změně v organizaci školy v Dolních Kounicích. Zákonem ze dne 24. dubna 1953 byla v Dolních Kounicích s platností od 1. září 1953 zřízena **Osmiletá střední škola**. Byly sloučeny obě školy (chlapecká a dívčí) střední se školou národní (obecnou) pod jedno ředitelství.

Od 1. září 1960 je oficiálním názvem **Základní devítiletá škola**, vyučuje se ve školních budovách Smetanova, Hlavní, Ve Sboru. Ve školním roce 1978/79 celý chod školy v budově na ulici Smetanova však do značné míry ovlivňuje stavební činnost Okresního stavebního podniku. Probíhají práce na **přestavbě a přístavbě** školní budovy. Ke staré budově byl přistavěn blok s novými učebnami, dále kuchyně, jídelna, kotelná a uhelna s následnou celkovou rekonstrukcí elektroinstalace, vody, topení a výměny oken a dveří. Koncem 90. let dochází ještě k přeměně kotelny z tuhých paliv na plyn. Vratme se však k **důležitým změnám** v životě školy. Ve školním roce 1981/82 byly **zrušeny 9. třídy**, škola se stala opět osmiletou. Dostavěné dílčí části byly postupně uváděny do provozu. Tak byla zprovozněna jídelna, tělocvična, kabinety. V roce 1982/83 probíhá druhá etapa přístavby a celá stavba, tedy dokončení 3. etapy, je plánováno k roku 1988. Ve školním roce 1991/92 je na škole **opět zavedena 9. třída**. K 90. výročí založení školní budovy v roce 2000 byla vydána publikace zaznamenávající historii nejen školy, ale celou historii školství ve školách v Dolních Kounicích. Jedná se o publikaci pana Milana Řiháčka **Historie škol a školství v Dolních Kounicích**.

Dne 1. 9. 2011 došlo ke změně názvu školy na **Základní škola a mateřská škola Dolní Kounice**. K rozhodnutí zřídit ve městě další mateřskou školu nás vedl demografický vývoj v Dolních Kounicích, kdy vyvstal požadavek umístit více dětí v mateřské škole. Naše úsilí bylo díky vedení města Dolní Kounice zdárně završeno otevřením mateřské školy v září 2011.

Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Dolní Kounice, Smetanova 2, je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním stupni bývá obvykle 10 tříd po dvou třídách v ročníku a dvě až tři oddělení školní družiny. Na druhém stupni bývá 8 tříd zpravidla po dvou třídách v ročníku. Celkový počet žáků je přibližně kolem 350, průměrná naplněnost tříd je 22 žáků. Kapacita školy je 600 žáků.

Asi 50 % žáků dojíždí ze spádových obcí (Bratčice, Kupařovice, Mělčany, Moravské Bránice, Němčičky, Nové Bránice, Pravlov, Trboušany).

Součástí školy jsou i dvě oddělení mateřské školy s kapacitou 45 dětí.

Materiálně technické vybavení

Škola má dvě budovy. Pro 1. a 2. ročník budovu na ulici Ve Sboru a pro 3. až 9. ročník budovu na Smetanově ulici.

K dispozici je 26 učeben. 8 z nich tvoří odborné učebny: učebna chemie a fyziky, dějepisu a zeměpisu, cizích jazyků, přírodopisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, informatiky a multimediální výchovy. Dále je k dispozici dílna, školní kuchyňka, školní knihovna, 2 tělocvičny, asfaltové hřiště, travnaté hřiště, školní pozemek.

Školní knihovna a učebna informatiky jsou koncipovány jako informační centrum školy.

Škola má moderní hygienické zařízení a průběžně modernizované šatny.

Součástí školy je i školní kuchyně s jídelnou, kde se stravují žáci základní i mateřské školy. Kapacita školní kuchyně je až 450 jídel. Škola zajišťuje obědy pro veřejnost. Pitný režim je zajišťován prodejem školního dotovaného mléka a ovocných nápojů.

Materiální vybavení školy je na průměrné úrovni, průběžně dochází k jeho obnově, v současné době probíhá modernizace žákovského školního nábytku. Každoročně je doplňována vybavenost odborných učeben moderními pomůckami a výpočetní a audiovizuální technikou. Také kabinety jsou vybaveny počítači s připojením na internet.

Školní počítačová síť obsahuje asi 40 počítačů s permanentním připojením na internet.

Pedagogický sbor

Pedagogický sbor sestává přibližně z 28 členů, převážně žen. Z hlediska věkového složení převažují pracovníci mladšího a středního věku. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá až na výjimky plně aprobovaně. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik sociálně patologických jevů, metodik environmentální výchovy, správce a metodik informačních technologií a vychovatelky školní družiny.

Pedagogičtí pracovníci využívají různé formy dalšího vzdělávání. Především v oblasti využití výpočetní techniky a internetu, studia cizích jazyků, nových forem a metod práce při výchově a vzdělávání žáků. Většina učitelů se dále vzdělává jak ve svém oboru, tak i v oblasti metodické, empatických reakcí, týmové spolupráce apod.

Žáci

Školu navštěvují z poloviny žáci z Dolních Kounic, druhou polovinu tvoří žáci dojíždějící z okolních obcí.

Ve škole jsou rovněž žáci se speciálními vzdělávacími a výchovnými poruchami. Vyučující jsou seznámeni se jmény těchto žáků a ve výuce se k poruchám přihlíží tak, aby i tito žáci zvládli základní učivo. Každoročně je asi 10 až 15 žáků integrovaných a pro ně je vytvořen individuální vzdělávací plán. Vnitřní a vnější diferenciací je dán prostor pro vzdělávání talentovaných žáků. Žáci mají možnost podílet se na řízení školy prostřednictvím školního parlamentu, kde dávají podněty a připomínky a navrhuje své vlastní projekty. V době mimo vyučování nabízíme žákům možnost vyžití v kroužcích (sportovních, jazykových, výtvarných, hudebních a dalších).

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech, které dotváří obsah vzdělávacího procesu celé školy, zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Kulturně vzdělávací akce – školní akademie, výstavy výtvarných žákovských prací, vánoční besídky, vánoční koncert, Den Země, návštěvy divadelních představení a koncertů, návštěvy městské knihovny a místních historicko-kulturních památek a další.

Sportovně ozdravné akce a pobyty – lyžařský kurs, turistický kurs, plavání, bruslení, Den dětí, škola v přírodě, letní dětský tábor a další.

Výchovně vzdělávací besedy – s psychologem, odborným lékařem, Policií ČR, představiteli městského úřadu, úřadu práce a další.

Další akce – školní výlety, exkurze, sběry léčivých rostlin a papíru.

K hodnocení a srovnávání práce žáků se využívá různých komerčních testů, např. CERMAT nebo SCIO, a ročníkových srovnávacích testů.

Další projekty se uskutečňují v rámci třídních kolektivů, ročníků nebo jednotlivých předmětů.

Spolupráce školy s rodiči a veřejností

Způsoby sdělování informací o průběhu vzdělávání žáků a aktivitách školy:

Schůzky rodičů – třídní schůzky (probíhají pravidelně čtyřikrát ročně), schůzky rodičů integrovaných žáků, schůzka rodičů budoucích prvňáčků, schůzka rodičů vycházejících žáků s výchovným poradcem o volbě povolání, pohovory a konzultace o prospěchu a chování žáků s jednotlivými učiteli, výchovné komise.

Den otevřených dveří – každoročně pro nově příchozí žáky z okolních obcí a jejich rodiče, pro rodiče budoucích prvňáčků, pro děti vycházející z mateřské školy a příležitostně pro širokou veřejnost.

Prezentace informací a výsledků naší práce – prostřednictvím webových stránek školy, časopisu Naše město a místních veřejných rozhlasů v jednotlivých obcích.

Od 1. ledna 2006 pracuje při naší škole tříčlenná Školská rada, složená ze zástupců rodičů, zřizovatele a školy.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Náš školní vzdělávací program „Škola, jak ji neznáte“ vychází z pojetí školní docházky jako důležité etapy života dítěte, v níž má získat schopnosti potřebné pro budoucí život. Naším cílem je vzdělávat a vychovávat naše žáky tak, aby se jim dostalo kvalitní a kvalifikované péče v podnětném a bezpečném prostředí s ohledem na jejich různorodé vzdělávací potřeby. Škola je místem, které žáky motivuje, podporuje k aktivnímu učení se, pomáhá utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytuje spolehlivý základ všeobecného vzdělání.

Hlavní cíle našeho školního vzdělávacího programu

V našem školním vzdělávacím programu vycházíme z hlavních cílů Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

a) Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.

- výběr a využití vhodných způsobů a metod pro aktivní a efektivní učení
- vyhledávat informace, zpracovávat je a vhodně využívat při učení i v praktickém životě
- využívat různé informační a komunikační technologie

b) Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

- samostatně experimentovat a ze získaných výsledků vyvozovat závěry, uvádět věci do souvislostí, volit vhodné způsoby řešení, aplikovat osvědčené postupy, vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

c) Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu jak v českém tak i v cizím jazyce

d) Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- spolupracovat ve skupině při řešení úkolů, podílet se na vytváření pravidel práce a utváření příjemné atmosféry v týmu
- aktivně přispívat k diskusi, umět obhajovat vlastní názor a respektovat názory druhých

e) Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.

- vystupovat sebevědomě, mít pozitivní představu o sobě samém a schopnost vcítit se a respektovat situace a názory jiných
- řešit praktické problémy a situace na základě pochopení a přijetí společenských principů, znát svá práva i povinnosti, hodnotit výsledky své i jiných

f) Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

- schopnost chránit životní prostředí a kulturní i společenské hodnoty
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory

g) Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědní.

- rozhodovat se správně a zodpovědně dle dané situace, chránit vlastní zdraví i zdraví ostatních, umět poskytovat podle svých schopností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví

h) Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

- respektovat a chránit kulturní a historické dědictví, vnímat tradice a kulturní hodnoty jiných

i) Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

- využívat získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Stanovené priority školy:

Informatika a využití výpočetní techniky

- výuka informační a komunikační technologie ve všech ročnících druhého stupně formou povinných a volitelných předmětů v moderní učebně pro 22 žáků
- podpora výuky s využitím výpočetní techniky a multimediálních programů v dalších odborných učebnách vybavených dataprojektorem a počítačem s připojením na internet, včetně využití interaktivní tabule
- využívání informačního centra školy (počítačová učebna a školní knihovna) po celý den

Komunikační dovednosti v cizích jazycích

- výuka anglického jazyka od 1. ročníku v zájmovém kroužku a od 3. ročníku povinně v učebním plánu, od 6. ročníku probíhá výuka vnější diferenciací
- v rámci volitelných předmětů se od 7. ročníku nabízí druhý cizí jazyk (němčina) a v posledním ročníku konverzace v anglickém jazyce

Rozvoj a podpora praktických dovedností

- rozvoj zájmů, schopností a dovedností v prakticky zaměřených volitelných předmětech (technické činnosti, domácnost, technické kreslení, ekonomika a administrativa, výtvarné činnosti), prezentace výsledků prací žáků
- environmentální vzdělávání (přírodopisné praktikum, Den Země, ekologické projekty, třídění odpadů, sběr surovin)

Rozvoj a podpora pohybových a sportovních dovedností

- povinnou tělesnou výchovu doplňuje řada sportovních zájmových kroužků zaměřených na drobné sportovní hry, kopanou, volejbal, floorball, baseball a další činnosti
- pořádání školy v přírodě pro I. stupeň, kurz dopravní výchovy, kurz plavání, kurz lyžování, kurz turistiky, cykloturistiky a vodní turistiky, letní tábor
- pořádání různých školních soutěží a sportovních utkání a účast ve vyšších kolech soutěží, sportovní dny (Den dětí, turistické vycházky, bruslení)

Rozvoj estetického cítění, zapojení do výtvarné a hudební tvorby

- výuka probíhá v odborných učebnách výtvarné a hudební výchovy
- systematická podpora zájmu o výtvarnou výchovu v hodinách výtvarné výchovy, nepovinné výuce a zájmových kroužcích (zapojování do výtvarných soutěží a výzdoby školy, pořádání výstav v prostorách školy, kulturního domu, kláštera)
- rozvoj hudebního, tanečního a dramatického cítění v hodinách hudební výchovy, možnost uplatnění talentů v pěveckém sboru
- vedení žáků k aktivnímu vystupování na veřejnosti (školní akademie, vystoupení pěveckého sboru, pořádání divadelních vystoupení)
- vedení žáků ke kulturnímu vystupování (divadelní představení, koncerty)

Zdravý životní styl a využití volného času

- rozvíjení osobnosti žáka, jeho postojů a motivů jednání, vytváření otevřené a klidné atmosféry školy, posilování úlohy motivace,
- využití volného času v mimoškolní činnosti (zájmové kroužky), spolupráce s kulturním a informačním centrem, sportovními a zájmovými organizacemi
- uskutečňování programu protidrogové prevence (zvyšování tělesné zdatnosti žáků, využívání volného času a zapojování žáků do mimoškolních aktivit, spolupráce s odbornými institucemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů – přednášky, besedy, zřízení schránky důvěry)

STRATEGIE ŠKOLY - JAK ŽÁKY VÉST K ZÍSKÁVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

KOMPETENCE K UČENÍ	K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	KOMUNIKATIVNÍ
motivovat žáky k celoživotnímu vzdělávání	definovat problém, čemu nerozumím	umět naslouchat druhým s porozuměním
pěstovat u žáka schopnost vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů	analyzovat problém, rozlišit podstatu problému od méně důležitých skutečností	vést k respektování názorů druhých a přijmout je, nebát se o nich diskutovat
vést žáka k propojení teoretických poznatků s praxí	umět vyhledat informace nutné k řešení	chtít komunikovat
používat různé metody učení podle charakteru učiva	umět vyhledat odb. pomoc (literaturu, zkuš. osoby)	umět vyjádřit svůj názor a obhájit si ho
vést žáka k samostatnosti a schopnosti zorganizovat si učení	nenechat se odradit neúspěchem, neutíkat od problému, umět a chtít překonávat překážky	vést k tomu, aby se vyjadřoval vhodnou formou, výstižně, přiměřeně věku, sebekriticky
pěstovat u žáka schopnost sebehodnocení	využívat různé (i nové) metody a postupy	učit žáka klást otázky, rozvíjet slovní zásobu
dát příležitost zažít pocit úspěchu	umět pracovat ve skupině, vyjádřit svůj názor	snažit se zapojit všechny do diskuse
vést žáka k důvěře ve vlastní vědomosti a k umění uplatnit, co se naučil	vytvářet modelové situace řešení a naučit se aplikovat již známá řešení na podobné situace	vyhledávat nejdůležitější informace, pochopit je a umět použít
klást důraz na výběr učiva (přiměřenost věku), vhodný rozsah a hloubku	vyhodnotit důsledky konkrétních řešení a dokázat za ně převzít zodpovědnost	zvládat různé formy komunikace - ústní, písemná, obrazová, nonverbální, PC, média
učit žáky pracovat s chybou		naučit číst s porozuměním
		učit žáka být asertivní
		pomoci žákovi zbavit se ostychu
		podporovat sebevědomí
		vyžadovat dodržování pravidel stanovených ŠŘ
OBČANSKÁ	SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	PRACOVNÍ
vytvořit pocit sounáležitosti k rodině, kolektivu, obci... (k životnímu prostředí)	být schopen poskytnout pomoc druhému (slabším, handicapovaným, starším občanům)	klást důraz na dodržování bezpečnosti práce a hygieny
naučit uvědomění si svého místa ve společnosti	naučit žáky spolupracovat v týmu	pěstovat kladný přístup k práci
vést žáky k osvojení si norem chování (viz ŠŘ)	vážít si názoru i práce jiných	vychovávat k pracovním návykům
naučit respektu k lidem s odlišnostmi (národnost, rasa, vyznání, výjimečnost, postižení...)	naučit se mít zdravé, ale ne přehnané sebevědomí (sebeúcta)	poznat smysl práce, pozitivní vztah, kvalita práce
budovat v žácích vlastenectví a vztah k historii, účtu k tradicím, památkám a kultuře	umět zorganizovat práci a stanovit pravidla práce ve skupině (výběr dobrých, schopných a aktivních spol.)	umět si stanovit cíl a dojít k němu
naučit základní práva a povinnosti	usilovat o harmonické vztahy k rodině	posilovat volní vlastnosti
naučit správně jednat v krizových situacích (první pomoc...)	umět skloubit názory druhých ve prospěch kolektivu	umět posoudit své schopnosti a dovednosti
naučit žáky účtě k majetku (soukromému i veřejnému) a chránit životní prostředí	respektovat autoritu, role učitele a žáka ve třídě	vést žáky k adaptaci na změněné nebo nové prac. podmínky
vést žáky k respektování zákonů, základních lidských práv a představitelů státní moci	odmítat násilí, umět pomáhat v krizových situacích	pracovat systematicky po částech, které spojíme v celek
využívat zkušenosti a pomoc odborníků	respektovat národnostní menšiny	spojit teorii s praxí
netolerovat projevy rasismu, nacionalismu a soc. patologické projevy chování	vychovávat k účtě ke spoluobčanům	vědět, jak a kde hledat práci (vhodné povolání)
		ocenit dobře vykonanou práci
		vést žáky k ochraně zdraví a živ. prostředí

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami považujeme žáky se zdravotním postižením, žáky se specifickými poruchami učení a žáky mimořádně nadané.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami) bude probíhat formou individuální integrace v běžných třídách. O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy. Žáci se zdravotním postižením budou vzdělávání na základě individuálních vzdělávacích plánů vypracovaných s ohledem na postižení žáka. Naše škola není bezbariérová, proto je třeba v případech závažnějšího postižení požadovat přítomnost osobního asistenta. Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsoby komunikace.

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Žáky, u kterých se projevují příznaky některé specifické poruchy učení, posíláme, se souhlasem zákonných zástupců, na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Tito žáci jsou vzdělávání podle výsledku vyšetření a na základě doporučení poradny. Je-li u žáka zjištěna specifická porucha učení, jsou se závěry vyšetření seznámeni všichni vyučující, kteří daného žáka vyučují. V případě zájmu žáků je na prvním stupni organizován dyslektický kroužek. Při klasifikaci přihlížíme k druhu a stupni specifické poruchy učení. V závažnějších případech, na doporučení poradny, žáky integrujeme v běžných třídách. Pro každého integrovaného žáka je vytvořen individuální vzdělávací plán, který obsahuje například závěry a doporučení z vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, zásady práce s žákem a spolupráce s rodiči, speciální pomůcky, způsoby hodnocení apod.. Individuální vzdělávací plán zpravidla vypracovává třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími podle druhu poruchy.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Probíhá ve třídách formou individuální integrace. Při identifikaci mimořádného nadání spolupracujeme se souhlasem zákonných zástupců s pedagogicko-psychologickou poradnou. Pro mimořádně nadaného žáka učitel připravuje školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Na základě individuálního vzdělávacího plánu vyučující v předmětech, kde se projevuje mimořádné nadání žáka, připravuje pro tyto žáky učivo na doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu, zapojuje žáky do rozsáhlejších samostatných prací a projektů. Mimořádně nadaní žáci mohou být zařazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Začlenění průřezových témat formou integrací do předmětů

1. Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy	I. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	Čj, Prv	ČJ, Prv, M	Čj, M, Prv, Aj, Hv	Aj, Pří, VI	Čj, Aj, M, Pří, VI, I	Čj, Aj, Nj, PŘ, D, PČ, Hv, Tv, M	Aj, Nj, PŘ, PČ, Hv, Do, D, Tv, F	Čj, Aj, Nj, PŘ, D, PČ, Hv, Tv, Ch, F	Čj, Aj, Nj, PŘ, D, PČ, Hv, Tv, Ch, CM
Sebepoznání a sebepojetí	Prv	Čj, Prv	Čj, Prv, Aj, Tv	Aj,	Pří, Vv, Hv, Tv	Aj, Nj, Hv, I	Čj, Aj, Nj, Rv, Hv, F	Čj, Aj, Nj, Rv, Vv, Hv, Ov, PČ	Čj, Aj, Nj, Rv, Hv, PČ
Seberegulace a sebeorganizace		Čj, M, Prv	Aj, Prv	Aj	Aj, Tv	Tv	Hv, Tv	Rv, Tv, M	Rv, Tv
Psychohygiena	Čj, Prv	Čj, Prv	Prv, Hv, Tv		Pří, Hv, Tv	Aj, F, Rv, Hv, Tv	Aj, Hv, Tv	Aj, PŘ, Rv, Do, Hv, Tv	Aj, F, Rv, Hv, Tv
Kreativita		Čj	Čj, Vv, Hv		Čj, Vv, I	Čj, Aj, Nj, F, Hv, Tv, Vv, M	Čj, Aj, Nj, PČ, Hv, Tv, Vv, F	Čj, Aj, Nj, Rv, PČ, Hv, Tv, Vv, Ch	Čj, Aj, Nj, F, PČ, Hv, Tv, Vv, Ch
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí	Prv	M		Aj	Pří, Tv	Aj, Tv, I	Čj, Aj	Aj, Nj, Rv, Ak	Čj, Aj, Nj, Ak
Mezilidské vztahy	Prv	Čj, Prv	Prv, Tv	Aj	Čj, Aj, Pří, I	Rv, Tv, I	Tv	Rv, Tv, Ov, Ak	Aj, Rv, EA, Tv, Ak, PČ
Komunikace	ČJ, Prv	Prv	Čj, Aj, Prv	Čj, Aj	Čj, Aj, Tv	Čj, Aj, Nj, Hv, Tv, F, M	Čj, Aj, Nj, Hv, Tv, Ov	Čj, Aj, Nj, Rv, Hv, Tv, M	Čj, Aj, Nj, EA, Tv, F
Kooperace a kompetice			Vv, PČ		M, Tv	F, Hv, Tv	F, Tv	Rv, Hv, Tv	F, EA, Hv, Tv
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M		Čj	Aj	Aj, M	Čj, Aj, Nj, F, Hv, Tv, PČ, M	Čj, Aj, Nj, F, PČ, Tv	Čj, Aj, Nj, F, Rv, Do, PČ, Tv, Ak	Čj, Aj, Nj, F, Rv, EA, Ak, PČ, TK, CM

Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj, Tv			VI	Čj, Tv	Př, Rv, Hv, Tv, I	Nj, Tv, Rv, F	Rv, Hv, Tv, Ov	Rv, Tv
2. Výchova demokratického občana									
Tematické okruhy	I. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Vv, Prv		Prv	VI			Př		
Občan, občanská spol. a stát		Prv	Prv	VI	VI			D, Ov	
Formy participace občanů v pol. životě					VI	Ov			Aj, D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI	D		D	D
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
Tematické okruhy	I. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá		Čj, Prv, Hv	Čj	VI	VI	Aj	Aj, Z, I	Aj, Čj	Aj, Čj, Ov
Objevujeme Evropu a svět		Prv	Čj		VI, I	Aj	Aj, Z	Aj, Z	Aj, F, Rv, Hv, Tv
Jsme Evropané		Prv			VI	D	D	D, Ak	Aj, Ov, D, Z, Ak, F
4. Multikulturní výchova									
Tematické okruhy	I. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference		Prv	Prv,	Aj,	Aj, Čj, Hv	Aj	Rv, Aj, Ov	Př, Aj	Aj
Lidské vztahy	Čj, Prv	Prv	Čj,		Čj, Tv	Aj	Rv	Rv, Př, Ak	Rv, Aj, Ak
Etnický původ	Prv	Prv,	Prv	Př,	Př, VI		Rv, D	Př, D	Z, EA
Multikulturalita				Aj	Aj, Čj, I	Aj	Rv, Aj, Hv	Př, Aj	Aj, Z, Ov

Princip sociálního smíru a solidarity	Prv				VI		Rv	Př	EA
5. Environmentální výchova									
Tematické okruhy	I. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Prv	Prv	Prv	Pří	Pří	Př	Př		Př, Z
Základní podmínky života		Prv	Prv	Pří	Pří	Př	Př	CH, F	Př, Z, Ch, F
Lidské aktivity a problémy živ. prost.	Prv	Prv	Prv		Pří	Př, I, Pč	PŘ, Ov, Aj, Pč, F	Z, CH, Aj, F	Př, Z, Pč, Aj, CH, I, F, M
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv	Pří	Pří	Pč, Tv	Pč, Př, Aj, I	Př, Z, F	Př, Z, Aj,
6. Mediální výchova									
Tematické okruhy	I. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání med. sdělení		Čj, M, Prv	Čj		Čj, Vv	Čj, Ov	Čj, I		Čj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Čj			Čj	Ov	Čj, I		EA, Hv
Stavba mediálních sdělení		Čj	Čj		Čj	Čj	I	I	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení					Čj, Hv				Čj, I
Fungování a vliv médií ve společnosti	Prv	Čj, Hv			Čj, Hv, I	Ov	Hv, I	Aj	Aj, Hv, I
Tvorba mediálního sdělení	Čj	Čj, Vv	Čj		Čj	Čj	Čj, Př, Vv	Ak	Ak
Práce v realizačním týmu		Čj			Př, VI	Ov	Př	Ak	Ak

Rozvoj daného průřezového tématu uskutečňujeme například na těchto akcích:

1. Osobnostní a sociální výchova	1	2	3	4	5	6
2. Výchova demokratického občana						
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech						
4. Multikulturní výchova						
5. Environmentální výchova						
6. Mediální výchova						
Výchovné chvíle s třídními učiteli	X	X				
Den dětí – sportovní den	X	X			X	
Školní výlety a další třídní akce	X	X	X	X	X	
Jarní školy v přírodě, zimní lyžařské kurzy, turistické kurzy	X	X	X	X	X	X
Předvánoční třídní den	X	X		X		X

Literární a recitační soutěže – I. a II. stupeň	X	X		X		
Prezentace školy – akademie	X	X		X		X
Reprezentace školy na různých typech soutěží okrsku a okresu	X	X		X		
Projekty učitelů v rámci různých předmětů	X	X		X	X	
Sportovní kurzy (plavání)	X	X		X	X	
Výstavy, koncerty, divadla, exkurze, besedy, vých, pořady	X			X		X

Učební plán - tabulace

I. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory (předměty)	1.roč.	Disp. čas.dot.	2.roč.	Disp. čas.dot.	3.roč.	Disp. čas.dot.	4.roč.	Disp. čas.dot.	5.roč.	Disp. čas.dot.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	3	7	2	7	1	7	1	7		42
	Cizí jazyk (Aj)	–	–	–	–	3	–	3	–	3	–	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4		4	1	4	1	4	1	4	1	24
Inf. a komunikač. technologie	Informatika	–	–	–	–	–	–	–		1	–	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2		2		2	1	–	–	–	–	
	Vlastivěda	–	–	–	–	–	–	1	1	1	1	
	Přírodověda	–	–	–	–	–	–	2		2		15
Umění a kultura	Hudební výchova	1	–	1	–	1	–	1		1		
	Výtvarná výchova	1		2		2		1		1		12
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2		2		2		2		2		10
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	–	1	–	1	–	1	–	1	–	5
Volitelné		–		–		–		–		–		0
												0
												0
Disponibilní časová dotace celkem			3		3		3		3		2	14
	Celkem za ročník	21		22		25		25		25	118	118
	Tolerance	18–22		18–22		22–26		22–26		22–26		

II. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory (předměty)	6.roč.	Disp. čas.dot.	7.roč.	Disp. čas.dot.	8.roč.	Disp. čas.dot.	9.roč.	Disp. čas.dot.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4		4		3	1	4	1	17
	Cizí jazyk (Aj)	3	1	3		3		3		13
Matematika a její aplikace	Matematika	4		4		4	1	3	1	17
Inf. a komunikač. technologie	Informatika		1	1						2
Člověk a společ.	Dějepis	2		2		2		1	1	
	Výchova k obč. - Občanská výchova	1		1		1		1		12
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	1	1	1	2		
	Chemie	–		–		2		2		
	Přírodopis	1	1	2		2		1		
	Zeměpis	1	1	2		2		1		26
Umění a kultura	Hudební výchova	1		1		1		1		
	Výtvarná výchova	2		1		1		2		10
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví				1	1		1		
	Tělesný výchova	2		2		2		2		11
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	–	1	–		–		–	2
	Svět práce					1		1		2
Volitelné					3		3		4	10
Disponibilní časová dotace celkem			5		5		7		7	24
Celkem za ročník		28		30		32		32		122
Tolerance		28–30		28–30		30–32		30–32		

Nabídka volitelných předmětů					Nj - 2		Nj - 2		Nj - 2		2. cizí jazyk		
					Vč		Is		EA		Výtvarné činnosti		
					Pp/Ep		Vč		Tk		Přírodopisné praktikum (nebo Ekologické)		
					Tč		Pp/Ep		Is		Technické činnosti pro H i D		
Nabídka nepovinných předmětů:					Do		Ak		Ak		Domácnost pro H i D		
Sportovní hry							Tč		Tč		Informatika - seminář		
Sborový zpěv							Do		Do		Anglická konverzace		
Výtvarná výchova							Sh		CvČJ		Ekonomika a administrativa		
Náboženství									CvM		Technické kreslení		
											Cvičení z Čj		
											Cvičení z M		
											Sportovní hry		

Poznámky k učebnímu plánu

Povinně volitelné předměty pro jednotlivé ročníky

Využití disponibilních hodin

Vnější diferenciaci

Začlenění průřezových témat

Žáci mají každý rok možnost vybrat si některý z těchto **povinně volitelných předmětů**:

7. ročník:

Technické činnosti, Domácnost, Druhý cizí jazyk volitelný (Německý), Výtvarné činnosti a Přírodopisné praktikum

8. ročník:

Technické činnosti, Domácnost, Druhý cizí jazyk volitelný (Německý), Anglická konverzace, Informatika - seminář, Sportovní hry

9. ročník:

Technické kreslení, Technické činnosti, Domácnost, Druhý cizí jazyk volitelný (Německý), Ekonomika - Administrativa, Anglická konverzace, Informatika - seminář, Cvičení z Čj nebo M

Využití disponibilních hodin

celkem na 1. stupni 14 hodin, na 2. stupni 24 hodin

1. ročník

celkem 3 hodiny – Český jazyk

2. ročník

celkem 3 hodiny – Český jazyk (2), Matematika (1)

3. ročník

celkem 3 hodiny – Český jazyk, Matematika, Prvouka

4. ročník

celkem 3 hodiny – Český jazyk, Matematika, Vlastivěda

5. ročník

celkem 2 hodiny – Matematika, Vlastivěda

6. ročník

celkem 5 hodin – Anglický jazyk, Informatika, Fyzika, Přírodopis, Zeměpis

7. ročník

celkem 5 hodin – Fyzika (1), Výchova ke zdraví (1), povinně volitelné předměty dle nabídky daného ročníku (3)

8. ročník

celkem 7 hodin – Český jazyk a literatura (1), Matematika (1), Fyzika (1), Svět práce (1), povinně volitelné předměty dle nabídky daného ročníku (3)

9. ročník

celkem 7 hodin – Český jazyk (1), Matematika (1), Dějepis (1), povinně volitelné předměty dle nabídky daného ročníku (4)

Vnější diferenciaci

Této možnosti využíváme dle každoroční situace v předmětech Matematika a Český jazyk na 2. stupni. Žáci se dělí na skupiny *Rychlejší a Ostatní*

Průřezová témata jsou začleněna přímo do jednotlivých předmětů (viz tabulka)

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje ve všech ročnících:

1. ročník – 10 hodin týdně
2. ročník – 9 hodin týdně
3. ročník – 8 hodin týdně
4. ročník – 8 hodin týdně
5. ročník – 7 hodin týdně

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk je rozdělen do tří složek:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Na 1. stupni je prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroj – čtení a psaní, kdy je kladen důraz na čtení s porozuměním a čtenářské dovednosti, rozšiřování slovní zásoby, zdokonalování se v grafickém projevu, rozvoj vztahu k mateřskému jazyku. Vzdělávací obsah směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských dovedností, vede k využívání různých zdrojů informací – např. slovníky a encyklopedie, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj. Předmět Český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák je veden ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu a vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu i v jiných oblastech vzdělávání
- motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory
- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- žáci se učí respektovat pedagogy i ostatní dospělé

Kompetence občanská

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v různých situacích
- učí se empatii
- prostřednictvím účasti na kulturních akcích žáci získávají vztah k umění a historii
- učitel využívá literatury k vytváření postojů k přírodě a společnosti

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zvládá jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká dokáže jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat	písmena a hlásky(ne W – w, Q –q, X – x, Y)	Výtvarná výchova, hudební výchova, prvouka Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopnosti poznávání Psychohygiena Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova Lidské vztahy Mediální výchova Tvorba mediálního sdělení	
skládá slabiky, slova, čte slabiky, slova, tvoří jednoduché věty rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací, pečlivě vyslovuje, správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, porovnává významy slov – slova opačného významu, slova zdrobnělá, dokáže vyjádřit pocity pohybem, kresbou, odlišuje báseň od pohádky, seznámí se s literárními pojmy,	- čtení - mluvený projev - slovní zásoba - hádanka, rozpočítadlo, říkanka, báseň, pohádka; odstavec, nadpis; přísloví		

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
rozlišuje základy komunikačních žánrů	pozdrav, prosba, oslovení, omluva, poděkování, blahopřání		
správně sedí při psaní, zvládá správné držení psacího náčiní, rozlišuje psací a tiskací písmena, zvládá napsat psací písmena velké a malé abecedy, číslice do 20, dokáže napsat slabiky, jednoduchá slova a věty, správně spojuje písmena a slabiky, používá tečku, otazník, vykřičník, čárku, pomlčku, a velké písmeno na začátku věty	- psaní - přepis tiskacího písma do psané podoby - diktát jednotlivých slov a vět		
tvoří smysluplné věty, dramatizuje jednoduchý text, vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy, dokončí pohádku, příběh, naučí se zpaměti básničku, dokáže básničku recitovat	vyjadřovací schopnosti, tvořivá činnost s literárním textem		

Metody, formy, nástroje – sluchová analýza a syntéza, rozhovor, vyprávění, manipulace s písmeny a slabikami, zapojování všech smyslů, individuální přístup, skupinová práce, prodloužený výklad. Pomůcky – tabule, magnetická tabule, nástěnné tabule, obrazy a obrázky, dětské hudební nástroje, kartičky se slabikami a se slovy, obrázková abeceda, krychle s písmeny, velké archy papíru, mazací tabulka – fix, CD, dětské knihy.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu, dbá na správnou intonaci, výslovnost, správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, dokáže naslouchat přednesu, reagovat otázkami, dokáže přečtený text vyprávět, tvoří krátký mluvený projev (na základě svých zážitků), rozlišuje poezii a prózu, zvládne recitovat báseň, odliší literární pojmy	- čtení - naslouchání - mluvený projev - pohádka, báseň, povídka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, herec, divadlo, kulisy, verš – rým – sloka; přirovnání - přísloví	Prvouka, výtvarná výchova, matematika Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Mezilidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Mediální výchova Kritické čtení a vnímání med. sdělení Interpretace vztahu med. sdělení a reality Stavba med. sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba med. sdělení Práce v realizačním týmu	
zvládá abecedu – řadit slova podle prvního písmene, rozlišuje a vyjmenuje samohlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky – pravopis ú/ů měkké, tvrdé, obojetné souhlásky,	- hlásky - zvuková stránka jazyka		Seznámení se s slabikotvorným R, L

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
sluchově rozlišuje hlásky, osvojí si pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách			
rozděluje slova na slabiky, rozděluje slovo na konci řádku, rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	slabiky		
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, ze slov tvoří smysluplné věty, rozlišuje vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování, pozná párové souhlásky – spodobu na konci a uprostřed slov zdůvodňuje	slova vlastní jména, jméno - příjmení jiný tvar slova, slovo příbuzné		
pozná konec věty a začátek věty následující, věty začíná velkým písmenem, rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, rozlišuje a správně používá interpunkční znaménka, seznámí se s dvojtečkou, uvozovkami, seřadí věty v textu, vyjmenuje slovní druhy – rozlišuje podstatná jména, slovesa(jednoduchý slovesný tvar), předložky, porovnává významy slov -	věty oznamovací, tázací, rozkazovací, přací podstatná jména (obecná, vlastní), slovesa, předložky (neslabičné, jednoslabičné, vícslabičné)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
nadřazená, podřazená, souřadná, slova stejného významu			
rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk vyjadřuje se spisovně ve větách, je schopen vyjádřit svůj názor, pocity, podle obrázkové osnovy vypráví děj, dokáže dramatizovat pohádku, zvládá naslouchat druhému	vyjadřovací schopnosti tvořivá činnost s literárním textem naslouchání		
dokáže dodržovat hygienu zraku - vzdálenost hlavy od sešitu, píše úhledně a čitelně, zvládne správné tvary písmen abecedy, číslice do 100, opis a přepis jednoduchých textů	psaní diktát jednoduchých vět (autodiktát) žánry písemného projevu - adresa, pozdrav z prázdnin, blahopřání		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- Žák se zdokonaluje v pozorném, plynulém a výrazném čtení přiměřeném věku - trénuje vyhledávací čtení a hledá klíčová slova - čte a recituje ve správném tempu, dodržuje melodii řeči a větný přízvuk - zvládá tiché čtení s porozuměním, dokáže reprodukovat text, vyjadřuje své pocity z přečteného textu - využívá četbu jako zdroj informací - rytmizuje a melodizuje básně, příběh zdramatizuje, nakreslí vlastní ilustraci, dokončuje rozečtený příběh - rozlišuje některé lit. pojmy, v básni hledá sloku, verš, rým - učí se pozorně naslouchat, dokáže vyjádřit kontakt s partnerem, zaznamenat slyšené a reagovat otázkami	- čtení hlasité, tiché, s porozuměním - recitace, reprodukce textu tvořivé činnosti s lit. textem - rytmizace, melodizace, dramatizace, ilustrace naslouchání základní literární pojmy – spisovatel, básník, ilustrátor, báseň, pohádka, pověst, povídka, bajka, přísloví, sloka, verš rým	Výtvarná výchova, Hudební výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Sociální rozvoj Komunikace Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova Lidské vztahy Mediální výchova Kritické čtení a vnímání med. sdělení Stavba mediálních sdělení	seznamuje se se jmény několika básníků a spisovatelů pro děti

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
		Tvorba mediálních sdělení	
- rozvíjí techniky mluveného projevu – výslovnost, hlasitost, tempo; zvládá zákl. komunikační pravidla – oslovení, vede dialog; uplatňuje zásady zdvořilého vystupování; používá mimiku a gesta - vypravuje podle obrázkové osnovy; dokáže popsat jednoduchý předmět	- mluvený projev – oslovení, dialog, mimika, gesta - osnova, popis předmětu		
- stále dodržuje a fixuje zákl. hygienické návyky (sezení, držení tužky), snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev v rámci svých možností - napíše adresu, blahopřání, pozdrav, pozvánku	písemný projev, adresa, blahopřání, pozdrav, pozvánka		
- rozpozná hlásky krátké a dlouhé, rozlišuje hláskové skupiny měkké, tvrdé, obojetné – zdůvodňuje pravopis - uvědomí si rozdíl mezi dvojhláskou a dvěma hláskami	- zvuková stránka jazyka – hlásky krátké, dlouhé; hláskové skupiny – měkké, tvrdé, obojetné - slabiky, abeceda		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- dokáže rozdělit slova na slabiky - pracuje s abecedou – řadí slova i podle dalších písmen			využívá znalosti abecedy v praxi
upevňuje své znalosti pravopisu znělých i neznělých souhlásek na konci i uvnitř slova	znělé a neznělé souhlásky		
zná obojetné souhlásky, pamětně zvládá přehled vyjmenovaných slov a dokáže vysvětlit jejich význam, tvoří a poznává některá slova příbuzná, odůvodňuje pravopis	- vyjmenovaná slova - slova příbuzná, předpona a kořen slova		
chápe pojem „význam slova“, rozlišuje slova souznačná a protikladná, tvoří slova nadřazená, podřazená a souřadná	slovní zásoba a tvoření slov – slova souznačná a protikladná, nadřazená, podřazená, souřadná		seznámí se i s pojmy synonyma, opozita, antonyma – nemusí je používat
- vyjmenuje všechny slovní druhy; zařazuje je do skupiny ohebných či neohebných; poznává podstatná jména, přídavná jména, slovesa, spojky, předložky, citoslovce (jen typické příklady) - správně zapíše předložku ve spojení s podstatným jménem	tvarosloví – slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa, spojky, předložky, citoslovce		vysvětlí, co který slovní druh znamená
naučí se určovat rod, číslo a pád; rozeznává vlastní jména od obecných a zdůvodní si jejich	- podstatná jména – pád, číslo, rod - jména vlastní a obecná		pádové otázky vyjmenuje i s předložkami

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
pravopis, seznámí se s místními názvy			
• pozná jednoduchý a složený slovesný tvar v textu, vysvětlí pojem infinitiv (neurčitek), určuje osobu, číslo a čas, seznámí se s časováním v přítomném, minulém a budoucím čase	• slovesa – osoba, číslo, čas • slovesný čas přítomný a budoucí		ne pravopis přičestí minulého
• seznamuje se s pojmy věta a souvětí, spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje a tvoří věty podle postoje mluvčího a volí vhodná znaménka	• skladba – věta jednoduchá a souvětí, spojovací výrazy • věty podle postoje mluvčího		čárky diktujeme, větné vzorce netvoříme

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace - určí ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku - rozlišuje předložky a předpony (předpony nad-, pod-, od-, před-, roz-, bez-, ob-, v-) - porovnává významy slov – synonyma, antonyma, slova jednoznačná a mnohoznačná - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- mateřský jazyk - stavba slova – kořen, část předponová, příponová a koncovka - pravopis předpon - význam slov	Hudební výchova Výtvarná výchova Vlastivěda Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj - komunikace	
- pozná a určuje slovní druhy (zejména pods. jm., příd. jm., číslovky, slovesa, předložky, spojky, citoslovce) - používá slovní druhy v gramaticky správných tvarech - určuje pád, číslo, rod a vzor pods. jmen, skloňuje pods. jména podle vzorů	- slovní druhy - podstatná jména		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- určuje osobu, číslo a čas sloves, časuje slovesa ve způsobu oznamovacím - správně píše a odůvodňuje i,í/y,ý ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných, v koncovkách pods. jm., v koncovkách sloves v přítomném čase, ve shodě přísudku s holým podmětem	- slovesa - pravopis psaní i/y po obojetných souhláskách: - vyjmenovaná slova - podstatná jména - shoda		
- vyhledává základní skladební dvojice - pozná holý a nevyjádřený podmět, holý přísudek slovesný - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, změni větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů	- skladba – druhy podmětů - věta jednoduchá a souvětí		čárky se diktují
- zdokonaluje se v plynulém a pozorném čtení (tiché i hlasité) - rozlišuje podstatné a okrajové informace - orientuje se v textu	čtení		
- pozorně a aktivně naslouchá - vhodně reaguje otázkami	naslouchání		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zaznamenává slyšené a reprodukuje obsah sdělení			
- rozvíjí techniku mluveného projevu - dbá na správnou výslovnost, intonaci a přiměřenou hlasitost - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost	mluvený projev – dialog, telefonický rozhovor, vzkaz		
- píše úhledně, čitelně a přehledně - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (omluvenka, jednoduché oznámení, pozvánka, vzkaz, jednoduchý popis a vypravování)	písemný projev – omluvenka, jednoduché oznámení, pozvánka, vzkaz, jednoduchý popis a vypravování		
- vyjadřuje své pocity z poslechu CD nebo knihy čtené učitelem, stručně reprodukuje obsah - dokáže rozlišit hlavní postavy	poslech literárních textů		
- čte plynule a správně - vyjadřuje své dojmy z textu a zaznamenává je (písemně, výtvarně, příp. pohybově) - prokáže, že textu rozuměl - rozlišuje podstatné od méně podstatného	zážitkové čtení a naslouchání		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• volně reprodukuje text • tvoří vlastní jednoduchý literární text na dané téma a doplní ho ilustrací • všímá si chování postav lit. díla • porovnává ilustrace různých výtvarníků	• tvořivé činnosti s literárním textem		
• rozumí lit. pojmům pohádka, bajka, pověst • rozlišuje prózu a poezii • v próze rozpozná hlavní a vedlejší postavy • v poezii rozumí pojmům verš – sloka – rým • rozpozná a všímá si rozdíly zpracování textu krásné literatury a literatury naučné (beletrie – encyklopedie) • vyhledává informace z encyklopedií • porovnává a rozlišuje typy divadelního představení (hrané a loutkové) • seznamuje se se jmény českých spisovatelů a básníků	• základní literární pojmy – pohádka, bajka, pověst, próza a poezie • vyhledávání informací z encyklopedií • typy divadelního představení		

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu, orientuje se v textu, rozlišuje odstavce - pozorně a aktivně naslouchá, vhodně reaguje otázkami, zaznamenává slyšené, reprodukuje obsah sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta - rozvíjí techniky mluveného projevu – správně vyslovuje, intonuje a používá přiměřenou hlasitost, volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, respektuje role mluvčího a posluchače	- práce s textem, čtení - mluvený projev – dialog, telefonický rozhovor, zdvořilé vystupování - oznámení, vzkaz, poznámka, inzerát, jednoduchý tiskopis, dopis, popis věci a zvířete, popis pracovního postupu	Vlastivěda Výtvarná výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Kreativita Sociální rozvoj: – Mezilidské vztahy – Komunikace Morální rozvoj: – Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova – Kulturní difference – Lidské vztahy – Multikulturalita Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě, vyjádří svůj názor na reklamu • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • odůvodňuje a správně píše: – předložky <i>s</i> a <i>z</i> – předpony <i>s-</i>, <i>z-</i>, <i>vz-</i>, <i>vy-</i>, <i>vý-</i> – samohlásku <i>ú</i> v kořenu slov, po předponě, v citoslovcích, u slov přejatých – <i>ě/je</i> po předponách <i>ob-</i> a <i>v-</i> – slabiky <i>pě</i>, <i>mě/mně</i> – příponu <i>-ný</i>, <i>-ní</i> v přídavných jménech • pozná a určuje slovní druhy,	• psaní – technika psaní, formální úprava textu • osnova vyprávění • reklama kolem nás • slova spisovná a nespisovná • synonyma, antonyma, slova jednoznačná a mnohoznačná • stavba slova – kořen, přepona, přípona, koncovka – pravopis předpon – pravopis přípon – pravopis <i>ú</i> – pravopis <i>bě</i>, <i>pě</i>, <i>vě</i>, <i>mě</i> • druhy slov	mediálního sdělení – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – Stavba mediálního sdělení – Vnímání autora mediálního sdělení – Fungování a vliv médií ve společnosti – Tvorba mediálního sdělení	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • pozná podstatná jména a určuje pád, číslo, rod a vzor • pozná přídavná jména a určuje druh, pád, číslo, rod a vzor • rozlišuje druhy zájmen v 1. pádu • ovládá pravopis zájmena <i>já</i> a psaní předložky <i>s</i> ve spojení <i>s sebou</i> • rozlišuje druhy číslovek • pozná slovesa, jednoduché i složené tvary, určuje osobu, číslo, čas a způsob • rozlišuje způsob oznamovací a rozkazovací, podmiňovací způsob v čase přítomném • určí příslovce, citoslovce a částice • odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách: – ve vyjmenovaných slovech – v koncovkách podstatných jmen – v koncovkách přídavných jmen tvrdých a měkkých – u sloves • vyhledá základní skladební dvojice, určí podmět holý, několikanásobný, nevyjádřený,	• podstatná jména • přídavná jména • zájmena • číslovky • slovesa • příslovce, citoslovce a částice • psaní i/y po obojetných souhláskách: – vyjmenovaná slova – podstatná jména – přídavná jména tvrdá a měkká – u sloves – shoda • základní skladební dvojice • druhy podmětů a přísudků		

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
příisudek slovesný a jmenný se sponou (podst. a přídavné jméno) - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - spojuje věty v souvětí a používá vhodných spojovacích výrazů – spojky, zájmena, příslovce - zkouší psát čárky v jednoduchých souvětích - dále se zdokonaluje ve čtení a přednesu, snaží se o výrazový přednes a čtení - vyjadřuje své názory na slyšený i čtený text, souvisle hovoří o textu, vyjadřuje hlavní myšlenky, odlišuje hlavní a vedlejší postavy - poznává základní literární druhy a žánry, pozná je a dokáže je charakterizovat - pokouší se tvořit vlastní literární text na dané téma, přednáší jej, reprodukuje, dramatizuje a doplní vhodným výtvarným doprovodem - postupně se seznamuje s autory a ilustrátory knih pro děti, zná je i jejich hlavní díla - pracuje se slovníkem,	- věta jednoduchá a souvětí - interpunkce mezi slovy a v souvětí - psaní čárek - čtení a přednes - pohádka, báje - pověst, bajka, povídka, dobrodružná literatura, příběhy ze života dětí, lidová slovesnost, poezie – próza, spisovatel – básník - vlastní tvorba na dané téma - autoři a ilustrátoři knih pro děti - vyhledávání informací		správnost psaní interpunkce se nehodnotí

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
encyklopedií a internetem seznamuje se s různými formami prezentace literárních děl	televize, divadlo, kino, kniha, časopis – komiks		

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** se vyučuje jako samostatný předmět

v 6., 7. a 8. ročníku – 4 hodiny týdně

v 9. ročníku – 5 hodin týdně

V 9. ročníku je povinně volitelný předmět **cvičení z jazyka českého**, který se vyučuje 1 hodinu týdně.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk je rozdělen do tří složek:

Komunikační a slohová výchova

Jazyková výchova

Literární výchova

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- porozumění různým druhům psaných i mluvených projevů
- poznávání autorů, hlavní myšlenku díla
- vnímání literatury jako nového zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, knihovna, internet)

Mezipředmětové vztahy

- **dějepis** (hlavně v literární výchově – vývoj české a světové literatury)
- **výtvarná výchova** (moderní umělecké směry)
- **hudební výchova** (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři)
- **informatika** (zdroj informací, referáty...)

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, mezilidské vztahy, mluvní cvičení, dovednost zapamatovat si, sociální dovednosti, řešení problémů, tvůrčí činnost.

Mediální výchova – výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, média v každodenním životě, reklama, zpravodajství, spolupráce s časopisem Naše město Dolní Kounice

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – poznáváme autory a díla v jiných zemích

Poznámka – ostatní průřezová témata (**Výchova demokratického občana, Environmentální výchova, Multikulturní výchova**) učivem také prolínají, ale jen v omezené míře.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, mapy gramatických přehledů, audiovizuální techniku)
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje pracovní tempo jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zadává takové úkoly, které posilují schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby a samostudia)
- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- seznamuje žáky s různými modelovými situacemi a vede žáky k samostatnému řešení problémů
- klade důraz na kreativitu a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek a zobecnění

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke správnému vyjadřování svých myšlenek, k logickému myšlení a kultivovanému vyjadřování ústnímu i písemnému
- zařazuje mluvnická cvičení a slohové práce na dané téma
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat (skupinové práce)
- vede žáky k tomu, aby byli tolerantní, ohleduplní ke svému okolí, vyjadřovali se výstižně a přiměřenou formou

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, tolerance, úcta k práci druhého) a jejich respektování samotnými žáky
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- podporuje pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a úcty k našim tradicím

- aktivně zapojuje žáky do kulturního dění v obci a na škole, vede je k účasti na soutěžích
- klade důraz na vzájemnou toleranci a ochotu spolupracovat s ostatními

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (pravidelná příprava na vyučování)
- kontroluje samostatné práce žáků
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví (skupinová práce, výuka v učebně informatiky, knihovně)

CVIČENÍ Z JAZYKA ČESKÉHO

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **cvičení z jazyka českého** je zařazen v 9. ročníku jako povinně volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávací obsah předmětu je shodný s obsahem předmětu český jazyk a literatura.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu cvičení z jazyka českého je určeno zejména žákům, kteří chtějí dále studovat na středních školách s maturitou. Je tedy zaměřeno na:

- systematické opakování a prohlubování učiva ZŠ
- přípravu žáků k přijímacím zkouškám a pohovorům
- praktické procvičování (VŠJR, diktáty s rozбором chyb, opakování literárního učiva)
- po přijímacích zkouškách bude zaměřeno hlavně na tvůrčí činnost (komunikační a slohová)

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a výchovné a vzdělávací strategie jsou shodné s předmětem český jazyk a literatura.

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami	<u>Seznámení s jazykovými příručkami</u>	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí	Pravopis – průběžně po celý rok
spisovně vyslovuje česká slova	<u>Zvuková stránka jazyka</u> (hláskosloví, spisovná výslovnost, zvuková stránka věty)	Osobnostní a sociální rozvoj/ morální rozvoj- řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- rozpozná jednotlivé části slov - v písemném projevu zvládá pravopis morfologický, lexikální a slovotvorný	<u>Stavba slova a pravopis</u> (slovotvorný základ, předpona, přípona, stavba slova, slova příbuzná, pravopis)		
- dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy - tvoří spisovné tvary ohebných slovních druhů	<u>Tvarosloví</u> (druhy slov, ohebné slovní druhy)		
uvědomuje si vztah mezi větnými členy	<u>Skladba</u> (základní skladební dvojice, shoda, rozvíjející větné členy)		

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných situacích	<u>Vypravování</u>	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj - kreativita	Doporučujeme výuku v blocích
dokáže odlišit přímou a nepřímou řeč		Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj - komunikace	1. slohová písemná práce - vypravování
umí sestavit osnovu vypravování		Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, stavba mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení	
dokáže výstižně vyjadřovat vlastní postoje a pocity	<u>Dopis</u>		2. slohová písemná práce - dopis
rozvíjí pozorovací schopnosti	<u>Popis</u> (předmět, osoba)		
osvojuje si grafickou úpravu textu			
seznámí se s objektivními zprávami v denním tisku a odliší je od bulváru	<u>Zpráva, oznámení</u>		
samostatně vytvoří jednoduchou zprávu (obec, škola)			

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
reprodukuje přečtený text	<u>Báje, pohádky, pověsti</u>	Hudební výchova - lidová slovesnost Dějepis - starověké Řecko, Řím	Literárně - výchovné aktivitty: Návštěva školní knihovny, místní lidové knihovny, divadelního představení
jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry v literatuře	<u>Z české literatury 19. století</u> <u>Na cestě</u>	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj- kreativita	Práce se čtenářským deníkem
formuluje vlastní názor na přečtený text	<u>Příběhy odvahy a dobrodružství</u> <u>Svět lidí a svět zvířat</u>	Osobnostní a sociální výchova/ morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Společná četba
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	<u>Maléry a patálie</u>		
přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	<u>Úsměvy a šibalství</u>		

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
rozlišuje slovní druhy	<u>Tvarosloví</u> (slovní druhy – ohebné, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy)	Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání	Pravopis - průběžně po celý rok
ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	<u>Pravopis</u> – vlastní jména	Osobnostní a sociální výchova/morální výchova - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova - chápe přenášení významů slov na nová pojmenování	<u>Význam slov</u> (slovo, věcný význam slov, sousloví, rčení, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy) <u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> (odvozování, skládání, zkracování, přejímání)		
- rozlišuje větné členy - ovládá základní pravopisné jevy syntaktické - rozlišuje větu hlavní a vedlejší, určuje druhy vedlejších vět	<u>Skladba</u> (věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent, základní skladební dvojice, shoda, rozvíjející větné členy, souvětí podřadné - druhy vedlejších vět)		

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných komunikačních situacích - používá přímou a nepřímou řeč - sestaví osnovu vypravování - dodržuje pravidla mezivětného navazování - dokáže výstižně vyjadřovat vlastní postoje a pocity	<u>Vypravování</u>	Výtvarná výchova - reprodukce obrazu Jazyk český - literární texty Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj-kreativita Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj-komunikace, poznávání lidí	Doporučujeme výuku v blocích
- rozvíjí své pozorovací schopnosti - dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy a vlastnosti popisované osoby	<u>Popis</u> (umělecké dílo, pracovní postup, charakteristika přímá a nepřímá)		1. slohová písemná práce - popis uměleckého díla 2. slohová písemná práce - charakteristika osoby
	<u>Žádost, pozvánka</u>		
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel a dodržuje všechny fáze postupu	<u>Výtah</u>		
Využívá poznatků o jazyce k vlastnímu tvořivému psaní			

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry - orientuje se v základních literárních pojmech literatury	<u>Z literární teorie</u> (povídka, román, novela, balada, epos, verš, druhy rýmů)	Výtvarná výchova– ilustrace ve čtenářském deníku Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace	Literárně – výchovné aktivity: - práce s informacemi ve školní knihovně - práce se čtenářským deníkem - společná četba - návštěva divadelního představení
výrazně čte a reprodukuje přečtený text	<u>V krajinách fantazie</u> <u>O přátelství a lásce</u>		
formuluje ústně i písemně dojmy z četby a divadelního představení	<u>Staré příběhy – věčná témata</u> <u>Nikdy se nevzdávej...</u>		
	<u>Jak jsem potkal lidi</u> <u>S úsměvem jde všechno líp</u>		

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje se slovníky	<u>Obecné výklady o českém jazyce</u> (útvary č. j., jazyková kultura) <u>Nauka o slovní zásobě</u> (slovní zásoba a tvoření slov, slova přejatá, výslovnost a pravopis)	Ukázky z české literatury Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj- schopnost poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj – komunikace Osobnostní a sociální rozvoj/morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování	Pravopis – průběžně po celý rok
- třídí správně slovní druhy - nadále prohlubuje znalosti v pravopisu	<u>Tvarosloví</u> (procvičování probraného učiva, skloňování cizích vlastních jmen, slovesa – vid, třída, vzor, pravopis koncovek jmen a sloves)		
- rozlišuje věty jednočlenné, dvojčlenné a větný ekvivalent - určuje druhy vedlejších vět - určuje významové poměry mezi větami hlavními	<u>Skladba</u> (věta jednoduchá – věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent, větné členy, souvětí podřadné – druhy vedlejších vět, souvětí souřadné)		

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar	<u>Charakteristika</u> (literární postava, kamarád)	Práce s literárními ukázkami, (filmem) Využití vlastní četby a osobních zájmů	Doporučujeme výuku v blocích
rozlišuje fakta od názorů a hodnocení	<u>Subjektivně zabarvený popis</u>	Osobnostní a sociální rozvoj/ osobnostní rozvoj - kreativita Osobnostní a sociální rozvoj/sociální rozvoj - komunikace	1. písemná slohová práce - charakteristika
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	<u>Výtah</u>		2. písemná slohová práce - jednoduchá úvaha
odlišuje spisovný a nespisovný projev	<u>Úvaha</u>		
pracuje s textem, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu	<u>Shrnutí o slohu</u>		
tvořivá práce			

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
pracuje s textem	<u>Úvod do literární teorie</u> (pokračování ze 7. ročníku)	Výtvarná výchova, hudební výchova, dějepis – základní umělecké směry	Využíváme: čítanky, literaturu ze školní knihovny, čtenářské deníky, divadelní a filmová představení, multimediální učebnu
rozlišuje základní literární druhy a žánry	<u>Vývoj literatury</u> (česká literatura – nejstarší česká literatura, národní obrození, počátek 20. století)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá – historie české a světové literatury, poznáváme díla světových autorů	
orientuje se v základních literárních směrech	<u>Vývoj světové literatury</u> (nejstarší památky, renesance, humanismus, kritický realismus)		
zná významné představitele české a světové literatury			
vyhledává a zpracovává informace v knihovně a v dalších informačních zdrojích			
formuluje dojmy ze své četby, divadelního a filmového představení			
vyjadřuje svůj názor na umělecké dílo			

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky-
rozeznává spisovnou a hovorovou podobu českého jazyka a nářečí	<u>Jazyky slovanské</u> <u>Útvary českého jazyka</u>	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznání, sebepoznání, sebepojetí, kreativita	<u>Pravopis a všestranné jazykové rozbor</u> - průběžně po celý rok
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<u>Zvuková stránka jazyka</u> (hláskosloví, spisovná výslovnost, psaní a výslovnost slov přejatých)	Osobnostní a sociální výchova/ morální rozvoj -řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
zvládá pravopis lexikální, slovo- a morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	<u>Tvoření slov</u> (stavba slova, slovo- a morfologický rozbor, pravopis-souhrnné opakování)	Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj -komunikace	
samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov a jinými příručkami	<u>Význam slova</u> (slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy)		
- správně třídí slovní druhy - zvládá pravopis běžně užívaných cizích slov	<u>Tvarosloví</u> (slovní druhy, skloňování přejatých jmen, slovesa a jejich tvary, pravopis koncovek u jmen a sloves, psaní velkých písmen)		
rozlišuje významové vztahy gramatických jevů ve větě jednoduché a souvětí	<u>Skladba</u> (větné členy, přístavek, věta jedno- a dvojjednoduchá, větný ekvivalent, samostatný větný člen, elipsa, souvětí souřadné a podřadné, složitá souvětí, čárka v souvětí, vsuvka)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění	<u>Vypravování</u>	Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj -komunikace, poznávání lidí	Doporučujeme probírat v blocích
chápe roli mluvčího a posluchače	<u>Popis a charakteristika</u>	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání, kreativita	1. slohová písemná práce- vypravování
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a záměr partnera v hovoru		Osobnostní a sociální výchova/ morální rozvoj -řešení problémů a rozhodovací dovednosti	2. slohová písemná práce- úvaha
využívá poznatků o jazyce ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	<u>Tiskopisy, životopis</u>	Mediální výchova -kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálního sdělení	
dorozumívá se kultivovaně a výstižně v různých situacích	<u>Úvaha</u>		
rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích	<u>Proslov</u>		
tvořivá práce	<u>Publicistické útvary</u>		

Výstup předmětů	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- uceleně reprodukuje přečtený text - orientuje se v literárních směrech a zná významné představitele české a světové literatury - rozlišuje základní literární druhy a žánry	Česká literatura (90. léta 19. století, literární moderna, začátek 2. svět. války, současná literatura)	Výtvarná výchova, hudební výchova, dějepis - umělecké směry Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání	Využíváme: čítanky, literaturu ze školní knihovny, čtenářské deníky, divadelní a filmová představení, multimediální učebnu
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora (Čapek, Hrabal)	Světová literatura (literární moderna, literatura 1. poloviny 20. století, literatura po 2. světové válce)	Osobnostní a sociální výchova/sociální rozvoj-poznávání lidí, komunikace	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení, formuluje názory na umělecké dílo		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Evropa a svět nás zajímá	
rozlišuje umělecky hodnotnou literaturu od brakové		Mediální výchova-kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, vnímání autora mediálního sdělení	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování			
vyhledává informace v knihovně a v dalších informačních zdrojích			

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Angličtina patří mezi důležité jazyky, poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Proniká také do každodenního života dětí prostřednictvím hudby, filmu, při práci s PC, nápisů na zboží v obchodech apod. Osvojené jazykové znalosti a dovednosti mohou žáci aktivně využít v osobním i profesním životě.

1. stupeň – 1. a 2. období

Hlavním cílem 1. období (3. roč.) je motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk a vytvořit v nich pozitivní vztah k učení se cizímu jazyku.

V 2. období (4. a 5. roč.) je cílem dosáhnout úrovně A1 podle jazykového portfolia stanoveného Radou Evropy.

2. stupeň – 3. období

Ve 3. období (6. – 9. roč.) je cílem dosáhnout úrovně A2, což je uživatel jazykových základů.

V rámci hodin anglického jazyka se žáci seznámí s kulturou zemí příslušných jazykových oblastí, pochopí význam a důležitost znalosti cizích jazyků pro osobní život, získají respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

V hodinách pracují s bohatým obrazovým materiálem, v kombinaci se zvukovými nahrávkami napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Využívány jsou říkanky, písňe, dialogy, konverzace.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

- **Obsahové vymezení**

Anglický jazyk je vyučován ve 3. až 9. ročníku, jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

- **Časové a organizační vymezení**

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Od 6. ročníku jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. Rychlejší žáci pracují s náročnějšími texty, osvojují si širší slovní zásobu. Ostatní žáci ve druhé skupině se věnují pouze základnímu učivu.

V 6. ročníku je týdenní dotace posílena o 1 disponibilní hodinu. Tato hodina je věnována zejména rozvoji konverzačních dovedností. Každá skupina v rámci týdenního rozložení má možnost využít minimálně jednu jazykovou učebnu.

- **Formy realizace předmětu**

Upřednostňovanou formou realizace je vyučovací hodina se začleňováním krátkodobých či dlouhodobých projektů, dále hodiny v odborné učebně s PC, kdy jsou využívány programy pro Aj (Terasoft). Žáci mají možnost výjezdů do zahraničí, mohou se účastnit olympiád apod.

- **Začlenění průřezových témat do předmětu**

Do předmětu jsou začleněna napříč všemi ročníky všechna průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žáci dosáhli požadovaných kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace
- učitel klade vhodné otázky
- učitel seznamuje žáky s informačními zdroji

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky a vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích nebo ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině a podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií se pokusili hodnotit své činnosti

Kompetence občanská

- žáci respektují názory druhých
- žáci zodpovědně rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k diskuzi a ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - vyslovuje a čte foneticky správně slovní zásobu v přiměřeném rozsahu určené slovní zásoby - porozumí jednoduchým pracovním pokynům - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - aktivně používá určenou slovní zásobu - počítá do dvanácti, určí celé hodiny, udá svůj věk - užívá slovesný tvar „být“, „mít“ v jednoduchých větách oznamovacích, tázacích a záporných - vyjádří své zájmy	- základy výslovnosti, rozdíl mezi angličtinou a češtinou - čísla 1 – 12 - jednoduché pozdravy, části dne - dny v týdnu - barvy - rodina – členové - dům, nábytek - škola, školní potřeby - zvířata - oblečení - potraviny, nápoje - slova opačného významu - hry a činnosti - popis lidského těla - this/these, that/ - anglická abeceda - spelling - jednoduché věty se slovesy „to be, to have“ - sloveso „can / can´t“ - sloveso like / don´t like	Prvouka Matematika Hudební výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: - Rozvoj schopnosti poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj: - Komunikace	- průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku - žáci používají anglický jazyk bez aktivní znalosti teorie o gramatice

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- pojmenuje právě probíhající běžné činnosti, používá přítomný čas průběhový - pojmenuje činnosti, dokáže říct, zda je umí nebo neumí - dokáže krátce pohovořit o sobě, své rodině a přátelích - vyjmenuje anglickou abecedu, vyhláskuje své jméno a příjmení - používá abecední slovník učebnice	„be good at - zájmena osobní, přivlastňovací (nesamostatná) - podstatná jména – tvoření množného čísla příponou -s - členy „a/the“ – čtení, some - užití tázacích zájmen a příslovcí: „what, who, where, how“ - tvoření gerundia příponou „-ing“ - odpovědi na jednoduché otázky: How are you? What's your name? How old are you? Where are you from? Who is your best friend? What's the time? - základní informace o Velké Británii a USA, zvyky a tradice, odlišnosti		informace o zemích, o zvycích a tradicích probíhá v českém jazyce

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - aktivně pracuje se slovní zásobou - rozumí jednoduchým pracovním pokynům a větám se vztahem k osvojovaným tématům - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - aktivně pracuje se slovesy být a mít, vytvoří jednoduchou větu oznamovací, zápornou a tázací - počítá do 100 - popisuje obrázek s použitím vazby „there is, there are“ - časuje slovesa v přítomném času prostém a průběhovém, používá je v jednoduchých rozhovorech	- sloveso „to be, to have“ – čas přítomný prostý a průběhový - tvoření gerundia (sloveso + ing) - stavba věty jednoduché - příkazy a zákazy, rozkazovací způsob (do x don't do) - slovesa v čase přítomném – can (umím), can't (neumím), need (potřebuji) - like / don't like - zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací - množné číslo podstatných jmen počitatelných - užívání „many/much“ - užívání „some – any – no“ - vazba „there is, there are“ - předložky místa - členy „a/the“ – čtení, základní informace o používání - čísla 13 – 100 - určování času – hodiny (celá, čtvrt, půl, třičtvrtě)	Český jazyk Matematika Hudební výchova Výtvarná výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy – Komunikace Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova – Kulturní difference – Multikulturalita	průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- vyjmenuje anglickou abecedu, vyhláskuje a zapíše hláskovaná slova - vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - dokáže krátce pohovořit o sobě, své rodině a přátelích - používá dvojjazyčný slovník - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	- anglická abeceda - spelling - spojování jednoduchých vět v souvětí – užívání spojek „and, but, or“ - slovní zásoba: rodina, škola, školní potřeby, dům, zvířata, potraviny, nápoje, nábytek, škola, třída, oblečení, popis města, krajiny, počasí, zeměpisné údaje, týden, měsíce, roční období, slovesa činností, záliby, koníčky - krátký rozhovor – omluva, žádost, přání - seznámení s anglicky mluvícími zeměmi, jejich zvyky a tradice	Mediální výchova - Kritické čtení a vnímá mediálního sdělení - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - Stavba mediálního sdělení - Vnímání autora mediálního sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti - Tvorba mediálního sdělení	seznamování se zvyky a tradicemi probíhá v českém jazyce

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojované slovní zásobě • v čase přítomném, budoucím a minulém tvoří věty oznamovací, tázací a záporné • dokáže krátce pohovořit o sobě, své rodině a přátelích • vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje své jméno, anglická slova • vystupňuje přídavná jména • určuje a správně čte hodiny • používá číslovky řadové, přečte správně datum • rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci • čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu • vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří	• čas přítomný prostý i průběhový • tvoření gerundia příponou „-ing“ • slovesa „want“- chtít, „need“ - potřebovat, „must“ - muset • číslovky řadové, datum • vyjádření budoucího času pomocí „will“ • minulý čas slovesa „to be“ a „to have“ • minulý čas pravidelných sloves a vybraných nepravidelných • zájmena osobní, pádové tvary, přivlastňovací, tázací • užívání „some – any – no • anglická abeceda – „spelling“ • like / don't like, hate, mind, love • some - any • stupňování přídavných jmen pomocí přípon • stupňování přídavných jmen „good, bad“ • členy „a/the“ – čtení, další informace o používání • vyjádření hodin	Vlastivěda Český jazyk Matematika Hudební výchova Výtvarná výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj: – Mezilidské vztahy – Komunikace Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	• průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
odpověď na otázku - používá dvojjazyčný slovník - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché sdělení, krátký text a odpověď na sdělení - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - sestaví jednoduchý dopis svému příteli - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	- slovní zásoba: - já, rodina, přátelé a kamarádi - státy a národnosti - bydliště, dům, nábytek - potravina, nápoje, nakupování - povolání - oblečení - popis osoby, živočicha - záliby, volný čas - příroda - počasí, roční období, měsíce - denní činnosti - sport - jednoduchý dopis nebo pozdrav - krátký rozhovor – omluva, žádost, přání - seznámení s anglicky mluvícími zeměmi, jejich zvyky a tradice	Multikulturní výchova - Kulturní difference - Multikulturalita	seznamování se zvyky a tradicemi probíhá v českém jazyce

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - v čase přítomném a minulém tvoří věty oznamovací, tázací a záporné - rozumí obsahu jednoduchých textů, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - aktivně pracuje se slovní zásobou - používá číslovky základní, násobné a řadové, přečte správně datum i letopočet - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - určuje a správně čte hodiny - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci - vystupňuje přídavná jména - vyjádří budoucnost pomocí vazby „going to“ - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými	- čas přítomný prostý a průběhový - čas minulý prostý - budoucí čas „will“ - vazba „be going to“ pro vyjádření blízké budoucnosti - minulé tvary sloves pravidelných i nepravidelných - vedlejší věta účelová - zájmena – přivlastňovací samostatná, zájmenné složeniny - užívání „some – any – no – none“ - členy „a/the“ – informace o dalším používání - číslovky řadové, letopočty, datum - čísla 100 a více - číslovky násobné - přivlastňování „-’s“ - vyjádření hodin na minuty - stupňování přídavných jmen – opisné tvoření - pravidelné a nepravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen	Zeměpis Český jazyk Hudební výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena – Kreativita Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Komunikace Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět kolem nás – Objevujeme Evropu a svět	- průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku - pokus o popsaní zvyků a tradic jednoduchými větami v anglickém jazyce

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
tematickými okruhy • písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace • vyžádá jednoduchou informaci • jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	• slovní zásoba: – já, kamarádi, přátelé, rodina – státy, národy a národnosti – cestování, počasí – zdraví, jídlo, pití, nakupování – škola, školní předměty – příroda – sporty, záliby, volný čas – oblečení, povahové vlastnosti • zvyky a tradice anglicky mluvících zemí	Multikulturní výchova – Kulturní difference – Lidské vztahy – Multikulturalita	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - v čase přítomném, minulém a budoucím tvoří věty oznamovací, tázací a záporné - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - aktivně používá určenou slovní zásobu - tvoří věty s použitím probíraných způsobových sloves - aktivně pracuje s vybranými tvary způsobových sloves - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně	- čas přítomný, minulý – prostý i průběhový - čas budoucí prostý - čas předpřítomný – úvod - zájmena, - číslovky, čísla 100 a více - little /few – much/many - tázací dovětky - způsobová slovesa can / be able to, must, sloveso shall - pokračování slovní zásoby nepravidelných sloves tvarů - množné číslo podstatných jmen - používání infinitivu „to do“ a gerundia „doing“ po vybraných slovesech např. love, like, go, ... start, begin, end,... - členy „a, the“	Dějepis Zeměpis Přírodopis Český jazyk Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena – Kreativita Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Komunikace Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět kolem nás – Objevujeme Evropu a svět	průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - vystupňuje přídavná jména - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vytvoří příslovce - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- stupňování přídavných jmen - tvoření příslovcí příponou „-ly“ - slovní zásoba: - volný čas, cestování - škola, dům, - povolání, nakupování - příroda, živočichové - lidské tělo - seznamování s historií a současností Velké Británie anglicky mluvících zemí	Multikulturní výchova - Kulturní difference - Multikulturalita Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - v čase přítomném, minulém, budoucím a předpřítomném tvoří věty oznamovací, tázací a záporné a používá je v odpovídajících situacích - tvoří věty s použitím probíraných způsobových sloves - tvoří věty v podmiňovacím způsobu - tvoří věty v trpném rodě - rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení - aktivně používá určenou slovní zásobu - rozumí obsahu textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- čas předpřítomný – prostý i průběhový, použití - nepravidelná slovesa - trpný rod - zvrtná zájmena -self / -selves - číslovky - způsobová slovesa must / have to, can / be allowed to - podmiňovací způsob „could, should, would“ - použití členů „a, the“ - vazby s „do, make, take, have“ - používání infinitivu „to do“ - a gerundia „doing“ po vybraných slovesech např. love, like, go, ... start, begin, end,... - vedlejší podmínkové a časové věty	Dějepis Zeměpis Český jazyk Výchova ke zdraví Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena – Kreativita Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Komunikace Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět kolem nás – Objevujeme Evropu a svět	průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- prohlubování tematické slovní zásoby: - Place where I live - Me, my family, my friends - Nature and Environment - My favourite books, films, TV programmes and music - My hobbies and free time - Food and drink - My life at school - Round the year - Travelling and holidays - Shopping - Clothes and fashion - Entertainment and culture - seznamování s historií a současností USA a Velké Británie	Multikulturní výchova - Kulturní difference - Multikulturalita Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mediální výchova - Fungování a vliv médií ve společnosti	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - gramaticky správně používá slovesné časy a probranou gramatiku - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - aktivně používá určenou slovní zásobu - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- opakování gramatiky z předešlých ročníků - čas přítomný, minulý, budoucí a předpřítomný - způsobová slovesa - používání infinitivu „to do“ a gerundia „doing“ po vybraných slovesech např. love, like, go, ... start, begin, end,... - postavení předložky v otázce - prohlubování tématické slovní zásoby: - Place where I live - Me, my family, my friends - Nature and Environment - My favourite books, films, TV programmes and music - My hobbies and free time - Food and drink	Dějepis Zeměpis Český jazyk Výchova ke zdraví Občanská výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání – Sebepoznání a sebepojetí – Psychohygiena – Kreativita Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy – Komunikace Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vyžádá jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	– My life at school – Round the year – Travelling and holidays – Shopping – Clothes and fashion – Entertainment and culture	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět kolem nás – Objevujeme Evropu a svět – Jsme Evropané Multikulturní výchova – Kulturní difference – Lidské vztahy – Multikulturalita Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti	

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Získání základních jazykových vědomostí, komunikačních vědomostí, které umožní žákům porozumět, hovořit o jednoduchých tématech, získávat žádané informace a dorozumět se v každodenních situacích.

Formy realizace

Skupinové vyučování, procvičování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná a ústní), samostatná práce, vyhledávání informací, práce se slovníkem, hry, zpěv.

Časová dotace

- *první cizí jazyk* (6. ročník – 4 hod. týdně, 7.-9. ročník 3 hod. týdně). Od školního roku 2007/08 s výukou německého jazyka jako prvního cizího jazyka končíme, proto ho v charakteristice uvádíme pouze na druhém stupni.
- *druhý cizí jazyk* (7. -9. ročník 2 hod. týdně).

Místo realizace

Učebny 6. -9. ročníku a jazyková učebna

Mezipředmětové vztahy

- *zeměpis* (práce s mapou, poznávání německy mluvících zemí)
- *český jazyk (literatura – němečtí spisovatelé)*

Přířezová témata

- *Osobnostní a sociální výchova / osobnostní rozvoj* – rozvoj schopností poznávání 6. - 9. ročník
- *Osobnostní a sociální výchova / osobnostní rozvoj* – sebepoznání a sebepojetí 6. - 9. ročník
- *Osobnostní a sociální výchova / osobnostní rozvoj* – kreativita 8. – 9. ročník
- *Osobnostní a sociální výchova / sociální rozvoj* – poznávání lidí 8. - 9. ročník
- *Osobnostní a sociální výchova / sociální rozvoj* – komunikace 6. - 9. ročník
- *Osobnostní a sociální výchova / morální rozvoj* - řešení problémů a rozhodovací dovednosti 6. - 9. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- zadává úkoly, ve kterých žáci vyhledávají a třídí informace
- sleduje v hodině pokrok jednotlivých žáků
- zohledňuje pracovní tempo žáků se vzdělávacími problémy

Žáci

- vyhledávají, třídí a kompletují informace
- propojují své poznatky do širších celků

- kriticky hodnotí výsledky svého učení
- poznávají cíl a smysl učení

- ***Kompetence k řešení problémů***

Učitel

- klade vhodné otázky
- úkoly zadává způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- volí vhodný způsob řešení
- samostatně řeší problém
- respektují názor druhých a uvážlivě rozhodují při řešení problémů

- ***Kompetence komunikativní***

Učitel

- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky (dvojice, skupinové práce)
- vede žáky k výstižnému projevu

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuze

- ***Kompetence sociální a personální***

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru a optimismus
- vede žáky k sebehodnocení a vnímání vlastního pokroku

Žáci

- spolupracují aktivně ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují k danému tématu
- respektují názor druhého

- ***Kompetence občanské***

Učitel

- zadává skupině úkoly, způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- vhodně motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- chrání naše tradice a kulturní dědictví
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům
- respektují a tolerují názory druhých lidí

- ***Kompetence pracovní***

Učitel

- napomáhá žákům ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Žáci

- jsou schopni si organizovat svou práci
- jsou schopni aplikovat získané poznatky v reálném životě

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- používá ve větě zápor nichts - zvládá časování sloves sprechen, sehen - vykává v rozhovorech vyučujícímu a dalším dospělým osobám - používá číslovky do 30 - osvojuje si jednoduché otázky a odpovědi k tématu: Návštěva města, orientace v něm, historické památky	Gitti jede do Prahy - zápor nichts - časování sloves sprechen, sehen - vykání v němčině - číslovky do 30	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace Osobnostní a sociální výchova/morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Po celý rok soustavně dbáme na správnou výslovnost a plynulé čtení. Rozhovory, dopis, hry s číslovkami, nástěnka s fotografiemi a popisem Prahy
- tvoří věty a správně používá osobní zájmena er, sie, es v 1.,3. a 4.pádě - časuje sloveso schlafen - rozumí obsahu z rozhovorů na téma:Nemoc, návštěva lékaře,léčení. - ústně nebo písemně je reprodukuje, zapojí se do jednoduché konverzace	Lisa je nemocná - osobní zájmena er, sie, es-3. a 4. p. č. jed. - časování slovesa schlafen - části lidského těla		Rozhovor, domino - části lidského těla
poznává principy časování u sloves s odlučitelnou předponou a jejich použití ve větě	Odjíždíme - slovesa s odlučitelnými předponami		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
jmenuje roční období, stručně charakterizuje ráz počasí a jak se oblékat	(an ziehen, aus ziehen, ein steigen, aus steigen, ab fahren, zurück fahren, mit fahren, mit nehmen) - roční období - počasí, oblečení		
- používá tvary préterita sloves sein, haben ve větách - chápe neurčitý podmět man a jeho postavení ve větě - poznává a používá další slovesa s odlučitelnou předponou - reprodukuje ústně obsah vybraného textu	Jak bylo na horách? - časování slovesa sein v préteritu - sloveso haben v préteritu - neurčitý podmět man - další slovesa s odlučitelnými předponami (auf stehen, auf machen, zu machen, fern sehen, rad fahren)		
- časuje další způsobové sloveso wissen - tvoří gramaticky správně perfektum pravidelných sloves a správně tvoří věty - zapojí se do jednoduché konverzace na daná témata- např.: Moje záliby, moje plány na prázdniny...	Taková náhoda! - způsobová slovesa-wissen - perfektum pravidelných sloves		Rozhovory

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- tvoří číslovky do tisíce - zopakuje si a používá časované tvary sloves s odlučitelnou předponou ve větě - používá dvojjazyčný slovník při práci s textem - zapojí se do jednoduchého rozhovoru na téma - Moje prázdniny - sestaví krátké vypravování na stejné téma	Prázdniny jsou pryč - číslovky 30- 1000 - časování dalších sloves s odlučitelnou předponou - práce s textem a slovníky	Matematika - numerické počty Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální výchova/sociální rozvoj -komunikace	Po celý rok dbáme na správnou výslovnost a plynulé čtení. Vypravování
- má ucelený přehled o předložkách se 3. pádem a užívá je gramaticky správně ve větách - tvoří správně perfektní uvedení pravidelných sloves, sestavuje jednoduché věty - vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	Večer u nás doma - předložky se 3. pádem-dokončení aus, nach, von - sloveso ein laden - perfektní sloves reisen, wandern - perfektní pravidelných sloves s odlučitelnou předponou - práce se slovníky	Osobnostní a sociální výchova/morální rozvoj -řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -objevujeme Evropu a svět	
- vytvoří si ucelený přehled o předložkách se 3. a 4. pádem a užívá je v jednoduchých větách - skloňuje přivlastňovací zájmena v 1., 3., 4. pádě č. jednotného	Všichni jedou do školy - sloveso vergessen - předložky se 3. a 4. pádem- an, neben, zwischen - skloňování přivlastňovacích	Český jazyk - poznáváme autory německé literatury	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
časuje sloveso vergessen	zájmen v čísle jednotném - práce s textem a slovníkem		
- tvoří krátké, gramaticky správné věty se způsobovými slovesy - seznamuje se s principy tvoření perfekta a préterita u nepravidelných sloves - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici, reprodukuje je, používá dvojazyčné slovníky - sestaví jednoduché vypravování nebo rozhovor na téma- Můj/ náš problém	Problémy (různé situace) - způsobové sloveso sollen - perfektum nepravidelných sloves - préteritum nepravidelných sloves - práce s texty a slovníkem	Český jazyk - poznáváme autory německé literatury	Vypravování, rozhovor
- chápe používání vazby es gibt v jazyce - rozlišuje a správně používá vazby nicht mehr, kein mehr ve větách - tvoří správné tvary préterita a perfekta nepravidelných sloves a užívá je ve větě - tvoří správně 3. pád, č. mn. u pod. jmen a přív. zájmen - odvozuje pravděpodobné významy nových slov, ověřuje ve slovníku - zapojí se do jednoduché konverzace na vybrané téma (Vánoce, Velikonoce...)	Oslavujeme... - vazba es gibt + 4. pád - vazby nicht mehr, kein mehr - préteritum a perfektum nepravidelných sloves (geben, essen, gehen) - 3. pád čísla množného u pods. jmen - 3. pád čísla množného u přív. zájmen - práce s texty a slovníky	Český jazyk - poznáváme autory německé literatury	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozlišuje a správně užívá ve větách předložková spojení se 3. a 4. pádem - poznává tvary minulého času u dalších sloves - rozumí jednoduchému textu a reprodukuje obsah textu, vyhledává informace, ověřuje si významy neznámých slov ve slovníku - zapojí se do jednoduché konverzace na téma - Návštěva kulturního představení	Návštěva v divadle - předložky se 3. a 4. pádem-shrnutí - minulý čas nepravidelných sloves-stehen, finden, nehmen, beginnen - minulý čas sloves s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - práce s textem a slovníkem	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace Osobnostní a sociální výchova/ morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Po celý rok dbáme na správnou výslovnost a plynulé čtení
- seznámí se s jednoduchými slovesnými vazbami - užívá perfektum určených sloves ve větě - pracuje gramaticky správně s osobními zájmeny ve větách - časuje sloveso helfen a waschen - pracuje s dvojjazyčným slovníkem - pracuje s mapou - sestaví ústně nebo písemně krátké	Výlety do Švýcarska - slovesné vazby - zájmeno niemand - pokračování perfekta nepravidelných sloves - skloňování osobních zájmen-souhrn - časování sloves helfen, waschen - práce s textem a slovníkem	Zeměpis - práce s mapou	Mapa Švýcarska

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
vyprávění o Švýcarsku			
• zvládá gramaticky správně předložky se 4. pádem a užívá ve větách • zopakuje si způsobová slovesa a užívá je ve větách • seznámí se se skloňováním přídavných jmen po členu neurčitým • vyhledává v textu neznámá slova a odvozuje jejich pravděpodobný význam, ověřuje si je pak ve slovníku pracuje s mapou Německa a zapojí se do jednoduché konverzace	Výlety do Německa - předložky se 4. pádem - shrnutí - způsobová slovesa - shrnutí - skloňování přídavných jmen po členu určitém - práce s texty a slovníkem	Zeměpis - práce s mapou	Mapa Německa
• poznává perfektum dalších nepravidelných sloves • pracuje s dvojjazyčným slovníkem • sestaví krátké vypravování o pobytu u moře	U moře - minulý čas nepravidelných sloves - pokračování - práce s texty a slovníky	Zeměpis - práce s mapou	
• tvoří perfektum dalších sloves a užívá je ve větě • poznává skloňování příd. jmen po členu určitém v čísle jednotném i množném • sestaví krátký dopis	Pomáháme na zahradě - časování nepravidelných sloves – pokračování (přít. i min. čas) - skloňování přídavných jmen po členu určitém (č. jed. i množné) - práce s texty a slovníky		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• užívá číslovky řadové v určených situacích • rozšiřuje znalost a užívání minulého času u dalších sloves • seznámí se s vedlejší větou se spojkou weil • vyhledává informace v textu a pracuje se slovníkem • sestaví krátké vyprávění na téma- moje zážitky z cestování	Cestování mě baví - číslovky řadové a jejich užití - minulý čas nepravidelných sloves- pokračování - vedlejší věty s weil - práce s texty a slovníky	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj j- rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace Osobnostní a sociální výchova/ morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• používá příd. jmen od zeměpisných názvů v běžných větách • zopakuje si skloňování příd. jmen po přivl. zájmenech a používá je ve větě • seznámí se se skloňováním příd. jmen bez členu • rozumí jednoduchým rozhovorům a zapojí se do jednoduché konverzace na téma - V restauraci	Speciality - přídavná jména odvozená od zeměpisných jmen - skloňování příd. jmen po přivlast. zájmenech a kein - shrnutí - skloňování příd. jmen bez členu - práce se slovníky		Rozhovor
• seznámí se se zvrtnými slovesy se 3. a 4. pádem, se 4. pádem a užívá je ve větě	V lyžařském středisku - zvrtná slovesa se 4. pádem - zvrtná slovesa se 3. a 4. pádem	Zeměpis- práce s mapou	Vypravování, rozhovor

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• stručně reprodukuje obsah textu, tvoří otázky a odpovědi • sestaví krátké vyprávění nebo rozhovor na téma - Náš lyžařský kurz			
• poznává další slovesné vazby • tvoří perfektum smíšených sloves a prakticky je užívá • používá vedlejší věty se spojkou dass • chápe rozdíl mezi zájmeny welcher a was für ein a správně je užívá • tvoří rozhovory a zapojí se do konverzace na téma - Moje záliby	Moje koníčky - slovesné vazby - perfektum smíšených sloves - vedlejší věty s dass - rozdíl mezi welcher a was für ein - práce s texty a slovníky		Rozhovor
• chápe a tvoří préteritum pravidelných, nepravidelných a způsobových sloves • tvoří 2. pád u podstatných jmen a jednoduché věty s nimi sestaví krátké vypravování na téma - Náš školní výlet	Na výletech... - préteritum pravidelných sloves - préteritum způsobových sloves - 2. pád podstatných jmen - préteritum nepravidelných sloves		Vypravování

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje ve všech ročnících:

1. ročník – 4 hodiny týdně
2. ročník – 5 hodin týdně
3. ročník – 5 hodin týdně
4. ročník – 5 hodin týdně
5. ročník – 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- čísla a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním matematickým postupům a na znalost základních matematických pojmů. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich použití. Tematický okruh *nestandardní aplikační úlohy a problémy* se promítá do ostatních tematických okruhů.

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci se učí přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, učí se provádět rozbor a zápisy při řešení úloh
- žáci zdokonalují grafický projev a celkově rozvíjí matematické myšlení
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu a vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k přesnosti, systematickosti, správnosti postupů a vyhodnocování správnosti výsledků
- učitel se zajímá o náměty, názory, zařazuje metody, při kterých sami žáci dochází k objevům, k řešení i závěrům

- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky a terminologie

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanská

- žáci se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a výsledky

Kompetence pracovní

- žáci se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- učitel zadává úkoly, v nichž žáci vyhledávají a využívají informace z různých informačních zdrojů a využívají poznatků z různých předmětů
- učitel vede žáky ke správnému používání vybavení a pomůcek

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - čte a dokáže zapsat čísla 0 – 20, vytvoří soubor o daném počtu, porovnává čísla, správně používá symboly <, >, =, orientuje se v posloupnosti čísel, určí číslo před, za, hned před, hned za, první, poslední, dokáže pracovat s číselnou osou, provádí rozklad čísel na desítky a jednotky - přečte, zapíše a řeší příklady na sčítání a odčítání, zvládá i pamětné sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky (např. typ 17 – 12, 20 – 16), řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy z praktického života, správně používá osvojené početní operace, užívá početních operací k určení čísla o několik většího – menšího, řeší slovní úlohy se vztahem „o několik více – méně“, osvojuje si počítání s pojmenovanými čísly (Kč)	- číslo a početní operace v oboru přirozených čísel 0 – 20 - zápis a čtení čísel - číselná osa, posloupnost čísel - porovnávání čísel - symboly <, >, = - rozklad čísel - vlastnosti početních operací - sčítání a odčítání do 20, odčítání bez přechodu desítky - jednoduché slovní úlohy - slovní úlohy typu „o několik více – méně“ - pojmy koruna (Kč), metr (m)	Osobnostní a sociální výchova (Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti) Výtvarná výchova – obrázky o stejném a různém počtu, znázornění slovní úlohy, geometrické tvary Pracovní výchova – geometrické tvary	R: sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- orientuje se v prostoru, správně používá pojmy před, za, nahoře, dole, pod, nad,... - poznává geometrické tvary – kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník; dokáže je třídit podle tvaru, velikosti a barev; dokáže vymodelovat a popsat tyto základní rovinné útvary, najít je ve svém okolí	- geometrie v rovině a v prostoru - pojmy: před, za, nahoře, dole, pod, nad,... - poznávání geometrických tvarů - kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - sčítá a odčítá do 20 s přechodem desítky - čte a zapisuje číslíky po jednotkách a desítkách do sta - spočítá prvky daného souboru v oboru do sta - dovede vytvářet konkrétní soubory s daným počtem prvků v oboru do sta - rozlišuje číselné řady: jednotky a desítky - ovládá čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel v oboru do sta (znaky rovnosti a nerovnosti) - orientuje se v číselné řadě a na číselné ose v oboru do sta - sčítá a odčítá do sta bez přechodu i s přechodem desítek včetně dvou dvouciferných čísel s přechodem desítek (dvojciferné číslo s jednocif. i s přechodem desítky $27+5$, dvojciferné číslo s dvojcif.	<u>Číslo a početní operace</u> - sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky - čtení a zapisování číslíky do sta - počítání prvků souboru v oboru do sta - vytváření souborů s daným počtem prvků v oboru do sta - číselné řady - čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel v oboru do sta, znaky rovnosti a nerovnosti - číselná osa a řada - sčítání a odčítání do sta	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (poznávání lidí) Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	R: písemné sčítání a odčítání

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
s přechodem násobků deseti 27+50, dvojciferné číslo s dvojcif. pouze s vizuální oporou 27+27) - řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání do sta, na porovnávání čísel, s použitím vztahů o několik více (méně) - zaokrouhluje na desítky - zvládá názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů - ovládá násobení a dělení v oboru násobílek 0-5, 10 - řeší a vytváří slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek 0-5, 10 také s využitím vztahů několikrát více (méně)	- slovní úlohy na sčítání a odčítání do sta - sudá a lichá čísla - zaokrouhlování na desítky - násobení a dělení v oboru 0-5, 10 - slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek 0-5, 10	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (poznávání lidí) Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	R: násobky 6, 7, 8, 9.
orientuje se v čase (čtvrt, půl, třičtvrtě, celá - poznávání hodin)	<u>Závislosti, vztahy, práce s daty</u> orientace v čase	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (poznávání lidí) Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • ovládá techniku rýsování (práci s pravítkem a tužkou) • rozlišuje a ovládá kreslení křivých a rýsování rovných čar • narýsuje a označí body • narýsuje přímky a úsečky a změří délku úsečky s přesností na cm • rozlišuje a pojmenuje základní rovinné obrazce – čtverec, obdélník, trojúhelník a kruh • rozlišuje a pojmenuje základní geometrická tělesa – kvádr, krychle, koule a válec • orientuje se v jednotkách délky (m, cm - bez převádění), objemu (l) a hmotnosti (kg).	<u>Geometrie v rovině a prostoru</u> • technika rýsování • křivé a rovné čáry • bod, přímka, úsečka • rovinné obrazce – čtverec, obdélník, trojúhelník a kruh • geometrická tělesa – kvádr, krychle, koule a válec • jednotky délky, objemu a hmotnosti	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (poznávání lidí) Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	R: seznámí se i s jehlanem a kuželem

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • zapíše a přečte čísla do 1 000 • ovládá číselnou řadu • porovnává čísla do 1 000 • orientuje se na číselné ose • počítá po stovkách, desítkách a jednotkách • zaokrouhluje čísla na desítky • rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do 1000	• přirozená čísla do 1 000 • zaokrouhlování	Osobnostní a sociální výchova • Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznání	• rozšiřující učivo – zaokrouhlování na stovky
• sčítá a odčítá z paměti dvojčíferná čísla bez přechodu a s přechodem desítky, stovky (80+30, 85+30) • sčítá a odčítá z paměti trojčíferná čísla bez přechodu a s přechodem násobků sta (300+500, 320+500, 320+510) • sčítání a odčítání trojčíf. čísel s jednocíf. a dvojčíf. (327+7, 325+20) • sčítá a odčítá písemně dvě dvojčíferná a trojčíferná čísla, správnost výpočtu ověří zkouškou • umí vypočítat příklady s použitím	• sčítání a odčítání		Typ příkladů: 85+37 jen s vizuální oporou. Typ příkladů: 321+290, 321+299, 324+299 jen s vizuální oporou nebo písemně.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- závorek - řeší jednoduché slovní úlohy (např. o x více, o x méně)	slovní úlohy		
- násobí a dělí v oboru malé násobilky - násobí a dělí z paměti násobky deseti jednociferným číslem (30.5, 150:3, 240:4) - násobí a dělí z paměti dvojciferná čísla jednociferným číslem mimo obor násobilky (14.4, 56:4) - umí vypočítat příklady s použitím závorek - ovládá dělení se zbytkem v oboru malé násobilky, je seznámen s pojmy neúplný podíl, zbytek - řeší jednoduché slovní úlohy (např. x krát více, x krát méně)	- násobení a dělení - dělení se zbytkem - slovní úlohy		R: matematické názvosloví početních operací Práce s kalkulaátorem: sčítání, odčítání, násobení a dělení.
- je seznámen se základními jednotkami času (s, min, hod) a délky (mm, cm, dm) - ovládá jednoduché převody	jednotky času a délky		R: kilometr km
- pozná a narýsuje lomenou čáru - definuje úsečku, umí ji narýsovat, porovnat, přenášet, sestrojí osu a střed úsečky - definuje a narýsuje polopřímku	- lomená čára - úsečka - polopřímka		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
a polopřímku opačnou - definuje a narýsuje přímku, rozliší vzájemnou polohu dvou přímek – různoběžky a rovnoběžky, jen pojem kolmice a rýsování ve čtvercové síti. - pozná základní rovinné obrazce +čtyřúhelník a pojem mnohoúhelník - narýsuje rovinné obrazce ve čtvercové síti, umí změřit a zapsat délky stran, zná základní vlastnosti - vypočítá obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran - zvládnutí techniky práce s kružítkem bez názvosloví (střed, poloměr...)	- přímka - rovinné obrazce		
pozná a popíše model krychle a kváдру	základní útvary v prostoru		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • zapíše a přečte čísla do 1 000 000 • ovládá číselnou řadu • porovnává čísla do 1 000 000 • orientuje se na číselné ose • ovládá rozvinutý zápis čísel v desítkové soustavě • počítá po statisících, desetitisících, tisících, stovkách, desítkách a jednotkách • rozlišuje sudá a lichá čísla • zaokrouhluje čísla na stovky a tisíce	• přirozená čísla do 1 000 000 • sudá a lichá čísla • zaokrouhlování na stovky a tisíce		
• sčítá a odčítá z paměti • využívá komutativnosti a asociativnosti sčítání • sčítá a odčítá písemně, správnost výpočtu ověří zkouškou • umí vypočítat příklady s použitím závorek • řeší jednoduché i složené slovní úlohy • řeší jednoduché rovnice • seznámí se s pojmem aritmetický průměr	• sčítání a odčítání • slovní úlohy • rovnice • aritmetický průměr		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• správně přečte, znázorní a popíše zlomek	• zlomky		
• násobí a dělí v oboru malé násobilky • využívá komutativnosti a asociativnosti násobení • násobí a dělí z paměti dvouciferná čísla jednociferným mimo obor násobilky • písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, správnost výpočtu ověří zkouškou • písemně dělí jednociferným dělitelem • vypočítá příklady s použitím závorek • řeší jednoduché i složené slovní úlohy	• násobení a dělení • slovní úlohy		
• sčítá, odečítá, násobí a dělí na kalkulátoru • používá jej ke kontrole výpočtů	• práce s kalkulátorem		
• je seznámen se základními jednotkami času, délky, hmotnosti a objemu • ovládá jednoduché převody • pracuje s tabulkou a jednoduchým diagramem (zápis, tvoření, čtení)	• jednotky času, délky, hmotnosti a objemu • tabulka, diagram		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• pozná a popíše model kvádrů a krychle, sestrojí síť	• základní útvary v prostoru		
• sestrojí grafický součet, rozdíl a násobek úseček • narýsuje polopřímku a polopřímku opačnou • rozliší a sestrojí vzájemnou polohu dvou přímek – různoběžky, rovnoběžky, kolmice • narýsuje kruh a kružnici, označí střed, poloměr a průměr • narýsuje obdélník a čtverec, definuje jejich vlastnosti, vypočítá obvod pomocí vzorce • vypočítá obvod trojúhelníku pomocí vzorce • rozliší rovnoběžníky a mnohoúhelníky, vypočítá obvod sečtením délek jeho stran	• úsečka • polopřímka • přímka – různoběžky, rovnoběžky, kolmice • pravý úhel (pouze pojem) • kruh, kružnice • obdélník, čtverec • trojúhelník (obecný) • rovnoběžník, mnohoúhelník		
• řeší praktické slovní úlohy a problémy, hospodaření domácnosti • doplní číselnou a obrázkovou řadu • řeší úlohy na prostorovou představivost, magické čtverce atd.	• nestandardní aplikační úlohy a problémy		

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - čte, zapisuje a porovnává čísla do i přes 1 milion - orientuje se na číselné ose - písemně sčítá a odčítá - násobí až čtyřciferným činitelem, dělí jednociferným i dvojciferným dělitelem v oboru přirozených čísel - násobí a dělí z paměti v oboru malé násobilky, mimo obor násobilky v jednoduchých případech - využívá při pamětném i písemném sčítání a násobení komutativní a asociativní zákon - při počítání dodržuje pořadí početních výkonů, pracuje s kulatou závorkou - zaokrouhluje na desetitisíce, statisíce a miliony - řeší a tvoří slovní úlohy s více početními operacemi v celém oboru přirozených čísel, slovní úlohy řeší pomocí rovnice	- přirozená čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000 - sčítání a odčítání - násobení a dělení - pořadí početních výkonů, práce s kulatou závorkou - zaokrouhlování na desetitisíce, statisíce a miliony - slovní úlohy na více početních výkonů	Vlastivěda Tělesná výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: – Rozvoj schopnosti poznávání Sociální rozvoj: – Kooperace a kompetice Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• správně přečte, znázorní a popíše zlomek, pozná zlomky se stejným jmenovatelem a vyznačí určenou část, vypočítá část z celku • vypočítá aritmetický průměr • čte a pozná římské číslice I až X, L, C, D, M • pracuje s jednotkami času, dokáže je vyjmenovat • převádí, sčítá a odčítá jednotky času • řeší slovní úlohy spojené s jednotkami času • vyhledá informace v jízdních řádech • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • sestaví tabulku pro přímou úměrnost • sestrojí rovnoběžky a kolmice • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici; užívá jejich jednoduché konstrukce, využívá trojúhelníkové nerovnosti • popíše čtverec, obdélník a trojúhelník • vypočítá obvod a obsah čtverce	• zlomky • aritmetický průměr • římské číslice • jednotky času • jízdní řád • práce s tabulkou a diagramem • přímá úměra • vzájemná poloha dvou přímek – kolmice, rovnoběžky, různoběžky • čtverec a obdélník – konstrukce, obvod, obsah • trojúhelníky – druhy, konstrukce, obvod • kružnice		

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- a obdélníku • pozná a popíše trojúhelník obecný, pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný • vypočítá obvod trojúhelníku při zadání délek všech stran • sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • převádí a počítá s jednotkami délky • vyjmenuje jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • pozná základní geometrická tělesa • řeší slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu, pracuje s jednotkami délky • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školní matematiky	• mnohoúhelníky • úsečka a jednotky délky • jednotky obsahu • osově souměrné útvary • tělesa – poznávání a popis • zajímavé matematické příklady, hlavolamy, magické čtverce apod.		• zajímavé matematické příklady jsou zařazovány do vyučovacích hodin průběžně během celého školního roku

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět

v 6., 7. a 9. ročníku 4 hodiny týdně

v 8. ročníku 5 hodin týdně

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko, výpočty v chemii - řešení rovnic, převody jednotek,.....)

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání
- seberegulace a sebeorganizace
- kreativita

Sociální rozvoj

- mezilidské vztahy

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- si osvojí základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří si zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívají prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých žáci dochází k řešení a závěrům sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plán řešení, odhadují výsledky
- se učí zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- se učí věcně argumentovat a schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - zobrazí přirozené číslo na číselné ose	Rozšířené opakování - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností a poznávání - kreativita Sociální rozvoj - komunikace	
- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - charakterizuje a třídí základní	Geometrické útvary v rovině - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku	Fyzika - měření délky - veličiny a jejich měření	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
rovinné útvary			
- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - provádí početní operace s desetinnými čísly - vypočítá aritmetický průměr - převádí jednotky - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - účelně užívá kalkulátor	Desetinná čísla - čtení a rozvinutý zápis čísel v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek	Fyzika - řešení početních úloh, - převody jednotek	
- zná pojem násobek, dělitel - používá znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel - největší společný dělitel - nejmenší společný násobek		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozlišuje kladná a záporná čísla - zobrazí kladná a záporná čísla na číselné ose - chápe pojem opačné číslo, určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s celými čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel	Celá čísla - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - čísla navzájem opačná - absolutní hodnota - početní operace		
- rozumí pojmu úhel - narýsuje a změří daný úhel - graficky přenáší úhel a sestrojí jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastností - rozumí pojmu mnohoúhelník	Úhel a jeho velikost - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly - mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
sestrojí pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník			
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná útvary osově souměrné a shodné útvary	Osová souměrnost - osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary		
- zná jednotky obsahu, převádí je - vypočítá obsah čtverce a obdélníku - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje - načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání - odhadne a vypočítá povrch krychle a kváдру - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí	Obsah čtverce a obdélníku Povrch a objem krychle a kváдру - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kváдру - jednotky objemu - objem krychle, kváдру	Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádra			
	Závěrečné opakování		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	Opakování učiva 6. ročníku		
Žák: - modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace s racionálními čísly - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel	Racionální čísla - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek	Fyzika, chemie numerické výpočty	
- vyjádří poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost - pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru	Fyzika - vztahy mezi veličinami Zeměpis - měřítko plánu, mapy - práce s mapou Chemie	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
poměru - pracuje s měřítky map a plánů - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů - rozumí a využívá pojmu úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- měřítka - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností	- výpočty pomocí trojčlenky V praktickém životě - využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev,...) - spotřeba materiálu, benzínu - počet dělníků, ...	
- chápe pojem 1% - užívá základní pojmy procentového počtu - vyjádří část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - chápe pojem promile - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Procenta - pojem procento - základ, procentová část, počet procent - pojem promile - slovní úlohy	Chemie - koncentrace Ekologická výchova - stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek V praktickém životě - slevy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- vysvětlí pojem rovnoběžník - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - sestrojí rovnoběžník - odhaduje a vypočítá obsah rovnoběžníku	Rovnoběžníky - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah		
- rozpozná a pojmenuje lichoběžník - sestrojí lichoběžník - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	Lichoběžník - pojem - konstrukce		
- rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a narýsuje síť hranolu - odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	Povrch a objem hranolu - pojem hranol - povrch a objem hranolu		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar	Středová souměrnost sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti		
- využívá potřebnou matematickou symboliku - určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti - pojmenuje, znázorní a správně	Trojúhelník - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, střední příčky, výšky - shodnost trojúhelníků		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) • sestrojí těžnici, střední příčky, výšky trojúhelníku • pozná shodné útvary • zná věty o shodnosti trojúhelníků • sestrojí trojúhelník z daných prvků • dbá na kvalitu a přesnost rýsování • odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku • sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou	• trojúhelníková nerovnost • konstrukce trojúhelníků obsah trojúhelníků • kružnice trojúhelníku opsaná, vepsaná		
	Závěrečné opakování		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	Opakování učiva 7. ročníku		
Žák: • rozumí pojmu výraz • určí hodnotu číselného výrazu • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných • zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text • dosadí do výrazu s proměnnou • provádí početní operace s výrazy	Výrazy • číselné výrazy a jeho hodnota • proměnná • výrazy s proměnnou • úpravy výrazů		
• určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky • užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech • chápe pojem reálné číslo	Druhá mocnina a odmocnina • pojem • čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin • pojem reálného čísla		
• rozlišuje odvěsny a přepony • rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty • využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku • využívá poznatky ve slovních	Pythagorova věta • Pythagorova věta • výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku • užití Pythagorovy věty		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností			
- zapiše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$, pro $1 < a < 10$, n je přirozené číslo - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Fyzika zápis jednotek fyzikálních veličin	
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení	Lineární rovnice - rovnost - lineární rovnice		
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou, ...) - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení - formuluje a řeší reálnou situaci	Slovní úlohy slovní úlohy	Fyzika - vztahy mezi veličinami - řešení fyzikálních úloh Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj - komunikace	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
pomocí rovnic			
- sčítá, odčítá, násobí a dělí mnohočleny - vytýká před závorku - provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Mnohočleny - sčítání, odčítání, násobení a dělení mnohočlenů - vzorcy - vytýkání - rozklad mnohočlenů na součin		
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - narýsuje tečnu ke kružnici - vypočítá obvod a obsah kruhu	Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - tečna ke kružnici - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu		
- popíše rotační válec - popíše jeho síť - vypočítá povrch a objem válce	Válec - pojmem - povrch válce - objem válce	Fyzika objem a povrch nádrže, bazénu	
- sestrojí jednoduché konstrukce - rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti - využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice, ...)	Konstrukční úlohy - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
v konstrukčních úlohách			
	Závěrečné opakování		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	Opakování učiva 8. ročníku		
Žák: - rozkládá mnohočlen na součin (vytýkáním, pomocí vzorců, kombinací vytýkání a užitím vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy	Výrazy a mnohočleny - úpravy výrazů a mnohočlenů pomocí vzorců - rozklad mnohočlenů na součin - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy		
řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	Rovnice s neznámou ve jmenovateli		
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metodou sčítací a dosazovací) - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav lineárních rovnic	Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic		
řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování	Základy finanční matematiky základní pojmy finanční matematiky	V praktickém životě plat, srážky, úroky	
- rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	Podobnost - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• charakterizuje jednotlivá tělesa • narýsuje síť a z ní vymodeluje těleso • vypočítá povrch a objem tělesa • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy	Tělesa • kužel • jehlan • koule • povrch a objem těles	V praktickém životě • spotřeba materiálu ve stavebnictví, spotřeba tapet, spotřeba barvy, ...	
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Aplikační úlohy • číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy		
• zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic • chápe pojem funkce • rozlišuje lineární a kvadratickou funkci • sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce • používá goniometrické funkce	Funkce a grafy • pravoúhlá soustava souřadnic • pojem funkce • lineární funkce (přímá úměrnost) • goniometrické funkce • závislosti a data, grafy, tabulky	Fyzika • výpočty sil	
	Závěrečné opakování		

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

Výuka informatiky je součástí vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie na I. i II. stupni.

I. stupeň

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti software, hardware a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, učí se používat získané dovednosti pro zpracování informací, které vyhledávají na internetu. Pro vzájemnou komunikaci se učí používat elektronickou poštu. Učí se správně třídit a ověřovat informace získané prostřednictvím informačních technologií a využívat výukové programy k sebevzdělávání a ověřování znalostí.

II. stupeň

Žáci získávají základní dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky, v mediální komunikaci (internet, e-mail), ve zpracování dat pomocí počítačového software a prezentování těchto informací vhodnou formou a v současném respektování etických a zákonných norem vztahujících se k dané problematice.

Získané znalosti a dovednosti žáci využívají v ostatních předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentování informací.

Organizace

Vyučovací předmět informatika se vyučuje jako povinný předmět v 5., 6. a 7. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně, dále jako volitelný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací obvykle 1 hodina týdně.

V každém ročníku se tento předmět vyučuje v odborné učebně informatiky s možností využití odborné multimediální učebny. Třída je zpravidla rozdělena na poloviny.

Jsou používány různé formy výuky, převážně frontální, skupinové a projektové vyučování.

Průřezová témata začleněná do předmětu Informatika

1. Osobnostní a sociální výchova

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a stát

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

4. Multikulturní výchova

- lidské vztahy

5. Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

6. Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- stavba mediálních sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací a jejich využití při učení, tvůrčích činnostech i v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k samostatnému řešení problémů a k využití získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k formulaci a vyjádření svých myšlenek a názorů srozumitelně a přiměřenou formou, k účasti v diskuzi, k porozumění různým typům textů a záznamů a jiných komunikačních prostředků a jejich využití.

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky ke spolupráci ve skupině a k respektování pravidel týmové práce, k upevňování dobrých mezilidských vztahů na základě vzájemné úcty, ke schopnosti poskytnout pomoc nebo o ni požádat, k účasti v diskuzi a respektování názorů a zkušeností druhých.

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k pochopení a osvojení správných norem chování, pochopení základních ekologických souvislostí a rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví a životního prostředí.

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému využití svěřeného vybavení, dodržování vymezených pravidel a k posuzování výsledků práce z hlediska kvality, hospodárnosti, ochrany zdraví a životního prostředí.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák:	Základy práce s počítačem		
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do sítě a odhlásit se z ní	postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do sítě a odhlášení ze sítě		
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně i v případě jejich závady - vysvětlí význam pojmů hardware a software	- hardware (HW) – technické vybavení počítače - základní sestava - software (SW) – programové vybavení počítače - operační systém a jeho význam	příklady výukových programů pro různé předměty Výchova demokratického občana – softwarové pirátství	
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím - vytvoří si složku, ukládá do ní dokumenty - ve složce udržuje pořádek, najde si potřebný dokument - bezpečně kontroluje doručenou poštu - nepoužívá přenosné disky bez souhlasu vyučujícího	- soubory – programy a dokumenty - základní typy souborů - složka (adresář) - přístupová cesta - viry - antivirové programy, nastavení kontroly vyměnitelného disku - nebezpečí nevyžádaných e-mailů		
Žák:	Vyhledávání informací a komunikace		
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích - rozlišuje pojmy internet a web - na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu - z webové stránky dokáže uložit obrázek	- zpracování informací - internet a jeho historie - význam a služby internetu - metody vyhledávání na internetu - hypertext, odkaz, prohlížeč - adresa, adresní řádek, vyhledávač, klíčové slovo	vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů Mediální výchova – přístup k informacím, ověřování zdrojů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vyhledávání informací o světě	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
		Multikulturní výchova – komunikace s lidmi Výchova demokratického občana – svoboda slova (i její nebezpečí), pluralita názorů	
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení - napíše a odešle zprávu - přečte si došlou zprávu - smaže zprávu - bezpečně otevře přílohu - odešle zprávu s přílohou	- vztah k internetu - poštovní programy - spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv, přílohy - formální pravidla psaní zprávy: předmět, oslovení, podpis, zdvořilost	kyberšikana Osobnostní a sociální výchova – pravidla komunikace	
Žák:	Zpracování a využití informací		
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru - orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves - s myší ovládá základní operace	Práce s klávesnicí a myší - části klávesnice - funkce jednotlivých kláves - psaní velkých písmen - znaky s diakritikou - klik, dvojklik, místní nabídka - oprava textu		
s použitím grafického rastrového programu nakreslí jednoduchý obrázek, uloží jej, otevře a případně opraví	Grafika - programy na tvorbu obrázků - uložení vytvořeného obrázku nebo změn - otevření obrázku - základní nástroje a možnosti nastavení (barvy, tvary, atd.) - použití nabídek (výběr, přesun, kopírování, otočení, atd.)	matematika – plošné objekty Osobnostní a sociální výchova – kreativita	procvičení práce s myší

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák:	Hardware, software		
nastaví základní uživatelské rozhraní Windows	nastavení frekvence, rozlišení, barevného schématu, velikost ikon, popisků		
správně a bezpečně pracuje s technickým i programovým vybavením počítače	- kontrola zapojení periférií, sítě, klávesnice; disketa v mechanice - likvidace použitého hardwaru - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik při dlouhodobém používání výpočetní techniky - antivirové programy	Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí	
respektuje licenční politiku firem a autorský zákon	- platná legislativa - zásady bezpečné a správné práce se softwarem (viry, autorská práva)	Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj: – hodnoty, postoje, praktická etika	
- vytvoří dokument určitého typu, uloží jej do připravené složky na předem zvolený disk - podle potřeby přesune nebo zkopíruje soubor či složku - vyhledá soubor podle přístupové cesty i pomocí aplikace Hledat	- cesty a data v počítači; disky, složky, soubory (programy a dokumenty) - práce se soubory, ukládání dat - formáty souborů, spustitelné soubory - operační systémy a jejich základní funkce		

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák:	Vyhledávání informací a komunikace		
- vyhledává potřebné informace na internetu, dokáže je uložit na disk - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- informace, jejich vznik, přenos, ukládání, zpracování - metody vyhledávání informací na internetu - knihovna - pravidla bezpečného internetu - autorské právo (copyright) - informační etika - vyhledávání informací na určité téma (Evropa a svět, stránky obce) - software na internetu, stahování software	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení	
vyhledá a nainstaluje ovladač hardware	- vyhledávání na stránkách nejznámějších výrobců hardwaru - licenční politika a softwarové pirátství a viry	Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj: hodnoty, postoje, praktická etika	
komunikuje pomocí elektronické pošty, napíše a odešle e-mail, odpoví a předá dál, přílohu uloží na disk	- základní způsoby komunikace – telefonování, mobily, chat, e-mail - pravidla elektronické korespondence a chatu - kyberšikana - spam	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj: - komunikace Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení	
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vývojové trendy informačních technologií (rozhlas, TV, internet, tisk) - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů - metody a nástroje jejich ověřování	Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti - práce v realizačním týmu	

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák:	Zpracování a využití informací		
- v grafickém rastrovém programu vytvoří obrázek, uloží jej na disk, podle potřeby upraví - naskenuje obrázek - obrázek vloží do jiného dokumentu	Grafický editor počítačová grafika, rastrové a vektorové programy (např. Malování, Word)		
- napíše jednoduchý text a zformátuje jej, část textu přesune nebo zkopíruje - do textu vloží obrázek nebo tabulku	Textový editor a procesor základy tvorby a formátování textu		
- vytvoří jednoduchou tabulku, zformátuje ji a uloží - v tabulce vytvoří jednoduchý vzorec - data v tabulce podle potřeby seřadí - vloží jednoduchý graf	Tabulkový procesor vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce		
hotový dokument uloží, upraví pro tisk a vytiskne	- vzhled stránky, náhled, formát papíru, rozvržení při tisku - výběr tiskárny		
zpracuje a prezentuje informace ve formě prezentace	Prezentační program - vytváření prezentací - prezentace informací v multimediální formě	Mediální výchova práce v realizačním týmu	

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 3 hodiny týdně

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. V předmětu se utváří prvotní ucelený obraz světa, žáci poznávají sebe a své okolí, seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Vnímají lidi a vztahy mezi nimi. Všímají si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Snaží se porozumět světu kolem sebe, vnímat základy vztahů ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Chápou současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka je rozdělen do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme	– důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
Lidé kolem nás	– upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
Lidé a čas	– orientace v dějích a čase
Rozmanitosti přírody	– poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody
Člověk a jeho zdraví	– základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Poznávání sebe sama na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Součástí výuky jsou vycházky a exkurze.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět

- jsou vedeni k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, upevňování preventivního chování
- učí se orientovat se ve světě informací, časově a místně propojovat historické, zeměpisné a kulturní informace
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- žáci poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., žáci využívají různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- žáci jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- žáci pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci si vzájemně radí a pomáhají si
- žáci přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů kladením otázek k věci, vede je k vzájemnému naslouchání se a zdůvodňování svých závěrů

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině, efektivně spolupracují na řešení problémů
- žáci se učí respektovat názory druhých, přispívají k diskuzi
- učitel učí žáky věcně argumentovat
- učitel vede žáky k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanská

- učitel vytváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání technického rozvoje

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák se: - orientuje v domácím prostředí – členění domu, název obce, jméno ulice - dopraví bezpečnou cestou do školy - seznámí s prostorem školy a s funkcemi jednotlivých částí - seznamuje se základními režimovými návyky v průběhu dne a týdne - snaží udržet pořádek ve svých věcech. - chová vhodným způsobem ke spolužákům a učitelům - učí obracet na učitele s žádostí o radu a pomoc	Domov Škola	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Výtvarná výchova – dům Pracovní činnosti – domečky z krabiček	Uvědomění si práv a povinností žáka
Žák: - rozlišuje základní příbuzenské vztahy - zvládá komunikaci s blízkými členy rodiny - učí se vyrovnávat s rodinnými problémy	Rodina Soužití lidí	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Český jazyk – formy společenského styku (pozdrav, poděkování, blahopřání, prosba, omluva...) Výtvarná výchova – moje rodina	Osvojuje si pravidla slušného chování

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zaznamenává významné rodinné události, pozdraví vhodným způsobem známou i neznámou osobu, představí se, rozloučí se, odpoví na otázku, zeptá se na všechno, co ho zajímá	Chování lidí		
Žák se: - orientuje v čase z hlediska minulosti, přítomnosti a budoucnosti - seznamuje s pojmy: hodina, půlhodina, čtvrt hodina, třičtvrtě hodinka (bezpečně pozná celou hodinu) - orientuje v pojmech den, měsíc, roční doba - snaží dodržovat základní pravidelné denní činnosti – práce, hra, odpočinek - seznamuje vhodnou formou se státními svátky a tradičními oslavami Velikonoc a Vánoc	Orientace v čase Současnost a minulost v našem životě Režim dne	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výtvarná výchova, pracovní činnosti – velikonoční výzdoba	Podpora národního uvědomění Měření času
Žák: - umí popsat proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - poznává nejznámější domácí zvířata a jejich mláďata, ví,	Rostliny a živočichové	Environmentální výchova Výtvarná výchova – oblíbené domácí zvíře Pracovní činnosti – zvířátko (modelování)	Pochopení nezbytnosti ochrany životního prostředí

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
čím se živí, jaký mají způsob života • poznává některé volně žijící živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí • pojmenuje některé užitkové, okrasné a chráněné rostliny • se chová ohleduplně k přírodě • se seznamuje se zásadami ochrany životního prostředí • se snaží sám přispět ke zlepšení prostředí svého domova	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody		
Žák: • rozlišuje podobnosti a rozdíly mezi lidmi • určuje základní části lidského těla • rozeznává základní lidské potřeby a projevy • uvědomuje si anatomické odlišnosti mužského a ženského těla • se orientuje ve vztazích mezi lidmi – kamarádství, přátelství, láska • uplatňuje základní návyky osobní hygieny	Lidské tělo Základy sexuální výchovy Péče o zdraví a zdravá výživa	Osobností a sociální výchova Multikulturní výchova Mediální výchova Tělesná výchova – sportovní aktivity Škola v přírodě - pobyt	Prevence – odmítání návykových látek

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
různých činnostech • nebojí se svěřit s jakýmkoliv pocity vlastního ohrožení rodičům, učiteli, příbuzným • seznamuje se s bezpečnostními pravidly pro chodce • nacvičuje správné chování při situacích hromadného ohrožení při vyhlášení cvičného poplachu	Osobní bezpečí Dopravní výchova - chodec Situace hromadného ohrožení		

Některé výstupy se uskutečňují prostřednictvím vhodně zvolených „Preventivních programů“

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - rozlišuje městské a vesnické prostředí, činnosti zlepšující a zhoršující životní prostředí - si všímá vztahů lidí v místě bydliště - zná bezpečně plnou adresu a telefon - používá domácí a veřejný telefon - upevňuje zdravé pracovní a odpočinkové návyky	Domov Škola	Osobností a sociální výchova Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Environmentální výchova Výtvarná výchova - město	Praktický nácvik telefonování
Žák: - rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy - charakterizuje život rodiny a jeho řád - poznává různé formy práce - zná zaměstnání svých rodičů - zamýšlí se nad svým budoucím povoláním - odvozuje význam a potřebu různých povolání - se přiměřeně chová ke starším a mladším členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám,	Rodina Soužití lidí Povolání, různé formy práce	Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Výtvarná výchova – čím se chci stát Matematika – manipulace s penězi (makety), placení, počítání útraty	Modelové situace Orientace v síti obchodů a služeb Komunikace s prodávacem, zacházení s penězi

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
majetku svému i společnému • se seznamuje s různými formami pomoci lidem osamělým, opuštěným rodinou, handicapovaným • pomáhá v rodině – úklid, nákup • se učí zodpovědnosti za svěřené úkoly • rozlišuje kladné a záporné lidské vlastnosti • uplatňuje vhodné chování ve škole i mimo školu jako výraz reprezentace své rodiny	Chování lidí Kladné a záporné lidské vlastnosti		
Žák: • určuje čas podle hodin – hodin – celé hodiny, čtvrt, půl, třičtvrtě • orientuje se v kalendáři – datum, měsíce, rok kalendářní a školní • chápe časové údaje – teď, před chvílí, za chvíli, dříve, později, včera, zítra, loni, letos, v budoucnu, dávno atd. • se seznamuje s etapami lidského života od narození do stáří • sleduje data významných dnů, svátků, narozenin členů	Orientace v čase Současnost a minulost Etapy lidského života	Osobností a sociální výchova Český jazyk – vyprávění (režim dne) Výtvarná výchova – moje oslava narozenin	Měření času dříve a nyní

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
části těla, včetně pohlavních orgánů • vnímá sexuální chování mezi lidmi – mazlení, objímání, líbání • pozná sexuální zneužívání a osvojuje si dovednost odmítat nevíтанé intimnosti • uplatňuje návyky osobní a intimní hygieny • dodržuje pitný a pohybový režim • dojde v případě potřeby do nejbližšího zdravotnického zařízení • seznamuje se s poskytnutím první pomoci při drobném poranění a krvácení • umí přivolat telefonem první pomoc • poznává nejznámější léčivé a jedovaté rostliny ve svém okolí • seznamuje se se zacházením s běžnými mycími a čisticími prostředky • se nebojí rozhodně odmítat experimentování s návykovými látkami	Péče o zdraví První pomoc Návykové látky a zdraví		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• uplatňuje v praxi bezpečné chování v silničním provozu, seznamuje se s nejčastějšími dopravními značkami, s pravidly bezpečné jízdy na kole, s vybavením jízdního kola • chápe význam pojmů: šikana, týrání, zneužívání, agresivita, brutalita • se seznamuje s institucemi poskytujícími odbornou pomoc lidem v nouzi (dětská krizová centra, linka důvěry) • nacvičuje správné chování při modelových situacích simulujících některou z forem hromadného ohrožení	Dopravní výchova - cyklista Osobní bezpečí Krizová centra, linky důvěry Šikana Situace hromadného ohrožení		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - se orientuje ve své obci a v obci své školy - pojmenuje nejdůležitější části a místa obce - určí základní směry do sousedních obcí - se seznámí s významnými úřady a historickými budovami - se seznámí s označením obce, její polohou v krajině, dopravní infrastrukturou a možnostmi cestování - rozliší přírodní a umělé prvky v krajině - začlení svou obec do příslušného kraje - seznamuje se s bezpečným cestováním bez přestupu do blízkého místa	Obec Orientace v obci Úřady, historické památky Místní krajina Orientace v krajině	Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Výtvarná výchova – historické památky Pracovní činnosti – vytvoření jednoduché mapy	Vycházky a exkurze.
Žák: poznává různé formy komunikace mezi lidmi (verbální – nonverbální)	Soužití lidí	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk – komunikace mezi lidmi	Učení se argumentaci a obhajování svých vlastních postojů. Respektování názorů druhých, naslouchání.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• se učí spolupracovat v kolektivu • poznává místní firmy a zaměření jejich činnosti • se seznamuje s činnostmi místních zájmových spolků • se snaží řešit spory nenásilným způsobem, respektovat odlišné názory a zájmy druhých, nevynucovat si požadavky násilím, chápat nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů a nepoužívat je v rozhovoru s jiným člověkem • se nebojí poukázat na nevhodné chování a diskutuje o něm	Chování lidí Tolerance a asertivita		Exkurze (místní firmy, spolky).
Žák: • určuje čas podle hodin, kalendáře a pravidelných denních činností • ví, co je to letopočet • má představu o životě v dávné minulosti • rozlišuje reálie minulé a současné • zná místní památky na minulé	Orientace v čase Současnost a minulost v našem životě	Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Český jazyk – pověsti z Dolních Kounic Výtvarná výchova - kalendář	Exkurze. Historie měření času.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
období, významné události regionu, v rámci možností navštíví muzeum interpretuje pověsti spjaté s místem, kde žije	Místní památky a pověsti		
Žák: - pozná zástupce jednotlivých rostlin a živočichů podle typických znaků (strom, keř, bylina, zvíře čtyřnohé, pták, ryba, plaz, obojživelník a hmyz) - popisuje vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů (voda, vzduch, oheň, půda) - určuje základní vlastnosti předmětů – skupenství, tvar, rozměr, objem, hmotnost, seznámení s jednotkami g, t, ml, dl, teplota, struktura, barva, lesk, vůně aj.) - provádí elementární pokusy s různými látkami při použití jednoduchých měřících pomůcek - vysvětluje základní význam vody a vzduchu, (ohně a půdy) pro život	Rostliny a živočichové Látky a jejich vlastnosti Voda, vzduch, oheň a půda	Environmentální výchova Výtvarná výchova – život v přírodě Hudební výchova – písničky o zvířatech	Jednoduché praktické pokusy.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
člověka			
Žák: • pojmenuje základní části lidského těla, nejdůležitější vnitřní ústrojí a orientuje se v jejich funkci • si uvědomuje příznivé a škodlivé vlivy přírody na člověka • si všímá rozdílů a shod mezi lidmi různých částí světa • se seznamuje s elementárními informacemi o vzniku a vývoji jedince • vnímá rozdílná rodinná uspořádání (rodina úplná, neúplná, náhradní) • si osvojuje základní role a vztahy jednotlivých členů rodiny, způsoby přátelského chování k lidem různých věkových skupin, asertivní způsoby komunikace • rozlišuje potraviny nezbytné pro zdraví a pochutiny, orientuje se v nápojích • chápe škodlivý vliv sladkých a tučných pokrmů, nevhodnost jejich nadměrné	Lidské tělo, vnitřní ústrojí Vliv životního prostředí na člověka Základy sexuální výchovy Rozdílná rodinná uspořádání Asertivní způsoby komunikace Péče o zdraví, zdravá výživa	Osobnostní a sociální výchova Pracovní výchova – jednoduchý pokrm Český jazyk - jídelníček	Modelové situace. Beseda s odborníkem. Praktické činnosti.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
se chová bezpečně při ohrožení života a majetku	Situace hromadného ohrožení		

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje:

- 4. ročník – 2 hodiny týdně
- 5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda je rozdělen do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme	– žáci se seznamují s organizací života v obci a ve společnosti, prakticky poznávají místní a regionální skutečnosti s důrazem na dopravní výchovu, postupně si rozvíjejí vztah k zemi a k národnímu citění
Lidé kolem nás	– žáci si upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen, seznamují se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
Lidé a čas	– žáci se učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat dějiny jako časový sled událostí

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Součástí výuky jsou vycházky a exkurze.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci se učí orientovat v mapách a jednoduchých plánech
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- žáci se učí vyjadřovat různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitosti krajiny
- žáci využívají časové údaje při řešení různých situací, rozlišují děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- žáci rozlišují vztahy mezi lidmi a národy
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

Kompetence občanská

- žáci se učí projevovat toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií pro hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - rozlišuje jednotlivé části obce - určí významné společenské, hospodářské, historické a technické objekty obce, významné výrobní podniky a služby - orientuje se v dopravní síti (základní orientace v jízdních řádech) - seznamuje se s historií obce, s významnými událostmi a pověstmi - zná název kraje a krajského města	<u>Místo, kde žijeme</u> obec (město), místní krajina části, poloha v krajině, minulost a současnost	Přírodověda Výtvarná výchova Český jazyk Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika	
- určí světové strany v přírodě i na mapě - charakterizuje podle mapy: povrch ČR (pohoří, nejvyšší vrcholy, nížiny), vodstvo ČR (řeky, jezera, přehrady), druhy půd ČR, nerostné suroviny	<u>Okolní krajina</u> orientace, světové strany, povrch, půda, rostlinstvo a živočišstvo, životní prostředí		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• charakterizuje podnebí místní i okolní krajiny • orientuje se v problematice životního prostředí (způsoby znečištění, ochrana, národní parky a chráněné krajinné oblasti, působení lidí na krajinu)			
• pracuje s vlastivědnou mapou ČR, rozlišuje základní obsah map (světové strany, měřítko, nadmořská výška) • orientuje se ve vysvětlivkách mapy • rozliší poledníky a rovnoběžky	<u>Mapy obecně zeměpisné</u> • obsah, grafika, vysvětlivky		• průběžně během celého roku
• popíše polohu ČR, rozlišuje historické země ČR, označí na mapě hranice těchto území • vyjmenuje sousední státy ČR, lokalizuje je na mapě • rozlišuje státní symboly ČR • zná jméno prezidenta a premiéra ČR	<u>Naše vlast</u> • domov, národ, státní symboly	Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	
• dodržuje pravidla společenského chování v rodině a ve škole	<u>Lidé kolem nás</u> • soužití lidí		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- orientuje se a využívá nabídky zájmových spolků ve škole i v obci - seznamuje se s církevními institucemi v souvislosti s historickými památkami Dolních Kounic - dodržuje pravidla slušného chování - rozpozná chování, které nelze tolerovat - seznamuje se se základními lidskými právy dítěte - zná svá práva a povinnosti jako žáka školy - rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní - zná hodnotu peněz, používá je v běžných situacích - orientuje se v kulturních institucích (kino, divadlo, muzea, galerie...) - uvede příklady některých kulturních institucí v obci a okolí	- chování lidí - právo a spravedlnost - vlastnictví - kultura		
seznamuje se a orientuje se v hlavních reáliích minulosti naší vlasti	<u>Lidé a čas</u> minulost v našem životě, báje, mýty a pověsti		formou vyprávění a pověstí, bez letopočtů

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• srovnává způsob života a práci předků na našem území v minulosti a současnosti	• významné osobnosti českých dějin Velkomoravská říše, Konstantin a Metoděj Staré pověsti české – praotec Čech, Krok a jeho dcery, Kněžna Libuše, Přemysl Oráč Doba přemyslovských knížat – sv. Václav, Boleslav, Oldřich a Božena Doba vlády Karla IV. Husitská doba – Jan Hus, husitské války Doba vlády Rudolfa II. J. A. Komenský Doba vlády Marie Terezie a Josefa II.		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • charakterizuje základy státního zřízení a politického systému ČR, používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: demokratický stát, prezident, parlament, vláda, volby • vysvětlí s porozuměním význam státních svátků	<u>Místo, kde žijeme</u> • <u>Naše vlast</u> – státní zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva	Přírodověda Výtvarná výchova Český jazyk Osobnostní a sociální výchova • Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
• charakterizuje polohu a historický význam Prahy • pozná podle obrázků vybrané historické památky • charakterizuje Prahu jako sídlo nejvyšších státních orgánů, centrum kultury, vzdělání, dopravy... • orientuje se v plánu Prahy, popíše jednoduchou cestu	<u>Regiony ČR</u> • <u>Praha</u> – hlavní město ČR, okolí Prahy		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- podle mapy popíše okolí Prahy - uvede a popíše s pomocí mapy polohu vybraných oblastí - charakterizuje významné a typické prvky této oblasti (pohoří, nížiny, řeky, významná města, průmysl, zemědělství, památky) - orientuje se na mapě této oblasti, vyhledává dané místo, popíše podle plánu cestu	<u>vybrané oblasti ČR</u>		
- pracuje s vlastivědnou mapou ČR a Evropy - vyhledává jednoduché údaje na mapě - orientuje se ve vysvětlivkách mapy - pracuje s plánem města, vyhledá dané místo, popíše podle plánu cestu	<u>Mapy obecně zeměpisné a tématické</u> <u>obsah, grafika, vysvětlivky</u>		průběžně během celého roku
- vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé pevniny a oceány - rozlišuje na mapě hranice Evropy, ostrovy a poloostrovy - vyhledá na mapě a podle mapy charakterizuje nížiny, pohoří	<u>Evropa a svět</u> kontinenty, evropské státy, EU, cestování	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
a vodstvo Evropy - vyjmenuje a vyhledá na mapě státy EU a jejich hlavní města - určí a lokalizuje na mapě sousední státy ČR, stručně charakterizuje přírodní a hospodářský význam - zprostředkovává ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a poznává způsob života a přírodu v jiných zemích		Multikulturní výchova - Etnický původ - Princip sociálního míru a solidarity	
- má přehled o významných politických stranách ČR - uvědomuje si nutnost pomoci sociálně slabým, nemocným a postiženým spoluobčanům - respektuje chování podle principů demokracie - zná svá práva a povinnosti - uvědomuje si a charakterizuje příklady protiprávního jednání - orientuje se v základních formách vlastnictví (soukromé, veřejné, společné)	<u>Lidé kolem nás</u> - soužití lidí - chování lidí - právo a spravedlnost - vlastnictví	Mediální výchova Práce v realizačním týmu	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- vnímá dějiny jako časový sled událostí - přečte letopočty a označí je na časové ose - využívá knihoven, sbírek muzeí a internetu jako informačních zdrojů - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - seznamuje se a orientuje se v hlavních reáliích minulosti naší vlasti - srovnává způsob života a práci předků na našem území v minulosti a současnosti	<u>Lidé a čas</u> - orientace v čase a časový řád - minulost v našem životě, báje, mýty a pověsti - významné události českých dějin (doba obrození, čeští vlastenci, české země jako součást Rakouska-Uherska, 1. světová válka, období 1. republiky, T. G. Masaryk, nacistická okupace, 2. světová válka, vznik ČR, sametová revoluce)		

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje:

- 4. ročník – 2 hodiny týdně
- 5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda je rozdělen do dvou tematických okruhů:

Rozmanitost přírody	Země jako planeta sluneční soustavy Rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky, rovnováha v přírodě Vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy
Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy Péče o zdraví, první pomoc Odpovědnost člověka za své zdraví Situace hromadného ohrožení

Žáci získávají poznatky o lidském těle a jeho vývoji a jeho funkcích, zdravém způsobu života a o jeho ochraně. Na modelových situacích si osvojují způsoby ochrany svého zdraví, seznamují se s různými druhy závislostí. Na modelových situacích se nacvičuje chování za mimořádných situací hromadného ohrožení.

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Součástí výuky jsou vycházky a exkurze.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami dochází k objevům, řešením a závěrům

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých
- učitel vede žáky k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanská

- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- žáci si vytvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla
- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení a techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák • poznává a charakterizuje rozmanitost a význam prvků živé a neživé přírody, jejich vzájemnou propojenost a souvislost	Rozmanitost přírody • životní podmínky (výskyt, vlastnosti, formy, složení, vznik, význam pro život) • podnebí a počasí • základní oblasti Země (studené, mírné, teplé)	Environmentální výchova • základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů)	
• rozlišuje přírodní společenstva a vlastními slovy charakterizuje rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích • poznává a pojmenovává běžně se vyskytující rostliny, houby a živočichy v jednotlivých společenstvech • popisuje stavbu jejich těla • poznává jejich způsob života • rozděluje a správně zařazuje běžně se vyskytující rostliny a živočichy do jednotlivých společenstev	• základní společenstva (les, louka, voda, zahrada, pole apod.) • rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla, vzájemné vztahy mezi organismy)	Environmentální výchova • ekosystémy (les, pole, vodní zdroje) vycházky Výtvarná výchova Pracovní výchova	
• seznamuje se ze základními pravidly ochrany životního prostředí	• význam ohleduplného chování v přírodě a ochrana přírody (význam lesnictví a zemědělství pro člověka, zásahy lidí)	Environmentální výchova • lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk vycházky, exkurze	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	do životního prostředí)	- závody, těžební lokality	
uvědomuje si a shrnuje poznatky o vzájemné závislosti organismů a neživé přírody v přírodních společenstvech	Místo, kde žijeme vybrané lokality regionu – shody a rozdíly, změny v průběhu roku	vycházky - chráněné krajinné oblasti regionu	
- upevňuje si základní pravidla silničního provozu - na základě náhrávek a událostí si vybavuje a reprodukuje, jak postupovat při dopravní nehodě - upevňuje si telefonní čísla tísňového volání (policie, hasiči, zdravotní služba)	Člověk a jeho zdraví bezpečné chování v silničním provozu jako chodec i cyklista (dopravní značky, řešení dopravních situací – teoretická i praktická cvičení)	Výtvarná výchova Pracovní výchova	
vybírá a vytváří si základní zásady péče o zdraví	- zdravý životní styl - zdravá výživa - sportování (první pomoc)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák - seznamuje se s elementárními poznatky o Zemi jako součástí vesmíru - hledá souvislosti a uspořádává si pojmy ohledně vesmíru - pozoruje základní projevy života organismů, třídí je do skupin a uspořádává nejdůležitější poznatky - popisuje a hodnotí konkrétní činnosti lidí v přírodě (uvádí příklady) - vytváří si názor o konkrétních prospěšných i škodlivých aktivitách člověka v přírodě - uvědomuje si důležitost pravidel chování v CHKO a v přírodě (řazení podle důležitosti a naléhavosti)	Rozmanitost přírody - Vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období) - rostliny, houby, živočichové (znaky života, životní potřeby a projevy) - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy)	Planetárium Zoo Environmentální výchova - ekosystémy - lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát Osobnostní a sociální výchova - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika	(prolíná výukou po celý školní rok)
- poznává a pojmenovává části lidského těla - na základě poznatků vysvětluje	Člověk a jeho zdraví lidské tělo (základní stavba a funkce, životní potřeby a projevy)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
vlastními slovy funkce jednotlivých soustav lidského těla a uvědomuje si jejich význam - seznamuje se se způsobem rozmnožování - rozlišuje a charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - uvědomuje si své postavení v rodině i ve společnosti a snaží se je definovat - uspořádává si své poznatky chování a sexuální orientace k druhému pohlaví (ohleduplnost, bezpečnost) - prohlubuje si poznatky o zdravé životosprávě - vytváří si přehled o správném a účelném plánování svého času pro práci a zábavu podle vlastních potřeb - vysvětluje, zdůvodňuje, uvádí příklady a hodnotí způsoby chování v situacích ohrožujících lidské zdraví (i za mimořádných situací) - seznamuje se se zásadami první	- základy lidské reprodukce - vývoj jedince - rodina a partnerství (pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou) - základy sexuální výchovy (biologické a psychické změny v dospívání) - péče o zdraví, zdravá výživa (režim - denní, pitný, pohybový, zdravá strava) - péče o zdraví (osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika; reklamní vlivy; nemoc, drobné úrazy a poranění; první pomoc, úrazová prevence) - situace hromadného ohrožení		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
pomoci a zkouší je prakticky aplikovat • uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství, hledá způsoby obrany a porovnává je • prohlubuje si zásady bezpečného chování v různém prostředí (škola, domov, styk s cizími lidmi, silniční provoz apod.) • vytváří si základní dovednosti a návyky na ochranu svého zdraví i osobnosti	(požáry, povodně, zemětřesení, únik jedovatých látek apod.) • návykové látky a zdraví (odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače) • osobní bezpečí (bezpečné chování v rizikovém prostředí) • krizové situace- šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • služby odborné pomoci	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k přírodě Multikulturní výchova - lidské vztahy - etnický původ - princip solidárního smíru a solidarity Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- porovnávání vývoje probíhajícího ve světě (obecné dějiny) a u nás (národní dějiny)
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- poznání dějinných, sociálních a kulturně-historických aspektů života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, světadíly, jednotlivé státy,...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...

výtvarná výchova – stavby a stavební slohy, sochy, obrazy a jiná umělecká díla,...

český jazyk a literatura – významní spisovatelé a jejich tvorba, mýty a pověsti, umělecká literární díla,...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, práva a povinnosti občanů,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají **průřezová témata:**

osobnostní a sociální výchova – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, tvořivost, originalita, citlivost,...

výchova demokratického občana – demokracie, despocie, tyranie, obhajování a dodržování lidských práv, úcta k zákonům, asertivní jednání, náboženská snášenlivost, tolerance, pomoc slabším, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

environmentální výchova – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy lidí do přírody,...

multikulturní výchova – sbližování a prolínání kult. vlivů v období Alexandra Velikého, náš etnický původ, předsudky, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

výchova k myšlení v evropských souvislostech – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky,...

mediální výchova – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika, schopnost veřejně vystupovat, využívání médií jako zdroje informací, rozvoj komunikačních schopností, stylizace psaného a mluveného projevu,...

Výchovně-vzdělávací cíle:

- znalost nejzákladnějších dat, jevů, událostí, pojmů a osobností z historie
- schopnost historické orientace
- schopnost žáka pochopit následnost a součinnost v historickém dění a schopnost uvědomit si povahu historické data, která je dána kulturní tradicí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- rozlišuje podstatné od nepodstatného při zpracování a třídění historických informací
- hledá vztahy mezi minulými a současnými událostmi a porovnává je s procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky, symboly a jako zdroj informací využívá různorodé texty společenského a společensko-vědního charakteru, kulturní památky, výstavy
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- rozvíjí sebepoznání k akceptování vlastní osobnosti i k akceptování ostatních lidí

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- rozebírá s žáky různorodé problémy, učí žáky dívat se na problém ze všech možných úhlů a navrhnout různá řešení
- dává žákovi prostor pro vytvoření vlastního názoru při zkoumání historických jevů, událostí a osobností
- vede k logickému myšlení, kritickému uvažování, srozumitelné a věcné argumentaci

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- dokáže vysvětlit získané informace ze svého pohledu, dokáže vést diskusi a vyvodit závěry
- nevzdává se při prvním nezdaru o pochopení historických souvislostí a hledá pomoc v různých textech, encyklopediích, mediálních pořadech, na internetu, návštěvou výstav, či komunikací s kronikářem

- maximálně využívá učebních pomůcek hmotného i nehmotného charakteru, map, obrazů, zvukových nahrávek tak, aby měl možnost se při obhajobě svého řešení o toto opřít

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků
- dohlíží na správné využívání historických termínů

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhazuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, ...
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- obhazuje svá řešení
- snaží se poučit od ostatních

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dává žákům možnost diskutovat při řešení problémů a oponovat
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- vede žáky k ohleduplnosti a uznání práce a názorů druhých
- vytváří přísná pravidla při práci ve skupině, tvoří skupiny stejné úrovně, což přispívá k příjemné atmosféře týmové práce a vede k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel

- vytváří pozitivní postoje k uměleckým dílům, ke kultuře
- vede k aktivnímu zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit v obci a regionu
- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede nejen k úctě k vlastnímu národu, ale i k jiným národům a etnikům
- učí posuzovat každodenní situace a události v mezinárodních a globálních souvislostech
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- uvědomuje si svá práva a povinnosti
- orientuje se v historických, etických, politických, právních a ekonomických faktech tvořících rámec každodenního života
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - dokáže definovat pojem historie (dějepis) - seznámí se s významem minulosti pro současnost - osvojí si práci s časovou přímkou - osvojí si základní periodizaci dějin - seznámí se s významem muzeí, knihoven a archivů - dokáže rozlišit prameny hmotné a nehmotné	- úvod do historie - dějinná období - počítání času - historická mapa - historické prameny	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností a sebepoznávání	
- seznámí se s vědeckými a náboženskými teoriemi vzniku člověka a světa - seznámí se s vývojem člověka a způsobem života lidí v pravěku	- teorie vzniku života a člověka, počátky náboženství - člověk neandrtálský - vznik zemědělství a pastevectví	přírodopis zeměpis	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- seznámí se se způsobem obživy a soužití lidí - seznámí se s materiálním a duchovním životem pravěkých lidí - dokáže zhodnotit význam kovů pro lidskou společnost - dokáže vyjmenovat archeologické památky na našem území	a pastevectví - vznik prvních řemesel a zpracování kovu ve střední Evropě i na Předním východě Keltové na našem území		
- dokáže vyhledat na mapě oblasti staroorientálních států - dokáže vysvětlit souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států - seznámí se s vývojem společenského uspořádání starověkých států - dokáže pojmenovat nejznámější památky staroorientálních států	- vznik nejstarších států, jejich časové zařazení - přírodní podmínky staroorientálních států - život a kultura civilizací starověké Mezopotámie, Egypta, Palestiny a Číny - písma a vzdělání, náboženství, vývoj společnosti, každodenní život a kulturní památky	Environmentální výchova – příroda a první civilizace, zásahy lidí do přírody	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
dokáže ocenit, co daly tyto civilizace světu			
- dokáže pochopit podstatu demokracie - seznámí se s přínosem řecké civilizace pro evropskou kulturu a vzdělanost - dokáže srovnat odlišnosti vývoje ve Spartě a v Athénách - pochopí, jakou roli v dějinách sehrává síla a jedinečnost osobnosti	- život, osobnosti a kultura starověkého Řecka (mykénské období, náboženství a život Helénů) - homérské řecko, slavnosti a umění - počátky athénské demokracie, zrození demokracie v Athénách, život svobodných občanů s poukazem na rozdíl mezi Spartou a Athénami - říše Alexandra Makedonského - vzdělanost, literatura a drama, architektura a výtvarné umění	občanská výchova tělesná výchova výtvarná výchova Multikulturní výchova – sbližování a prolínání kult. vlivů v období Alexandra Velikého Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Důraz na osobnost z oblasti kulturní a umělecké
- seznámí se s kulturním odkazem Etrusků a Římanů - dokáže vysvětlit jednotlivé formy státní moci - dokáže srovnat barbarské civilizace s civilizací antickou	- život, osobnosti a kultura starověkého Říma (z počátků dějin starověké Itálie, pověst o založení města Říma) - doba rané republiky, život za republiky, vzdělanost a umění za republiky, ovládnutí Apeninského poloostrova,	občanská výchova výtvarná výchova Výchova k myšlení v evropských souvislostech – vliv Říma na raně středověké státy	zdůraznit osobnost Ceasara upozornit na filmové zpracování některých historických témat

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- dokáže s pomocí mapy určit územní rozsah Římské říše - dokáže pochopit roli křesťanství - rozumí příčinám krize v rozpadu Římské říše - seznámí se s každodenním životem Římanů	- republikánská armáda - krize republiky-Ceasar - počátky císařství-Octavianus Augustus - Řím vládne Středomoří a západní Evropě - Římané ve válkách, o životě v Římě i v provinciích, vzdělanost a umění za císařství - pohané a křesťané - poslední století mocné říše, zkáza impéria		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - popíše podstatnou změnu evropské civilizace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - dokáže porovnat základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - seznámí se s životním stylem raně středověkého obyvatelstva - seznámí se s děním v Africe a Americe	- Asie, Afrika a Amerika v 2. pol. 1 tis. - Byzanc, Arabská říše a islám - vytváření raně středověké Evropy - vládcové světští a církevní, vesničané a obyvatelé hradišť - počátky raně středověkých národů	občanská výchova Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání	důraz na význam islámu a jeho odkaz
- dokáže objasnit situaci Velkomoravské říše - dokáže vyjmenovat velkomoravské památky a vysvětlí kulturní přínos Velké Moravy	- první středověké říše - Velká Morava - česká knížata a králové - státy střední Evropy, státy	výtvarná výchova občanská výchova	vznik svatováclavské tradice objevné plavby Vikingů návštěva velkomoravských

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- seznámí se s vnitřním vývojem Českého státu - dokáže pochopit úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka - dokáže popsat konflikt mezi světskou a církevní mocí a vztah křesťanství ke kacířství - dokáže popsat jednotlivé vrstvy středověké společnosti - uvede příklady románské kultury	- jižních a východních Slovanů, expanze Vikingů - vznik a rozvoj katolické církve a její výboje - románský sloh		a románských kulturních památek
- seznámí se s přeměnami společnosti ve 12. a 13. století a s životním stylem - dokáže pochopit příčiny zakládání nových měst a vesnic (kolonizace) - seznámení se s životním stylem gotiky a její architekturou	- proměny venkova ve 12. a 13. stol., život na středověkých hradech, řemeslníci a obchodníci v nových městech, obyvatelé ve dnech všedních a svátečních - gotika, gotické výtvarné umění - soupeření velmocí západní		Přemysl Otakar II. a jeho doba Návštěva gotických památek

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- dokáže pojmenovat gotické památky - seznámí se s politickými a sociálními příčinami, které vyvolávaly spory a války států západní Evropy - seznámí se s přemyslovskou tradicí a úlohou českých zemí v Evropě	Evropy a stoletá válka počátky královských Přemyslovců, vrchol přemyslovského státu		
- uvědomí si významné postavení českých králů ve 13. a 14. stol - dokáže pochopit znovuoobjevení antického ideálu člověka - dokáže vysvětlit nové myšlenky žádající reformu církve - dokáže pochopit význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	- Lucemburkové a jejich doba - Mistr Jan Hus a jeho doba, husitská vítězství, výsledky a důsledky husitských válek - vláda Jiřího z Poděbrad, vláda Jagellovců v Čechách - italská renesance - objevné cesty a jejich průběh, příčiny a důsledky - proměny Evropy ve století objevných plaveb, proměny	zeměpis český jazyk a literatura Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané Multikulturní výchova – etnický původ	Karel IV. Mírová mise Jiřího z Poděbrad Rudolfínská Praha Návštěva renesanční památky

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• pochopí složité období vlády Jiřího z Poděbrad • seznámí se s politickou situací v Českém státě a v Evropě před nástupem Habsburků • objasní příčiny a důsledky třicetileté války a pochopí její výsledky • seznámí se s průběhem reformace ve střední Evropě	v životě státu i obyvatel, rozvoj výroby a techniky, vzdělání a počátky moderních přírodních věd, literatura, divadlo a hudba • šíření renesance ve výtvarném umění, počátky barokního slohu • počátky reformace, šíření reformace • Habsburkové na českém trůně, Rudolf II., české stavovské povstání, třicetiletá válka, české země za třicetileté války		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - dokáže popsat průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení Českého státu v rámci Evropy a jeho postavení uvnitř Habsburské monarchie - dokáže Evropu rozdělit do příslušných mocenských a náboženských center - dokáže vysvětlit pojmy: absolutismus, konstituční monarchie, parlamentismus - dokáže pochopit v souvislostech barokní kulturu s politickými a náboženskými poměry evropských států - seznámí se s podstatnými	- dobývání Ameriky Evropany a civilizace na východní polokouli - Evropané po třicetileté válce, venkov, obchod a obživa v 17.-18. stol - výzkumy přírodních věd, osvícenství v Evropě - kultura baroka a rokoka v Evropě a v Čechách - státy a vlády – jejich proměny a vzájemné vztahy, revoluce v Anglii, absolutní monarchie ve Francii, Rusko za Romanovců, státy střední Evropy v 17. a 18. stol, české království v 17. a 18. stol.	zeměpis občanská výchova přírodopis Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova – etnický původ	Ludvík XIV. a Versailles Marie Terezie a Josef II. a jejich odkaz Baroko v českých zemích

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
ekonomickými, sociálními a kulturními změnami ve vybraných zemích a u nás			
- dokáže rozeznat znaky jednotlivých kulturních stylů - dokáže vyjmenovat představitele a příklady významných kulturních památek - seznámí se s podstatnými ekonomickými, sociálními, technickými a kulturními změnami ve vybraných zemích a u nás - dokáže charakterizovat modernizaci společnosti	- průmyslová revoluce a nové vědecké bádání, lidé ve městech a na venkově v 18.-19. stol. - jedinci a skupiny lidí proti bezpráví a sociální nespravedlnosti - umění klasicismu a romantismu - boje evropských národů za svobodu	občanská výchova český jazyk	
- seznámí se s ideály francouzské revoluce - dokáže pochopit dopad francouzské revoluce a napoleonských válek na společenskou strukturu v Evropě - seznámí se s průběhem	- Velká francouzská revoluce - Evropa v době napoleonských výbojů, české země za napoleonských válek - revoluce 1848 v Evropě, revoluce 1848 v Čechách, západoevropské velmoci po roce 1848, sjednocení Itálie	občanská výchova Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády	Napoleon a jeho vliv na české země osobnosti českého národního obrození

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
národních hnutí ve vybraných státech Evropy dokáže vysvětlit jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa a konfrontovat je s děním v Evropě	a Německa české země v Rakousku-Uhersku		
- dokáže na vybraných příkladech demonstrovat základní politické proudy - seznámí se s emancipačním úsilím významných sociálních skupin - dokáže vysvětlit rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla	- společnost na přelomu 19. a 20. stol., politický živo a počátky dělnického hnutí na přelomu 19. a 20. stol. - proměny měst a jejich architektura - přírodní vědy a jejich úspěchy – nová energie, spalovací motory - nové myšlenkové proudy, teorie a hnutí na přelomu 19. a 20. stol., od realismu k modernímu umění - Rusko za posledních Romanovců, život a vláda v Habsburské monarchii na přelomu století, české země na přelomu století, mocenská	výtvarná výchova	František Josef II.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	seskupení na přelomu století, rozpad Osmanské říše		
- dokáže charakterizovat soupeření mezi velmocemi na přelomu 19. s 20. století - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a uvědomí si význam diplomacie	příčiny a počátek války, válečná technika a vojáci na frontách 1914 – 1917, bolševická revoluce v Rusku, české země za války, československý zahraniční odboj, vstup USA do války a vítězství Dohody, konec války – versailleský systém	zeměpis Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané	osobnost T. G. Masaryka

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - seznámí se s novými myšlenkami a novým životním stylem poválečné Evropy	- svět po ničivé válce - USA světovou velmocí - vznik SSSR - národně osvobozené hnutí Asie - Evropa dvou ekonomických systémů - technicko-vědecká revoluce, ideje a hnutí poválečné Evropy, nové vymoženosti – nový životní styl, meziválečná umělecká avantgarda - evropské státy ve 20. letech, vznik ČSR a vývoj ve 20. letech	zeměpis český jazyk a literatura	umělci české avantgardy důraz na vznik ČSR a na osobnost T. G. Masaryka
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy	komunistická diktatura	občanská výchova	Stalin, Hitler

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- dokáže popsat příčiny nastolení totalitních systémů v širších ekonomických souvislostech - dokáže odvodit důsledky existence totalitních systémů pro svět	- nacismus v Německu - zhroucení poválečného mírového řádu - ČSR ve 30. letech		
- rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	2. světová válka – účastníci války, bojiště, vojáci rozličných armád v zemích agresorů i na územích podrobených, odpor proti zlu - rasismus, fašismus v praxi - Češi a Slováci za války, společným úsilím spojenců k porážce nacistického Německa, výsledky války	zeměpis občanská výchova Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání	návštěva Terezína
- dokáže vysvětlit a na příkladech doložit mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání	- svět po válce, spolupráce států, OSN - svět a velmoci v době studené války - řešení sporů v asijských zemích, poválečné revoluce a diktatury ve Střední a Jižní	zeměpis občanská výchova Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme	následky roku 1948 a 1968 pro naši vlast

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
obou bloků - dokáže zhodnotit postavení ČSR v evropských souvislostech - seznámí se s vnitřní sociální, politickou, hospodářskou a kulturní situací v ČSR	Americe, Afrika na politické scéně - velké proměny v životě obyvatel poválečné Evropy vzdělání a vědecké poznání, technika a informační revoluce, umění 2. pol. 20 stol. - Evropa rozdělená železnou oponou, ČSR 1945-1948, totalitní a demokratické systémy v 50. a 60. letech, ČSR v 50. letech - obtíže 60. let, rok 1968 a vpád vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR	Evropané	
- seznámí se se základními problémy současného světa - dokáže posoudit postavení rozvojových zemí	- ČSSR po sovětském vpádu – normalizace, jednání i konflikty 70. let - svět po skončení studené války, svět v období ohrožení a globalizace – 90. léta - převratné objevy a vynálezy na přelomu století, Evropané zápolí s novými problémy	zeměpis občanská výchova Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	a hledají jejich řešení na přelomu tisíciletí • krize a pád komunistického režimu, „sametová revoluce“ 1989 • Evropa – domov rozmanitých etnických, sociálních i náboženských skupin		

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a společnost

VZDĚLÁVACÍ OBOR: Výchova k občanství

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: Občanská výchova

Vyučovací předmět Občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, která zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter. Vyučování se orientuje zejména na to, aby si žáci vytvořili ucelenou představu o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití a o hospodářském, občanském a politickém životě společnosti. Podporuje lásku k vlasti, ale zdůrazňuje i propojenost celého světa. Seznamuje žáky s globálními i lokálními problémy a způsoby jejich řešení. Otevírá cestu k lepšímu sebepoznání a poznání osobnosti druhých lidí. Usiluje o osvojení schopnosti přiměřeně vyjadřovat a zdůvodňovat vlastní názory a zaujmout vlastní stanoviska. Učí se kriticky vnímat a hodnotit dění kolem sebe a respektovat práva a názory druhých.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně ve všech ročnících na 2. stupni.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá ve kmenových třídách.

Zařazení průřezových témat:

Do vyučovacího předmětu Občanská výchova jsou zařazena všechna průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel

- vede žáka k propojování teoretických poznatků s praxí
- pěstuje u žáka schopnost sebehodnocení
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů
- ukazuje žákovi nutnost kritického hodnocení dění kolem sebe

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- vede žáka k tomu, aby si uvědomil a definoval problém
- vede žáka k tomu, aby vnímal nejdůležitější společenské problémy v jejich vývoji
- usiluje o to, aby se žák problémům nevyhýbal a snažil se je řešit nenásilnou formou
- vede žáka k tomu, aby na základě vlastních zkušeností a úsudku hledal různá řešení problému

Kompetence komunikativní:

Učitel

- vede žáka k tomu, aby souvisle a výstižně formuloval své názory
- vede žáka k tomu, aby se vyjadřoval vhodnou formou - kultivovaně a slušně
- ukazuje žákovi nutnost vyslechnout a respektovat názor druhých lidí
- usiluje, aby žák využíval komunikativní dovednosti ke zkvalitnění mezilidských vztahů i k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- zapojuje žáky do společné práce
- ukazuje žákovi potřebu lidské sounáležitosti a spolupráce
- pomáhá přijímat různé společenské role
- vede k důvěře ve vlastní schopnosti a nabízí možnost napravit neúspěch

Kompetence občanské:

Učitel

- ukazuje důsledky nešetrného chování k životnímu prostředí a vede žáka k zodpovědnosti za své chování a jednání
- vede žáka k toleranci k odlišnostem a k respektování lidských práv
- vzbuzuje zájem o ochranu životního prostředí a kulturních památek
- vede žáka k osvojení norem chování v různých společenských situacích

Kompetence pracovní:

Učitel

- vede žáka k vytváření plánu práce, rozvržení činnosti v časovém sledu a zaměření se na to podstatné
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost
- ukazuje žákovi, jak využít své znalosti v přípravě na své pracovní uplatnění
- ocení dobře vykonanou práci pochvalou

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Státní symboly		
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Vlast, vlastenectví		
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	Život v obci		
zhodnotí nabídku kulturních institucí a vybírá akce, které ho zajímají	Kultura, kulturní instituce		
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Masová kultura Působení masmédií	Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu	
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole a v obci	Život v naší škole Život v obci		
uvede významné památky své obce nebo nejbližšího okolí	Historie a památky Dolních Kounic Naš region		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání	Majetek a vlastnictví Úloha peněz v životě člověka		
dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	Hospodaření s majetkem a penězi Význam rozpočtu a jeho druhy		
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Život v obci	Výchova demokratického občana – Formy participace občanů v politickém životě	
uvede významná místa, osobnosti a výrobky, které proslavily naši vlast	Významná místa naší země Co nás proslavilo Praha		
uplatňuje zásady společenského chování	Kultura chování Společenské chování		
rozlišuje státní a církevní svátky a uvede příklady tradic některých svátků, které se k nim vážou	Zvyky a svátky v roce		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Mezilidská komunikace Pravidla a normy chování ve společnosti Konflikty v mezilidských vztazích	Osobnostní a sociální výchova – Komunikace	
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Specifická lidská práva Kulturní odlišnosti	Multikulturní výchova –Kulturní diference	
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Základní lidská práva		
přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Základní lidská práva Úprava lidských práv v dokumentech Ochrana lidských práv		
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	Globalizace		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	Ekologická krize Společenská krize Konzumní společnost a odpady Společenské problémy a technika	Environmentální výchova –Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni	Ekologická krize Společenská krize Konzumní společnost a odpady Společenské problémy a technika Globální problémy a já		
• uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	Společenská krize		
• uvede příklady mravních hodnot, objasní úlohu svědomí a vysvětlí rozdíl mezi morální a právní normou	Všelidské mravní hodnoty Svědomí Vztah morálky a práva		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	Pomoc lidem v nouzi	Osobnostní a sociální výchova – Hodnoty, postoje, praktická etika	
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými lidmi	Osobnost člověka Vlastnosti osobnosti	Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí	
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Vlastnosti osobnosti (vůle)		
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností, kriticky hodnotí a usměrňuje své chování a jednání	Vlastnosti osobnosti (charakter)		
popíše, jak lze rozvíjet charakterové a volní vlastnosti, osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Vlastnosti osobnosti (charakter, vůle)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Předpoklady pro uzavření manželství Rodina a právo Pracovní poměr Občanskoprávní smlouvy		
provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv	Občanskoprávní smlouvy Pracovní poměr		
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí v rodině	Rodina a právo Rodinné vztahy	Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy	
objasní a správně určuje příbuzenské vztahy v rodině	Rodina a příbuzenské vztahy		
zhodnotí, co znamená být občanem určitého státu a jaká práva a povinnosti s občanstvím souvisí	Člověk jako občan Občanská práva a povinnosti	Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát	
posoudí vliv různých podob víry a rozliší nejznámější světová náboženství	Otázky a podoby víry Náboženství a ateismus Světová náboženství	Multikulturní výchova – Multikulturalita	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí	Peněžní ústavy		
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	Státní rozpočet Sociální politika státu		
rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	Tržní hospodářství		
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	Tržní hospodářství		
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Druhy států		
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí	Dělbá státní moci		
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Demokratický stát	Výchova demokratického občana – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si	Právní řád Trestní právo		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
rizika jejich porušování			
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů	Právní ochrana		
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Trestní právo		
uvede základní informace o Evropské unii	Vývoj EU Hlavní symboly a orgány EU	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané	
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Vstup ČR do EU	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané	
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy	Mezinárodní organizace		

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8., a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět **fyzika** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- chemie: jaderná reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy
- přírodopis: optika (oko, mikroskop), světelná energie (fotosyntéza), zvuk (sluch)
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

- **Environmentální výchova**: posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energie
- **Osobnostní a sociální výchova**: rozvíjení dovedností a schopností
- **Multikulturní výchova**: vzájemné respektování
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**: využívání zdrojů energie v praxi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- Učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke vzájemné komunikaci při práci ve skupinách, respektování názoru druhých, k zapojení do diskuzí
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci při řešení problémů
- k posilování sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti
- k ochotě pomoci

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k dodržování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- Žák: - rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší	Vlastnosti látek a těles - Látka a těleso - Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné		
- správně používá pojem atom, molekula, iont - má představu o tom, z čeho se atom skládá	Částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron)	Chemie návaznost v 8.ročníku – atomy, ionty, prvky, chemická vazba	
- zjistí, zda na těleso působí magnetická síla - dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích - ověří existenci magnetického pole - u konkrétního magnetu dokáže postupně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry	- Magnetické vlastnosti látek, - magnetické pole, - magnetické pole Země	Zeměpis postavení Země ve vesmíru	
dokáže uvést konkrétní příklady jevů dokazující elektrické vlastnosti látek	Elektrické vlastnosti látek	Chemie návaznost v 8. ročníku	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• ovládá značky a jednotky základních veličin • vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku • fyzikální veličiny dokáže vyjádřit v různých jednotkách • změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách • změří hmotnost pevných a kapalných těles na rovníramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce • změří objem kapalných a pevných těles pomocí odměrného válce a zapíše výsledek ve vhodné jednotce • změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot • předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty změní	Fyzikální veličiny • délka • hmotnost • objem • teplota • teplotní roztažnost	Matematika • desetinná čísla • převody jednotek, převodní vztahy Osobnostní a sociální výchova • kreativita • komunikace	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin - z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho = m/V$, měří hustoměrem, pracuje s tabulkami	- čas - hustota	Chemie - vlastnosti látek Osobnostní a sociální výchova - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - psychohygiena	
- sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu - rozliší vodič, izolant - správně ochrání elektrický obvod před přehřátím	Elektrický obvod - Jednoduchý elektrický obvod - Vodič, izolant - Pojistka, jistič	Osobnostní a sociální výchova kooperace a kompetice	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu - změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas - určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas - používá s porozuměním vztah $v=s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh	Pohyb těles - Pohyb a klid tělesa, druhy pohybů, trajektorie - Rychlost, dráha, čas pohybu - Okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání, - sebepoznání a sebepojetí - kreativita Tělesná výchova Matematika	
- rozeznává jednotlivé druhy sil - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - změří třecí sílu - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu - určí pokusně těžiště a pro	Síla - Síla, znázornění, účinky síly, měření síly - Gravitační síla a hmotnost tělesa - Skládání a výslednice sil - Třecí síla	Matematika grafické sčítání a odčítání úseček	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese	Těžiště tělesa	Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí – silniční doprava (škody na komunikacích)	
užívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil	Newtonovy pohybové zákony - Newtonovy pohybové zákony - Zákon setrvačnosti, síly, akce a reakce	Osobnostní a sociální výchova hodnoty, postoje, praktická etika (bezpečnost silničního provozu - setrvačnost- bezpečnostní pásy)	
využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací	Otáčivé účinky síly - Páka - Pevná kladka		
- v jednoduchých příkladech určí velikost a směr působící tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení	Vlastnosti kapalin a plynů - Tlaková síla - Tlak - Pascalův zákon	Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí (železniční-silniční doprava, přetěžování kamionů – škody na komunikacích)	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p = h \rho g$ k řešení problémů a úloh - objasní vznik vztlačové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci - porovnáním vztlačové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě	- Hydrostatický tlak - Vztlačová síla působící na těleso v kapalině - Plování, vznášení se a potápění těles v kapalině - Atmosférický tlak Tlak plynu v uzavřené nádobě	Zeměpis Atmosféra Země	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák : - rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice koná práci, s porozuměním používá vztah $W = F \cdot s$ a $P = W/T$ při řešení problémů a úloh - z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností	Práce. Energie. Teplo - Mechanická práce - Výkon - Polohová a pohybová energie		
- vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, prouděním, tepelným zářením) - dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa	- Vnitřní energie - Tepelná výměna - Teplo přijaté a odevzdané tělesem	Environmentální výchova základní podmínky života (tepelná izolace- šetření energií)	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) - určí skupenské teplo tání u některých látek - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, dokáže vysvětlit základní meteorologické děje - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- Změny skupenství - Energetické zdroje	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí (globální oteplování - skleníkový efekt) Přírodopis Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí	
- porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) - na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat, či odpuzovat - podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný, nebo záporný iont	Elektrické jevy - Atom a jeho složení - Proton, neutron, elektron - Elektrický náboj - Iont - Elektrická síla, elektrické pole		Opakování CH 8, F 6

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole • pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud • objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) • změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem • dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem • používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách ($I=U/R$) • pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben • správně sestaví jednoduchý	• Elektrický proud • Elektrické napětí • Pravidla bezpečné práce • Zkrat • Pojistka • Ohmův zákon • Odpor vodiče	Osobnostní a sociální výchova • rozvoj schopností poznávání • řešení problémů a rozhodovací dovednosti (bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem)	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
a rozvětvený elektrický obvod podle schématu • volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí • odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů	• Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod		
• určí, co je v okolí zdrojem zvuku, pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí • chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny • využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří • zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet • rozumí pojmu hlasitost zvuku v jeho okolí • určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka	Akustika • Zvuk, zdroj zvuku • Šíření zvuku • Odraz zvuku • Tón, výška tónu, kmitočet tónu • Hlasitost zvuku	Environmentální výchova • lidské aktivity a problémy životního prostředí (nadměrná hladina zvuku)	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - rozliší pokusně vodič od izolantu - uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody - zapojí správně polovodičovou diodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie - dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí - vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor	- Vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech - Polovodičová dioda - Elektromagnetická indukce - Střídavý proud - Transformátor - Výroba a přenos elektrické energie Jaderná energie - Štěpení atomového jádra - Řetězová reakce - Jaderný reaktor	Osobnostní a sociální výchova - Komunikace - Kooperace a kompetice - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Základní podmínky života Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané (alternativní zdroje energie výroba elektrické energie a její vliv	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně • dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus		na životní prostředí jaderná energie – výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí)	
• rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla • rozliší rozdíl mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží • využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu • vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí • využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle • pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití • rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice	Optika • Světlo, zdroj světla • Přímochaře šíření světla • Rychlost světla • Odraz světla • Zrcadla • Lom světla na optickém rozhraní • Čočky	Osobnostní a sociální výchova • kooperace a kompetice • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost - dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - porozumí pojům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě	Rozklad světla	Přírodopis - zraková soustava - mikroskop	
- popíše sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách) - odliší planetu a hvězdu - popíše hlavní součásti sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety, meteority) - má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci - objasní střídání dne a noci, roční období a vznik jednotlivých měsíčních fází	Země a vesmír - Vesmír - Sluneční soustava	Zeměpis 6. r. postavení Země ve vesmíru	

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je realizována v 8. a 9. ročníku dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka je doplněna minimálně čtyřmi praktickými laboratorními cvičeními v každém ročníku.

Vzdělávání v předmětu chemie směřuje ke:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, laborování) i různých metod racionálního myšlení
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých chemických jevů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovených domněnek o chemických faktech více nezávislými způsoby
- porozumění souvislostem mezi činností lidí a stavem životního prostředí, uvědomění si negativního dopadu některých chem. látek na životního prostředí, podpoře zdraví a zdravého životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi
- utváření dovednosti správně se chovat za mimořádných situací způsobených únikem nebezpečných chem.látek

Metody a formy práce v chemii:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a pokusy
- práce s využitím pracovních listů, odborných publikací a internetu
- práce ve skupinách, laboratorní práce
- projekty

Příbuzné předměty: Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Výchova ke zdraví

Průřezová témata začleněná do předmětu chemie:

1. Environmentální výchova

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

2. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výukové a vzdělávací strategie, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, uplatňované v předmětu chemie:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů, práci s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a uvedení věcí do souvislostí, samostatnému pozorování a experimentování

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- definování a analýze problému
- samostatnému řešení problému, vhodné volbě způsobů řešení

Kompetence komunikativní:

Učitel vede k:

- jasné formulaci a vyjadřování svých myšlenek a názorů, porozumění různým typům textu, záznamů, znaků, naslouchání a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

Učitel vede k:

- spolupráci ve skupině, schopnosti pomoci a o pomoc požádat

Kompetence občanská

Učitel vede k:

- osvojení správných norem chování, pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů a rozhodování v zájmu podpory a ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

Učitel vede k:

- ochraně zdraví a životního prostředí při práci, dodržování pravidel bezpečné práce

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Vlastnosti látek		
- pracuje bezpečně s vybranými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek - objasní nejefektivnější způsob jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	Zásady bezpečné práce Nebezpečné látky a přípravky Mimořádné události	Environmentální výchova Člověk a zdraví	
- rozliší směsi a chemické látky - vypočítá hmotnostní zlomek, koncentraci, prakticky připraví roztok daného složení - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	Směsi - stejnorodé a různorodé roztoky, hmotnostní zlomek a koncentrace, roztok koncentrovanější a zředěnější, nasycený a nenasycený roztok, vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku Oddělování složek směsí (usazování, odpařování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	Matematika a její aplikace	
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - vyjmenuje složky vzduchu - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	Voda, vzduch	Environmentální výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - popíše stavbu atomu	částicové složení látek - atom, molekula, atomové jádro, obal, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chem. reakcích	Fyzika	
- rozlišuje chemické prvky a sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech - z paměti jmenuje značky a názvy vybraných prvků - orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje z polohy v periodické soustavě prvků na jejich možné vlastnosti	Prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě, periodický zákon, protonové číslo		
- rozliší reaktanty a produkty - zapiše jednoduché chemické reakce chem. rovnicí	Chemické reakce - zákon o zachování hmotnosti, chem. rovnice, úpravy chem. rovnic, látkové množství, molární hmotnost	Matematika a její aplikace	
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, posoudí jejich vliv na životní prostředí a vytvoří vzorce - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Anorganické sloučeniny - oxidy, kyseliny a hydroxidy, soli kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin	Environmentální výchova Přírodopis	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Chemické reakce			
Žák - rozliší typy chemických reakcí - vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí a využije jich při předcházení nebezpečnému průběhu reakcí	Slučování, rozklad, endotermické a exotermické reakce, redoxní – elektrochemická řada kovů, galvanické články, hoření Látkové množství, molární hmotnost, výpočty z chemických rovnic Vliv teploty, plošného obsahu, koncentrace, katalyzátorů	Matematika a její aplikace	
Organické sloučeniny			
Žák - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje,	Uhlovodíky s jednoduchými a násobnými vazbami, aromatické uhlovodíky, zdroje Paliva – přírodní, vyrobená, výhřevnost, biopaliva Halogenderiváty, alkoholy, aldehydy, ketony, organické sloučeniny	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Enviromentální výchova	

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
vlastnosti, použití rozpozná a vysvětlí význam cukrů, tuků, bílkovin, vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi, uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů, vitamínů	Přírodní látky, důkazy přírodních látek, fotosyntéza, výroba cukru, mýdel, papíru, přeměny v lidském organismu, biokatalyzátory – enzymy, vitamíny, hormony	Člověk a zdraví	
Chemie a společnost			
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi, orientuje se ve využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a život člověka - aplikuje znalosti o principech hašení požárů	Plastické hmoty, syntetická vlákna, detergenty, barvy, průmyslová hnojiva, pesticidy, insekticidy, léčiva, drogy, bojové látky Látky oxidující, vysoce hořlavé, extrémně hořlavé	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Enviromentální výchova Člověk a zdraví	

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis, který je vyučován na 2. stupni je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a svým vyučovacím obsahem navazuje na předměty 1. stupně – prvouka a přírodověda, které jsou součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Vzdělávací obsah předmětu přírodopis je rozdělen do 8 částí:

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody

Časové vymezení

Přírodopis je vyučován od 6. do 9. ročníku, v 6. – 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizační vymezení

Předmět přírodopis se vyučuje převážně v odborné učebně dějepisu a přírodopisu, někdy z důvodu krytí těchto dvou předmětů v rozvrhu i v kmenové třídě. Protože učebna není vybavena dataprojektorem, který ve výuce využíváme, výuka probíhá také v multimediální učebně. Výuka v terénu je zaměřená převážně na praktické pozorování, práci s pracovními listy a aplikaci získaných vědomostí v praxi.

- Využívaná didaktická technika: meotar, TV s video a DVD přehrávačem, dataprojektor, počítač
- Metody práce – frontální výuka s demonstračními pomůckami, vycházky, skupinová práce, laboratorní práce a cvičení

Hodiny jsou zpestřeny video a DVD ukázkami, prezentacemi v programu PowerPoint, křížovkami, doplňovačkami, soutěžemi atd.

V dubnu se ke Dni Země uskutečňuje projektový den.

Obsahové vymezení

Přírodopis je předmět, který má žákům přinést informace o vnější i vnitřní stavbě jednotlivých organismů, o jejich rozšíření a působení na zemském povrchu, o souvislostech mezi nimi, ale i o souvislostech mezi živou a neživou přírodou. Má seznámit žáky s ekologickými problémy současnosti, měl by je motivovat k uvědomění si mnohdy negativního postoje člověka k přírodě a zároveň žáky nabádat k chápání přírody jako nutnosti k přežití člověka. Přírodopis by měl žáky přivést k přirozenému zájmu o svět kolem nás a k zájmu o jeho ochranu.

Mezipředmětové vztahy

chemie - ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

fyzika - fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak

zeměpis - rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, národní parky, lidské rasy

výchova ke zdraví - sexuální výchova

tělesná výchova: stavba opěrně pohybového aparátu, kurz Turistika a pobyt v přírodě

Průřezová témata

Předmětem přírodopis prolínají následující průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Osobnostní rozvoj
 - Rozvoj schopností poznávání
 - Morální rozvoj
 - Hodnoty, postoje, praktická etika
- **Multikulturní výchova**
 - Kulturní difference
 - Lidské vztahy
 - Etnický původ
 - Multikulturalita
 - Princip sociálního smíru a solidarity
- **Environmentální výchova**
 - Ekosystémy
 - Základní podmínky života
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává samostatné domácí úkoly, např. referáty, problémové úkoly, úkoly
- navíc, žáky tak podněcuje k procesu učení
- dává žákům podnět k domácímu vyzkoušení pokusů probíraných teoreticky ve škole a následnému sdělení zjištěných výsledků ostatním
- kontroluje a hodnotí práci a přípravu žáků
- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáky ke správnému používání odborné terminologie
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- vede žáky k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- pomáhá žákům při řešení problémů svými radami a poskytnutím dostatku příležitostí a informačních zdrojů
- žáky vybaví dostatkem vědomostí a dovedností, které žákům umožní řešit problémy samostatně v praxi
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dává žákům prostor k diskuzi, komunikuje se žáky o různých tématech

- zadává žákům práci, se kterou potom seznamují ostatní spolužáky, vyžaduje srozumitelný a jasný projev
- svým vyjadřováním, názory a mluvou upevňuje v žácích základní gramatické návyky
- dává žákům prostor pracovat s nejrůznějšími komunikačními technologiemi – literatura, televize, internet ...
- využívá práce ve skupinách jako nástroje pro diskusi, komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává skupinovou práci, kontroluje podílení se všech žáků na plnění úkolu
- jasně dává najevo nesouhlas s jakýmkoliv náznaky netolerance k jinému názoru, nadřazenosti a ponižování druhého při plnění úkolů
- při diskusi vede žáky k vyslechnutí názoru druhého a následnému sdělení názoru svého
- učí žáky sebekritice
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- působí na žáky příkladně ve vztahu k přírodě
- dohlíží na slušné chování a vyjadřování ve škole i mimo ni, např. na exkurzi, vycházce, pobytové akci ...
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje po žácích svědomitou práci, hodnotí ji, kontroluje
- při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech umožňuje žákům pracovat s laboratorní technikou
- zadává samostatné úkoly a tím žáky podporuje v samostatné práci a zvolení si vlastního přístupu k věci
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: Objasní, čím se zabývají jednotlivé biologické vědy	Biologické vědy		
Žák: - Popíše hlavní části mikroskopu - Umí zacházet s lupou a mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - Pozoruje a zakreslí připravené nebo trvalé mikropreparáty	Mikroskop a mikroskopický preparát		
Žák: - Vyjmenuje a pozná základní buněčné organely, vysvětlí jejich funkci - Rozlišuje rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňku a rozdíl mezi nimi - Uvede rozdíl mezi nebuněčným a jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - Vysvětlí pojmy buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus	Buňka		
Žák: - Seznámí se se základními taxonomickými jednotkami - Zná pojmy rodové a druhové jméno	Třídění organismů		
Žák: - Chápe rozdíl mezi virem a bakterií - Uvede nejznámější virová a bakteriální	Viry a bakterie		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
onemocnění, způsoby ochrany a léčby			
Žák: Uvede příklady řas, zná význam řas pro člověka a v potravních řetězcích	Řasy	Environmentální výchova - ekosystémy	
Žák: - Vysvětlí princip kvašení - Popíše jednotlivé části těla houby - Pozná nejznámější jedlé a jedovaté houby - Vysvětlí význam hub v přírodě - Seznámí se s pojmy parazitismus a symbióza	Houby	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Žák: - Popíše tělo trepky velké jako zástupce jednobuněčných organismů - Uvede příklady dalších jednobuněčných organismů	Jednobuněčné organismy – prvoci		
Žák: Stručně popíše vývoj mnohobuněčných živočichů	Vývoj mnohobuněčných organismů		
Žák: - Popíše stavbu lišejníku a funkci jeho jednotlivých součástí - Pozná vybrané zástupce	Lišejníky	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Žák: - Popíše vnitřní a vnější stavbu těla nezmara jako zástupce žahavce - Uvede další příklady žahavce	Žahavce		
Žák: - Vysvětlí způsob života parazitických ploštěnců - Porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky	Ploštěnci, hlísti		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Rozlišuje pojmy vnitřní a vnější parazit – uvede příklady			
Žák: - Podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže a hlavonožce - Porovná stavbu jejich těla - Pozná a pojmenuje vybrané zástupce - Zná pojem hermafrodit	Měkkýši	Environmentální výchova - ekosystémy	
Žák: - Popíše vnitřní a vnější stavbu žížaly obecné jako zástupce kroužkovců - Zná pojem regenerace - Vysvětlí význam kroužkovců v přírodě - Uvede další zástupce	Kroužkovci	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika)	
Žák: - Rozlišuje jednotlivé třídy podle charakteristických znaků a stavby těla - Popíše vnější a vnitřní stavbu těla charakteristických zástupců daných tříd - Uvede nejznámější zástupce daných tříd	Členovci – pavoukovci, koryši, hmyz		
Žák: - Porovná stavbu těla pavouka, sekáče, roztoče a štíra, uvede společné a rozdílné znaky - Vysvětlí jejich přizpůsobení prostředí, ve kterém žijí - Uvede zástupce pavouků	Pavoukovci	Environmentální výchova - základní podmínky života	
Žák: Porovná vývoj hmyzu s proměnou dokonalou a nedokonalou	Hmyz	Chemie (insekticidy) Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (rozvoj	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• Orientuje se v základních řádech • Poznává vybrané zástupce a zařadí je podle charakteristických znaků do odpovídajících řádů • Zhodnotí pozitivní i negativní vliv hmyzu v přírodě		schopností poznávání, sebeorganizace a seberegulace) Environmentální výchova - ekosystémy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • Porovná rozdíly mezi vnější a vnitřní stavbou těla bezobratlých a obratlovců • Rozdělí kmen obratlovců na 7 tříd • Rozliší jednotlivé třídy podle charakteristických znaků • Vysvětlí přizpůsobení jednotlivých tříd prostředí, ve kterém žijí	Obratlovci	Zeměpis	
Žák: • Objasní rozdíl mezi parybami a rybami • Popíše vnější a vnitřní stavbu těla ryby • Vysvětlí rozmnožování ryb • Pozná nejznámější sladkovodní a mořské ryby • Chápe postavení ryb v potravním řetězci a význam pro člověka	Paryby, ryby	Environmentální výchova - ekosystémy - základní podmínky života	
Žák: • Rozlišuje ocasaté a bezocasé obojživelníky • Popíše vnější a vnitřní stavbu těla žáby • Vysvětlí rozmnožování a vývoj jedince • Pozná vybrané zástupce obojživelníků	Obojživelníci	Environmentální výchova - ekosystémy - základní podmínky života	
Žák: • Podle charakteristických znaků rozlišuje ještěry, krokodýly, želvy a hady • Vysvětlí přizpůsobení prostředí, ve	Plazi	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání) Environmentální výchova - ekosystémy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
kterém žijí • Poznává vybrané zástupce plazů • Seznámí se s exotickými druhy plazů, možnostmi jejich chovu v teráriích			
Žák: • Popíše vnitřní a vnější stavbu těla ptáků a jejich přizpůsobení k letu • Rozděluje vybrané zástupce podle charakteristických znaků do nejznámějších řádů • Vysvětlí rozdíly ve stavbě těla jednotlivých druhů v závislosti na prostředí, ve kterém žijí a na potravě, kterou přijímají • Popíše stavbu vejce • Vysvětlí rozdíl mezi tažnými a stálými ptáky • Objasní význam ptáků pro člověka a jejich význam v potravním řetězci	Ptáci	Environmentální výchova - ekosystémy - základní podmínky života	
Žák: • Popíše vnitřní a vnější stavbu těla • Poznává a třídí vybrané zástupce podle charakteristických znaků do základních řádů savců • Vysvětlí přizpůsobení jednotlivých řádů danému prostředí a způsobu života • Objasní význam savců v přírodě, potravních řetězcích a význam pro člověka	Savci	Environmentální výchova - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • Popíše stavbu kořene • Rozliší základní kořenové soustavy • Uvede příklady přeměněných kořenů • Vysvětlí funkci kořene • Uvede příklady využití kořene pro člověka	Stavba rostlinného těla Kořen		
Žák: • Vysvětlí funkci stonku • Dělí rostliny podle typu stonku a objasní rozdíly mezi nimi • Uvede příklady využití stonku pro člověka	Stonek		
Žák: • Třídí listy podle různých hledisek (tvar, okraj, žilnatina, postavení listů na stonku) • Vysvětlí funkci listu • Objasní proces fotosyntézy a dýchání rostlin • Uvede příklady využití listů pro člověka • Popíše stavbu listu • Vysvětlí funkci květu • Rozlišuje jednotlivé části květu • Objasní rozdíl mezi květem a květenstvím • Uvede základní typy květenství a příklady k nim	List Květ	Fyzika	
Žák:	Plody		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- Objasní rozdíl mezi suchým a dužnatým plodem - Dělí plody podle charakteristických znaků do skupin - Uvede příklady plodů ke každé skupině - Uvede příklady rozšiřování semen a plodů			
Žák: - Objasní proces pohlavního rozmnožování rostlin - Zná pojmy opálení a oplození - Vyjmenuje příklady nepohlavního rozmnožování rostlin a umí je popsat	Pohlavní a nepohlavní rozmnožování		
Žák: - Rozlišuje nižší a vyšší rostliny podle stavby rostlinného těla - Objasní rozdíl mezi stélkou a rostlinným tělem	Vyšší rostliny	Zeměpis	
Žák: - Popíše stavbu mechové rostlinky - Seznámí se s rozmnožovacím cyklem mechorostů - Pozná vybrané druhy mechů	Mechorosty		
Žák: - Popíše stavbu těla kapradiny - Seznámí se s rozmnožovacím cyklem - Pozná vybrané druhy kapradin	Kaprad'orosty		
Žák: Seznámí se s vývojem přesliček a plavuní	Přesličky a plavuně		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: Podle charakteristických znaků rozlišuje vybrané druhy jehličnanů	Jehličnany		
Žák: - Chápe rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou - Porovná znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin - Rozliší podle morfologických znaků nejznámější čeledi rostlin - Pozná vybrané zástupce a zařazuje je do čeledí - Vysvětlí význam rostlin pro člověka, význam v ekosystémech a potravních řetězcích	Krytosemenné rostliny	Chemie (pesticidy) Environmentální výchova - ekosystémy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - Vysvětlí funkci opěrné soustavy - Pozná a pojmenuje základní kosti - Uvede způsoby spojení kostí - Seznámí se se stavbou kosti - Seznámí se se zásadami první pomoci při zlomeninách, dokáže první pomoc aplikovat v praxi	Opěrná soustava	Tělesná výchova	
Žák: - Rozlišuje jednotlivé druhy svalů, uvede rozdíly mezi nimi - Vysvětlí funkci pohybové soustavy - Chápe význam tělesných cvičení pro správnou stavbu pohybové soustavy	Pohybová soustava	Tělesná výchova	
Žák: - Popíše stavbu srdce - Rozlišuje jednotlivé druhy cév - Vysvětlí činnost srdce a celého krevního oběhu - Zná složení krve a funkci jednotlivých složek krve - Vyjmenuje krevní skupiny - Seznámí se se zásadami první pomoci při krvácení a aplikuje první pomoc v praxi	Oběhová soustava	Tělesná výchova	
Žák: Popíše stavbu dýchací soustavy a její	Dýchací soustava	Tělesná výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
činnosti • Seznámí se se zásadami první pomoci a aplikuje ji v praxi			
Žák: • Popíše stavbu trávicí soustavy, pojmenuje jednotlivé části a vysvětlí jejich funkci	Trávicí soustava		
Žák: • Vysvětlí, jak tělo získává energii • Seznámí se se zásadami zdravé výživy • Chápe nebezpečí nemocí spojených s poruchami příjmu potravy	Přeměna látek a energií, výživa		
Žák: • Pojmenuje jednotlivé části vylučovací soustavy a vysvětlí jejich funkci	Vylučovací soustava		
Žák: • Popíše stavbu kůže, zná její význam • Seznámí se se zásadami první pomoci a aplikuje ji v praxi • Vysvětlí důležitost péče o kůži a ochrany před škodlivým zářením	Kůže		
Žák: • Popíše stavbu a činnost nervové soustavy • Pojmenuje základní části mozku a vysvětlí jejich význam • Chápe podstatu přenosu vzruchů v těle	Nervová soustava		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - Popíše stavbu zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - Uvede funkci jednotlivých ústrojí - Seznámí se s nemocemi, prevencí a léčbou	Smyslová ústrojí	Fyzika	
Žák: - Zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení organismu - Vyjmenuje základní žlázy s vnitřní sekrecí	Žlázy s vnitřní sekrecí		
Žák: - Popíše stavbu a funkci mužského a ženského pohlavního ústrojí - Vysvětlí podstatu oplození - Seznámí se s různými způsoby rozmnožování (asistovaná reprodukce, klonování...) - Diskutuje o etičnosti asistované reprodukce, klonování a potratu - Popíše etapy života - Zná pojem neplodnost a vyjmenuje její příčiny - Zná nebezpečí spojené s přenosem pohlavních chorob	Pohlavní soustava a rozmnožování	Výchova ke zdraví	
Žák: - Chápe význam dědičnosti a proměnlivosti organismů a vliv na jejich evoluci - Řeší jednoduché genetické příklady	Genetika		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
(dědičnost kvalitativních znaků, znaků vázaných na pohlaví a krevních skupin) Zná pojmy gen, alela, křížení homozygot, heterozygot, genotyp, fenotyp			
Žák: - Vyjmenuje jednotlivé vývojové stupně ve vývoji člověka a stručně je charakterizuje - Zná pojmy hominizace a sapientace - Srovná znaky živočišného a lidského organismu	Původ a vývoj člověka	Dějepis	
Žák: Vyjmenuje lidské rasy a jejich základní znaky	Lidské rasy	Zeměpis Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita - Princip sociálního smíru a solidarity	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - Uvede příklady teorií vzniku Země a stručně je vysvětlí - Objasní vznik jednotlivých sfér - Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Vznik Země, stavba	Chemie (znečištění vod)	
Žák: - Rozliší prvky souměrnosti krystalu - Vyjmenuje základní krystalové soustavy - Uvede fyzikální vlastnosti nerostů - Orientuje se ve stupnici tvrdosti	Mineralogie		
Žák: - Podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - Orientuje se v třídění nerostů podle chemického složení, uvede příklady - Zná význam některých důležitých nerostů	Třídění nerostů		
Žák: - Rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné, popíše způsob jejich vzniku a uvede příklady - Zná význam a využití důležitých hornin	Petrologie – horniny		
Žák: Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších	Vnitřní a vnější geologické děje		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
geologických dějů • Uvede konkrétní příklady vnitřních a vnějších geologických dějů • Popíše druhy zvětrávání • Popíše zemětřesení a sopečnou činnost • Dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí			
Žák: • Porovná význam půdních činitelů pro půdotvorný proces • Rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	Pedologie	Pracovní výchova	
Žák: • Uvede příklady teorií a názorů na vznik a vývoj života na Zemi, stručně je popíše	Vznik a vývoj života na Zemi		
Žák: • Rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	Éry vývoje Země		
Žák: • Zná pojmy konzument, producent, reducent, potravní řetězec, potravní pyramida • Orientuje se v základních ekologických pojmech – ekosystém, populace, společenstvo, biom • Popíše koloběh látek v přírodě • Rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí	Ekologie	Zeměpis Environmentální výchova - ekosystémy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• Uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce • Vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy • Uvede příklady kladného a záporného vlivu člověka na životní prostředí a jejich důsledky na rovnováhu ekosystémů • Sleduje aktuální stav životního prostředí • Chápe principy trvale udržitelného rozvoje • Rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • Orientuje se v globálních problémech biosféry			

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka zeměpisu navazuje na prvouku, vlastivědu a přírodovědu.

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Výuka ve třídách je doplněna praktickými cvičeními v krajině a pozorováním v rámci vycházek.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem
- skupinová práce s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů a internetu
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Průřezová témata začleněná do předmětu zeměpis:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Etnický původ
- Multikulturalita

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Výukové a vzdělávací strategie, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, uplatňované v předmětu zeměpis

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů
- nalézání souvislostí mezi teoretickými poznatky a praxí
- prohlubování schopnosti sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- definování a analyzování problému
- nalézání informací nutných k řešení problému
- diskuzi nad problémem, obhajování svých názorů

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- naslouchání a respektování názorů druhých
- vyjadřování se vhodnou formou, dodržování předem stanovených pravidel
- zvládání různých forem komunikace

Kompetence občanská

Učitel vede žáky k:

- uvědomění si svého místa ve společnosti, osvojení si norem chování
- respektování zákonů, základních lidských práv a představitelů státní moci
- ochraně životního prostředí

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- spolupráci v týmu
- zdravému sebevědomí
- schopnosti pomoci druhým, ale i o pomoc požádat

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- ochraně zdraví a životního prostředí
- dodržování pravidel bezpečného chování v terénu

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
ZEMĚPISNÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, MAPY A TOPOGRAFIE Žák: - třídí a hodnotí zeměpisné informace a data z dostupných informačních zdrojů - používá s porozuměním základní zeměpisnou a topografickou terminologii	Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti, měřítko a obsah plánů a map, orientace map, praktické činnosti s plány, mapami a atlasy.	Matematika	
PLANETA ZEMĚ Žák: - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas.	Fyzika	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
a organismů PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje základní tvary zemského povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry, litosféra, hydrosféra, atmosféra, pedosféra, biosféra, geografická (šířková) pásma, výškové stupně.	Přírodopis	
REGIONY SVĚTA Žák: - ukazuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa	Světový oceán - rozdělení - hospodářské využití Polární oblasti Afrika Poloha, reliéf, vodstvo, přírodní podmínky, přírodní krajiny, obyvatelstvo, hospodářství, vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je jejich příčinou	některých vybraných států Afriky Austrálie a Oceánie Poloha, reliéf, vodstvo, přírodní podmínky, přírodní krajiny, obyvatelstvo, hospodářství, vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti některých vybraných států Austrálie a Oceánie		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
REGIONY SVĚTA Žák: - ukazuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je jejich příčinou	Severní Amerika Poloha, reliéf, vodstvo, přírodní podmínky, přírodní krajiny, obyvatelstvo, hospodářství, vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti některých vybraných států Severní Ameriky Jižní Amerika Poloha, reliéf, vodstvo, přírodní podmínky, přírodní krajiny, obyvatelstvo, hospodářství, vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti některých vybraných států Jižní Ameriky Asie Poloha, reliéf, vodstvo, přírodní podmínky, přírodní krajiny,	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	obyvatelstvo, hospodářství, vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti některých vybraných států Asie Evropa Poloha, reliéf, vodstvo, přírodní podmínky, přírodní krajiny, obyvatelstvo, hospodářství, vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti některých vybraných států Evropy		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
ČESKÁ REPUBLIKA Žák: • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, regiony České republiky, územní jednotky státu a samosprávy, krajské členění, hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu,	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidské činnosti na životní prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : Objevujeme Evropu a svět – ČR na mapě Evropy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : Objevujeme Evropu a svět – Naše vlast a Evropa	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
institucích, organizacích a integracích států - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	kraj, místní region, základní data a charakteristika, místní obec, mezinárodní spolupráce se sousedními státy v euroregionech	Občanská výchova Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí – naše obec, přírodní zdroje, řešení odpadů	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE Žák: - ovládá základy praktické topografie - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě	Orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření chování a jednání při nebezpečných živelních pohrom v modelových situacích	Matematika	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ Žák: - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, růst, strukturu, pohyby - posoudí, jak kulturní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní	Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky lidské rasy, jazyky, národy, aktuální společenské sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně, regionální, společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria, národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace, hlavní a periferní hospodářské oblasti světa,	Multikulturní výchova: Etnický původ – lidské rasy Multikulturalita - jazyky Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidské činnosti na životní prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : Jsme Evropané – politická a hospodářská seskupení států, mezinárodní organizace Občanská výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti a jejich vzájemnou podmíněnost	politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska		
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Žák: - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín, vztah příroda a společnost – trvale udržitelný rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	Environmentální výchova: Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Přírodopis	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje ve všech ročnících:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

Hudební výchova vede žáky k rozvoji jeho hudebních schopností a dovedností.

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v odborné učebně. Během hodiny učitel využívá k učení různé formy práce a se žáky používá všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k dosahování intonačně čistého zpěvu na základě svých možností a dispozic
- učitel vede žáky k užívání správných znaků, terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

- učitel vytváří příležitost pro přiměřenou komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k vytváření názoru na žánry a styl hudby
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a vzájemně si naslouchali

Kompetence občanská

- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Kompetence pracovní

- žáci využívají jednoduchých hubených nástrojů k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřují hudební náladu
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - se seznamuje se základními pěveckými dovednostmi – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena - rozlišuje zvuk a tón, řeč a zpěv, hlas mužský, ženský, dětský, tón dlouhý a krátký - se orientuje v pojmech: silně – slabě, pomalu – rychle, vesele – smutně, hluboko – vysoko - rozpozná hudbu vokální od instrumentální - zpívá písně ve 2/4 a 3/4 rytmu v jednohlasé úpravě a přiměřeném hlasovém rozsahu - realizuje rytmickou a melodickou ozvěnu, rytmitizuje a melodizuje slova a krátké texty - se seznamuje s jednoduchým grafickým vyjádřením hudby,	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev - hudební rytmus - intonace a vokální improvizace - záznam vokální hudby	Výtvarná výchova – ilustrace Prvouka – lidové zvyky a tradice Pracovní výchova – vánoční výzdoba Tělesná výchova – pochod, taneční krok	hudba provází výuku i v ostatních předmětech

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
chápe notu jako znak pro tón			
Žák: - doprovází písně hrou na tělo - reprodukuje jednoduché motivy pomocí Orffova instrumentáře	Instrumentální činnosti		Netradiční hudební nástroje (hůlky, nádoby)
Žák: - taktuje dvoudobý takt - realizuje taneční hry se zpěvem - tančí jednoduché lidové tance	Hudebně – pohybové činnosti		
Žák: - rozlišuje poslechem kvalitu tónu – délku, sílu, barvu, výšku - rozlišuje hudbu vokální – instrumentální, hru na klavír, housle, flétnu a el. kytaru, jednotlivé hlasy při poslechu vokální hudby - pozná pochod, ukolébavku a státní hymnu	Poslechové činnosti		Návštěva výchovného koncertu Poslech současných písniček pro děti (Z. Svěrák, P. Skoumal) Nabídka skladeb: - hymna ČR - ukolébavky - pochodové písně - vánoční koledy - hudební pohádky (Ilja Hurník)

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • si prohlubuje základní pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena • se orientuje v pojmech: opakování, zesilování – zeslabování, zrychlování – zpomalování, melodie – doprovod • realizuje písně ve 2/4 a 3/4 rytmu v jednohlasé úpravě a přiměřeném hlasovém rozsahu, pokouší se o kánon a prodlevu • rytmitizuje a melodizuje krátké texty s využitím dynamiky a tempa • vnímá grafické vyjádření hudby – notu půlovou, čtvrtřovou, osminovou, pomlku půlovou, čtvrtřovou, osminovou • sleduje obrysy melodie	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev - hudební rytmus - intonace a volání - improvizace - záznam vokální hudby	Výtvarná výchova – ilustrace Prvouka – lidové zvyky a tradice Pracovní výchova – vánoční výzdoba Tělesná výchova – pochod, taneční krok	Podle možností zařazovat zpěv písní jako relaxační složku do různých vyučovacích hodin

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
v notovém záznamu – melodie stoupavá a klesavá • rozumí dynamickým znaménkům: p – mf – f • chápe rozdíl mezi písní lidovou a písní vytvořenou skladatelem			
Žák: • reprodukuje jednoduché motivy pomocí Orffova instrumentáře, doprovází písň • tvoří vlastní hudební doprovod k písním	Instrumentální činnosti		Hra na tělo
Žák: • taktuje dvoudobý a třídobý takt • realizuje taneční hry se zpěvem • tančí jednoduché lidové tance • se pokouší o pohybové vyjádření hudby	Hudebně – pohybové činnosti	Tv – taneční krok, pochod	
Žák: • se seznamuje a poznává hlas trubky, kontrabas, velkého a malého bubnu • si všímá změn v hudebním proudu (rytmus, melodie, dynamika)	Poslechové činnosti		Výchovný koncert. Hudební pohádky (Ilja Hurník) Poslech současných písniček pro děti (Z. Svěrák, P. Skoumal)

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• sleduje pohyb melodie (vzestupná, sestupná) • rozlišuje zpěv á cappella a s doprovodem, hudbu k tanci			

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • si prohlubuje základní pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena • se učí technice dýchání v pauze a mezi frázemi • se orientuje v pojmech: motiv, orchestr – sólo • realizuje písně ve 2/4, ¾ a 4/4 rytmu v jednohlasé úpravě a přiměřeném hlasovém rozsahu • se pokouší o kánon a jednoduchý dvojhlas • praktikuje vokální a instrumentální hry s doplňováním a obměňováním fráze • vnímá grafické vyjádření hudby – notu celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou a pomlku celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev - hudební rytmus - intonace a volání - improvizace - záznam vokální hudby	Výtvarná výchova – výtvarné vyjádření hudby Osobnostní a sociální výchova	Zařazování zpěvu žáků nebo poslechu relaxační hudby do vyučovacích hodin

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- pracuje s pojmy: notová osnova, taktová čára, houslový klíč - zapisuje noty do notové osnovy v rozsahu $c^1 - c^2$			
Žák: - reprodukuje jednoduché motivy pomocí Orffova instrumentáře, doprovází písně - tvoří vlastní hudební doprovod k písňím	Instrumentální činnosti	Osobnostní a sociální výchova	
Žák: - taktuje dvoudobý a třídobý a čtyřdobý takt - realizuje taneční hry se zpěvem - tančí jednoduché lidové tance - využívá tanečních kroků v pohybové improvizaci, reprodukuje předváděný pohyb	Hudebně – pohybové činnosti	Tělesná výchova – pohybová reprodukce a improvizace Osobnostní a sociální výchova	
Žák: - rozlišuje hru na akordeon, činely, baskytaru a cembalo - se pokouší o slovní vyjádření hudebního prožitku - rozlišuje hudbu k slavnostním	Poslechové činnosti	Český jazyk – slovní vyjádření hudebního prožitku Osobnostní a sociální výchova	Preference světoznámých českých autorů (B. Smetana, A. Dvořák)

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
příležitostí od hudby populární • dbá na sluchovou hygienu při poslechu hudby			

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák - seznamuje se s dalšími písněmi, upevňuje si znalost opěrných písní (1. – 6. stupeň) - dbá na dodržování správného třífázového dýchání - zkouší rozpoznávat hudební rytmy (synkopa), přízvukovou dobu - zařazuje a podle svých individuálních schopností a dovedností realizuje dynamicky odlišný zpěv - pokouší se o jednoduché hudební improvizace v rámci svých individuálních dispozic - rozlišuje délky not a pomlk, zvládá jejich zápis včetně houslového klíče, upevňuje si pojmy melodie (ukončená – neukončená), předznamenání (posuvky), repetice (opakování) a jejich značení, pozná dynamická znaménka p, mf, f a dokáže je použít, upřesňuje si názvy not na základě stupnice C dur (jejich zápis)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu) - dvojhlas a vícehlas (kánon, lidový dvojhlas, prodleva, dvojhlasé písně) - intonace a vokální improvizace, durové a mollové tóniny, hudební hry) - grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)	Výtvarná výchova Český jazyk Pracovní činnosti	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• jednoduchý doprovod zpívaných písní (synkopa, přízvučná a nepřízvučná doba), rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí • využívá rytmické nástroje k doprovodu písní, zkouší jednoduché hudební improvizace podle vlastních dispozic • rytmitizuje a melodizuje říkadla	Instrumentální činnosti • hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře – rytmické i melodické) • rytmitizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba hudebního doprovodu (předehra, mezihra, dohra, hudební hry) • grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)	<u>Multikulturní výchova</u> - kulturní difference (poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik) - lidské vztahy (vzájemné obohacování různých kultur)	
• zkouší pohybově vyjádřit hudbu, prohlubuje dovednost tanečních kroků (valčíkový, polkový), upřesňuje správný pohyb paží podle taktovacích schémat • pokouší se vyjádřit své pocity z hudby, reprodukuje předváděný pohyb, realizuje vlastní improvizaci s využitím tanečních kroků • procvičuje hudebně – pohybovou paměť a koordinaci pohybu v závislosti na hudební ukázce	Hudebně pohybové činnosti • taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 a 3/4 takt, jednoduché lidové tance - polka, valčík, mazurka, pochod) • pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) • orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)		
• poznává vlastnosti tónů, uvědomuje si jejich kvality	Poslechové činnosti • kvality tónů (délka, síla, výška)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozpoznává rozdíly souzvuků, akordů v durové a mollové tónině - poznává hudební nápady při poslechu vybraných skladeb - seznamuje se s epizodami ze života skladatelů poslouchané hudby a s jejich dílem (B. Smetana, A. Dvořák) - poznává písně ve 2/4 a 3/4 taktu - rozpozná a upozorní na opakující se téma v poslouchané skladbě - pokusí se vlastními slovy vyjádřit pocity na základě ukázek z děl hudebních skladatelů	- vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) - hudební výrazové prostředky a hudební prvky (rytmus, melodie vzestupná a sestupná, rytmické a dynamické změny v hudebním proudu) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka) - hudební formy (malá písňová forma a-b, a-b-a, rondo, variace) - interpretace hudby (slovní vyjádření – hudební příběh, pohádka apod.)		Opery B. Smetany a A. Dvořáka, symfonické básně z cyklu Má vlast

Nabídka pro nácvičení písní: Ach není tu, není; A já su synek z Polánky; Červená, modrá fiala; Když sem šel vod Domažlic; Chovejte mě, má matičko – ukolébavka; Išla Marina – kánon; Jede, jede poštovský panáček; Já do lesa nepojedu; Muzikanti, co děláte; My sme Valaši; Ó, řebíčku zahradnický; Ten chlumecký zámek; Už ty pilky dořezaly; Voděnka studená; Znáám já jeden krásný zámek; trampské písně; koledy

Nabídka poslechoových skladeb: Antonín Dvořák – Symfonie e moll č. 9 op. 95, Z nového světa, část Largo
Petr Iljič Čajkovskij – Koncert pro klavír a orchestr b moll, 3. věta
Johannes Brahms – Variace na Haydnovo téma (téma + poslední variace)
Josef Mysliveček – Oktet B dur 1. Allegro

Leoš Janáček – Pilky z Lašských tanců
Joseph Haydn – Symfonie č. 94 G dur S úderem kotlů
Vítězslav Novák – U muziky ze Slovácké suity
Maurice Ravel – Dítě a kouzla, foxtrot
Bedřich Smetana – Má vlast, Vltava (ukázka)
Vánoční hudba – koledy, pastorely

Nabídka pro zpěv s tancem: variace - kroky polkové, valčíkové, mazurka, pochod

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák - rozvíjí základní pěvecké dovednosti, rozšiřuje si hlasový rozsah, opěrná píseň 8. stupeň, státní hymna - prohlubuje si techniku třífázového dýchání (hluboký, uvolněný nádech do břicha) - rozpoznává rozdíl mezi rytmem, metrem a taktem - zařazuje a podle svých individuálních schopností a dovedností realizuje vybrané písně lidové a umělé - pokouší se o jednoduché hudební improvizace v rámci svých individuálních dispozic (vlastní rytmicizace a melodizace daných textů) - upevňuje si znalost not (délka, názvy) na základě stupnice C dur, poznává basový klíč seznamuje se s notou a pomlkou celou, šestnáctinovou upřesňuje si pojmy oktáva malá,	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev (nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv, výslovnost textu při zpěvu, dýchání, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písni ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu – přiměřený hlasový rozsah) - dvojhlas a vícehlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas, pokus o jednoduchý trojhlas a vícehlas kánon) - intonace a vokální improvizace (diatonické postupy v durových a mollových tóninách – volné nástupy pomocí opěrných písni; hudební hry – ozvěna, otázka a odpověď) - grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu jednoduché písně, orientace v notovém zápisu jako opora při realizaci písně)	Výtvarná výchova Český jazyk Pracovní činnosti	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
jednočárkovaná, dvoučárkovaná, stupnice C dur a G dur s akordy, tónika a dominanta, variace pozná dynamická znaménka pp, mp, ff zkouší provést rozbor zapsané písně (druh písně, notový zápis, takt, melodie)			
• poznává smyčcové nástroje – housle, viola, violoncello, kontrabas a dechové nástroje – trubka, pozoun, lesní roh, seznamuje se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru, doprovází písně hrou na tělo i na rytmické a melodické nástroje (tečkovaný rytmus, střídání rytmu 2/4 a 3/4 v jedné písni) • vybírá si vhodné nástroje k doprovodu a podle vlastních schopností a dovedností se realizuje (důraz na přízvukovou dobu v rytmickém doprovodu, ostinátní doprovod, hudební rozhovory) • upevňuje si znalosti grafických	Instrumentální činnosti • hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témata jednoduchých, skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře – rytmické i melodické metalofon, xylofon, zobcové flétny, keyboardy apod.) • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace [tvorba hudebního doprovodu (<u>ostinato</u> - opakující se rytm. činelov. motiv) předehra, mezihra, dohra], hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď); jednoduchá písňová forma (a – b) • grafický záznam melodie (čtení	<u>Multikulturní výchova</u> - kulturní difference (poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik) - lidské vztahy (vzájemné obohacování různých kultur)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
znaků hudební abecedy a využívá je i k vlastní tvorbě (dle vlastních dispozic)	a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku nebo tématu instrumentální skladby, využití notačních programů)		
- prohlubuje si správný pohyb paží podle taktovacích schémat (taktování i ve čtyřdobém taktu) zkouší pohybově ztvárnit menuet, mateník, kolové tance s valčíkovým a polkovým krokem, seznamuje se s krajovými lidovými tanci - pokouší se o pohybové vyjádření charakteru hudby různých žánrů (hudba polyfonní, populární) a o emocionální zážitek z ní - procvičuje si a upevňuje koordinaci a ladnost pohybu (jednotlivci, dvojice, skupinky) při improvizaci i po přípravě, seznamuje se s relaxací	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (dvoudobý, třidobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance) - pohybová vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima [pantomimické etudy jednotlivců, dvojic, skupin] a pohybová improvizace) - orientace v prostoru (utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách)	Tělesná výchova	
- zkouší hudební hříčky s tóny a jednoduchými písněmi (využití tóniky, dominanty) - rozpoznává rozdíly souzvuků akordů v durové a mollové tónině, obraty akordů (C a G dur)	Poslechové činnosti - kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) - vztahy mezi tóny (souzvuk, akord)	<u>Mediální výchova</u> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• při poslechu vybraných skladeb poznává a zkouší určit tempo skladby (largo, adagio, andante, allegro, vivace, presto) • seznamujeme se s epizodami ze života skladatelů poslouchané hudby a s jejich dílem (J. S. Bach, W. A. Mozart, L. Janáček, V. Novák) poslouchá vybrané skladby (árie, sbory, smyčcové kvartety), poslechem poznává vybrané hudební nástroje (smyčcové, dechové, drnkací) • seznamuje se s hudbou polyfonní a homofonní, poznává hudbu varhanní, vánoční koledy a pastorely, poslouchá skladby a písně jazzové, rockové, populární • rozpoznává hudební formu v jednoduché písni či skladbě • volí vhodné výrazové prostředky (své postřehy konfrontuje se zápisky hudebních skladatelů)	• hudební a výrazové prostředky a hudební prvky (harmonie, barva, kontrast a gradace, zvukomalba, metrické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu) • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka...apod.) • hudební formy (malá a velká písňová forma a-b [dvoudílná], a-b-a [třídílná], rondo, variace) • interpretace hudby (slovní vyjádření – jaká je to hudba a proč je taková)		

Nabídka pro nácvik písní: Avignonský most; Bejvávalo – kánon; Cestu znám jen já; Hvězdičky, dobrou noc – ukolébavka; Chajda malá; Jedeme za sluncem; Kde domov můj – hymna; Kdyby byl Bavorov; Končí ten čas; Na rozloučení; Na tom bošileckém mostku; Ráda, ráda můj zlatej Honzíčku; Rodné údolí; Sedlák, sedlák, sedlák; Sedm žlutých kamínků; Strč prst skrz krk; Tráva neroste; Tři tamboři; Týnom, tánom; U panského dvora; Žádnýj neví, co sou Domažlice; trampské písně; vánoční koledy.

Nabídka poslechových skladeb: Johann Sebastian Bach – Toccata a Fuga d moll BWV 565
Aaron Copland – Rodeo
John Lennon
Paul Mc Cartney – And I Love Her
George Gershwin – Koncert F dur pro klavír a orchestr, 3. věta
Jakub Jan Ryba – Libou písničku (pastorela)
Modest Petrovič Musorgskij – Obrázky z výstavy v orchestrální úpravě M. Ravela
Promenáda, Tanec kuřátek ve skořápkách
Bedřich Smetana – Proč bychom se netěšili (sbor z opery Prodaná nevěsta)
Georges Bizet – Carmen, Prelúde
Antonín Dvořák – Furiant z České suity
Georg Friedrich Händel – Vodní hudba, Air
Jaroslav Ježek – Bugatti step

Nabídka pro zpěv s tancem: variace – kroky polkové, valčíkové, mazurka, pochod
(jazz, rock, populární hudba)

HUDEBNÍ VÝCHOVA (6. - 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět navazuje na výuku hudební výchovy na 1. stupni ZŠ. Je vyučován samostatně v 6.-9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Hudební výchova je společně s výtvarnou (popř. dramatickou) výchovou zařazena do vzdělávací oblasti Umění a kultura

Hudební výchova se uskutečňuje v následujících oblastech:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- rytmicko pohybové činnosti
- poslechové činnosti
- hudební teorie

Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především vedou k rozvoji jeho hudebnosti, jež se následně projevuje individuálními hudebními dovednostmi sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a poslechovými.

Obsahem **vokálních činností** je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem **instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje (především Orffův instrumentář) a její využití při hudebním doprovodu i samostatné produkci.

Obsahem **rytmicko pohybových činností** je ztvárňování hudby pohybem, tancem, gesty a reagování na rytmické, metrické a jiné změny v toku hudby.

Obsahem **poslechových činností** je aktivní vnímání hudby, hudební analýza (žánr, styl, hudební forma, vyjadřovací prostředky hudby...) a interpretace.

Obsahem **hudební teorie** je seznámení se základními poznatky především z oblasti hudební nauky a dějin hudby.

Metody a formy práce – hlasová a intonační cvičení, sólový, homofonní i polyfonní zpěv

- hra na hudební nástroje, rytmická cvičení
- hudebně pohybové hry, tance, pantomima
- poslech a analýza
- frontální výuka s použitím demonstračních pomůcek
- projekty

Cílové zaměření celé vzdělávací oblasti:

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti, k rozvíjení tvořivosti, kultivování potřeb a projevů a k utváření hierarchie hodnot
- pochopení a poznání uměleckých hodnot, tolerance kulturních projevů a potřeb různorodých národnostních skupin
- obohacování emocionálního života
- chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků
- pochopení umění jako specifického způsobu poznání

Průřezová témata začleněná do předmětu hudební výchova:

1. Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, komunikace, spolupráce, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

2. Multikulturní výchova

- multikulturalita

3. Mediální výchova

- fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Klíčové kompetence uplatňované v hudební výchově:

Kompetence k učení:

Žák - vyhledává a třídí informace a efektivně jich využívá
- na základě poznatků si vytváří komplexnější pohled na kulturní jevy

Kompetence komunikativní

Žák - formuluje a vyjadřuje své myšlenky, vyjadřuje se srozumitelně a kultivovaně
- rozumí různým typům záznamů, gest, zvuků, reaguje na ně a tvořivě využívá ke svému rozvoji a zapojení do společenského dění, využívá účinné komunikační prostředky a dovednosti

Kompetence sociální a personální

Žák - spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření příjemné atmosféry, utváření dobrých mezilidských vztahů, vytváří si pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanské

Žák - respektuje, chrání a ocení naše tradice, kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	Hudební nauka: Hudba, vyjadřovací prostředky hudby (rytmus, melodie, harmonie, barva, dynamika, kontrast a gradace), noty, posuvky a předznamenání, intervaly, koledy, pastorely, vánoční písně, durová a mollová stupnice, komorní hudba, akord- terciová stavba akordu, orchestr, Orffovy nástroje, partitura, variacie, píseň a její hudební forma, Franz Schubert, lidský hlas a zásady hlasové hygieny	Výtvarná výchova (malování podle hudby) Intervaly - matematika	
žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě, zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti - správný postoj a posed při zpěvu, tvorba tónu, hlavového tónu, dechová a artikulační cvičení, hlasová hygiena, jednohlasý a vícehlasý zpěv, deklamace, rozšiřování hlasového rozsahu odhalování rytmu řeči a hudby		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Instrumentální činnosti: nástrojová reprodukce jednoduchých melodií, hra z jednoduché partitury, vyjadřování hudebních i nehudebních myšlenek pomocí nástroje		
	Hudebně pohybové činnosti: pohybový doprovod znějící hudby, taneční kroky - polkový, valčíkový (příprava), orientace v prostoru - pohybové hry, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby	Tělesná výchova - pohyb podle hudby, rytmus	
žák se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Poslechové činnosti: určení vybraných intervalů, rozšiřování rejstříku barev o další nástroje, postihování hudebně výrazových prostředků, rozvoj fantazie na základě neznámého poslechu, poslech s notovým záznamem, vlastní charakterizování díla podle dosažených znalostí		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
žák vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Hudební nauka: Lidová a umělá píseň, zlidovělá, inspirace, hudba jiných etnik, taktování a dirigování, lidské nešvary a hudba, skladatel a interpret, inspirace, epigonství, kýč, J.J.Ryba - česká vánoční hudba, polyfonie, homofonie, hudební formy - kánon, fuga, sonáta, symfonie, kantáta a oratorium, tance - lidové, společenské, latinskoamerické, pantomima, balet, opera, opereta, muzikál, melodram, hudební přehrávače a nosiče	Zeměpis Výchova ke zdraví - drogy Literatura	
- žák využívá své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti: Hlasová hygiena a hlasová nedostatečnost, jednohlasý a vícehlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu a jejich individuální využití, postupy v dur a moll, improvizace jednoduchých hudebních forem, orientace v notovém záznamu		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	skladby, převádění tónů z nezpěvné do zpěvné polohy, reprodukce tónů		
žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Instrumentální činnosti: Doprovod písně- improvizovaný i zahraný z jednoduché partitury, vyjadřování hudebních i nehudbních představ a myšlenek pomocí hudebních nástrojů, tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy		
žák zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	Hudebně pohybové činnosti: Taktování, taneční kroky polky a valčíku, taneční improvizace, pantomima	Tělesná výchova	
žák se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá použité hudebně výrazové prostředky a charakterizuje sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Poslechové činnosti: Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování díla, vytváření vlastních soudů a preferencí, hudební dílo a jeho autor		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	Hudební nauka – světová historie artificiální i nonartificiální hudby od pravěku po současnost	Dějepis	
žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě, zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, využívá své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Vokální činnosti: rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, zachycování jednoduchého rytmu (popř. melodie) pomocí notového záznamu, převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice, využití jiné hudební činnosti)		
žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace, realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	Instrumentální činnosti: nástrojová improvizace, doprovod populární písně, vyjadřování hudebních i nehudebních myšlenek pomocí hudebního nástroje		
žák rozpozná některé z tanců stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků	Hudebně pohybové činnosti: Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního	Tělesná výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	díla, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, reprodukce pohybů		
- žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných dovedností slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá použité hudebně výrazové prostředky a charakterizuje sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Poslechové činnosti: Interpretace hudby, charakteristika slyšeného díla - včetně stylového a slohového zařazení, vyjádření vlastních soudů a preferencí, hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům. Hudební dílo a autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi	Dějepis	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě - realizuje podle svých schopností písně různých stylů a žánrů	Vokální činnosti: rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, zachycování jednoduchého rytmu (popř. melodie) pomocí notového záznamu, převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice, využití jiné hudební činnosti), hodnotí vlastní vokální projev i projev ostatních zachycování rytmu i jednoduché melodie pomocí not		
	Hudební nauka historie české umělé i neumělé hudby, základy harmonie, notační programy, módnost a modernost	Dějepis	
žák reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace, realizuje podle svých individuálních	Instrumentální činnosti: nástrojová improvizace, doprovod populární písně, vyjadřování hudebních i nehumánních myšlenek pomocí hudebního nástroje		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů			
žák zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	Hudebně pohybové činnosti: Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, reprodukce pohybů	Tělesná výchova	
- žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných dovedností slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá použité hudebně výrazové prostředky a charakterizuje sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Poslechové činnosti: Interpretace hudby, charakteristika slyšeného díla - včetně stylového a slohového zařazení vyjádření vlastních soudů a preferencí, hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům Hudební dílo a autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje ve všech ročnících:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově, seznamuje žáky se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik. Žáci se učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace, učí se užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání a cítění.

Organizace

Žáci pracují během vyučovací hodiny ve třídě, v odborné učebně nebo v přírodě. Během hodiny učitel využívá k učení různé formy práce, žáci používají všechny dostupné pomůcky.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci se učí vyjádřit svůj postoj k výtvarné práci
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a k odvaze experimentovat

Kompetence k řešení problémů

- žáci samostatně kombinují různé výtvarné techniky
- žáci využívají získané poznatky při vlastní tvorbě
- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse, respektují názor druhých
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k tvořivé práci ve skupině
- žáci respektují různorodost téhož výtvarného projevu
- učitel vede žáky ke kamarádství

Kompetence občanská

- žáci se spolupodílejí na vytváření estetického životního prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- žáci samostatně užívají výtvarné techniky a postupy
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání pracovních návyků a znalostí v další praxi

NEPOVINNÁ VÝTVARNÁ VÝCHOVA PRO 1. STUPEŇ

Tento předmět je určen žákům, kteří chtějí rozvíjet své výtvarné dovednosti a techniky. Jednotlivá témata jsou volena s ohledem na věk žáků a individuální zájmy. Žáci si volí techniku ke zpracování daného tématu sami.

Časová dotace:

Vyučovací předmět má dotaci 1 hodinu týdně.

Hodnocení:

Při hodnocení žáka je přihlédnuto k těmto kritériím:

- příprava na hodinu
- aktivní přístup
- osobitost ztvárnění

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

(Výčet pouze doplňuje strategie uvedené v kapitole Výtvarná výchova)

Kompetence k učení:

- motivovat žáky k celoživotnímu zájmu o tvořivou činnost
- vybírat si vhodné výtvarné techniky

Kompetence komunikativní:

- chápat umění jako způsob komunikace
- vyjadřovat se pomocí výtvarné práce

Kompetence pracovní:

- využívat účinně materiály a pomůcky
- umět si stanovit cíl a dojít k němu

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák : zvládá techniku malby – vodovými a temperovými barvami, míchá barvy, rozfoukává je, zapouští, rozlišuje barvy teplé a studené, veselé a smutné, barevný kontrast, dovede používat různé druhy štětců, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary), zvládá prostorovou techniku, kompozici objektů	malba i kresba založená na přímém názoru, soustředěném pozorování objektů, na využití vlastních zkušeností – využití při znázornění objektů z přírody, užitkových předmětů a postav; využití vlastních zkušeností, zážitků a představ v tematických pracích; výtvarné využití vzniklých náhodností, domýšlení, dotváření, experimentování, výtvarný rytmus, otisk, frotáž...;	Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj – kreativita Sociální rozvoj – kooperace a kompetice) Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola – výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost) Mediální výchova (Tvorba mediálního sdělení) mezipředmětové vztahy: Hudební výchova – ilustrace, rytmus – výtvarný rytmus Jazyk český – čtení – ilustrace	náročnost práce bude v jednotlivých ročnících úměrně zvyšována dle věku žáků
zvládá kresbu – měkkým materiálem (tužkou, suchým pastelem), pastelkami, voskovkami, tuší (dřívkem), fixem...	výrazové vlastnosti linie (tenká, silná, rovná, křivá), analyzování tvarů, šablona, písmo, rozvíjení tvořivosti a fantazie,		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- učí se využívat různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování - modeluje z plastelíny případně i dalších modelovacích hmot, vytváří prostorové práce s papírem, využívá přírodnin, dalších materiálů (přírodních, umělých, včetně odpadových)	základní vlastnosti materiálů, jejich výrazové možnosti, rozvoj citu pro prostor...	Prvouka – výtvarné znázornění přírodnin, člověka, rodiny, místa, kde žijí...	
- využívá kombinace různých výtvarných technik na základě vlastní zkušenosti vnímání okolního světa - volí vhodné prostředky pro svá vizuálně obrazná vyjádření	kombinované techniky založené na fantazii a smyslovém vnímání – koláže, dotváření přírodnin, tisky, masky... kolektivní práce třídní projekty		
ilustrátoři dětské knihy - pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové,...	interpretace různých výtvarných vyjádření podle svých schopností, utváření osobních postojů v rámci třídního kolektivu apod.		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák si prohloubí a zdokonalí techniky malby z 1. období; zvládá dobře malbu vodovými i temperovými barvami(chápe rozdíl obou technik, volí vhodný štětec);malbu voskovými a roztíracími pastely, kombinaci různých technik a malbu na různě velký formát výkresu	malba (rostliny, živočichové, postava, portrét, ovoce, stavby)	Český jazyk – sloh, přírodověda, vlastivěda Osobnostní a sociální výchova Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Kooperace a kompetice Multikulturní výchova Kulturní difference Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení	
při vlastní tvůrčí práci pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření a dokáže vyjádřit jejich vztahy (např. světlostní poměry, barevné kontrasty a vzájemné proporce)	hry s barvou – stříkání, zapouštění, rozlévání; míchání barev, barvy základní a doplňkové, barevný kontrast		
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového, sluchového a hmatového vnímání a uplatňuje je v ploše i objemové tvorbě	emocionální malba – vyjádření vlastní nálady, záznam hudební nahrávky, barevné kontrasty v lidském obličejí; pokus o body-art (barevné zpracování části lidského těla)		
uplatňuje osobitý přístup ke	výtvarná vyjádření zážitků,		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zpracování zadaných témat; pro vyjádření svých pocitů volí a vhodně kombinuje výtvarné prostředky	emocí, nálad, představ, událostí, sdělení (plakát, reklama), skupinová práce nad různými tématy s využitím více technik a různých formátů (pravěké malby, pohádková postava)		
seznamuje se s neobvyklými prostředky a postupy současného výtvarného umění	referáty, vyhledávání na internetu, návštěva galerie, muzea		
prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1.období, zná výrazové možnosti kresby, dokáže kresbou vystihnout tvar(užívá šrafování, předměty získávají na objemu), strukturu materiálu	kresba a její výrazové vlastnosti (bod, linie, skvrna, plochy, přítlak, odlehčení...)		
zvládá obtížnější práce s linií, seznamuje se se zákonitostmi perspektivy	kresba různými materiály(pero a tuš, dřívko a tuš, fix a tuš, rudka, uhel, přírodní materiály zanechávající stopu)		
při zpracování tématu užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření kombinuje linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření kombinuje modelování a sochařský postup	kresba zátiší sestaveného z předmětů z různých materiálů v kombinaci s draperií, ilustrace básně, písně, kresba v plenéru (stromy, živočichové, stavby) jednoduché grafické techniky (monotyp, tisk z koláže, papírořez, frotáž), technika kašírování (živočichové, velikonoční vejce)		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
v prostorovém vyjádření se učí smysluplně uspořádat jednotlivé prvky objektu	modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů, přírodních materiálů		
zaměřuje se na projev vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky na jeho nejbližší sociální vztahy	- kresba na základě vlastního prožitku - kresba rodiny doplněná slovním vyjádřením		
seznámí se s funkcí písma, jeho dekorativní funkcí, učí se písmena řadit do celků, používá písmo k celkovému dokončení některých prací	- písmo (jeho druhy); technika psaní, vytrhávání, kreslení, stříhání písmen a sestavování krátkých nápisů - kalendář - kresba panovníka s písemným doprovodem		
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a inspiruje se jimi	- návštěva muzea, výstav, seznamuje s jednotlivými uměleckými styly a některými osobnostmi výtvarného umění, především s ilustrátory dětských knih - kresba či malba kulturní památky, reprodukce podle malířského díla, dokončení poloviny fotografie nebo xerokopie		
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil,	- skupinová práce s použitím různých technik a velkých formátů - subjektivní hodnocení každé práce před třídou		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
učí se obhajovat vlastní nápady, asertivně reagovat	vzájemné hodnocení prací (dodržení formátu, zvládnutí techniky, pochopení tématu, celkové provedení) srovnání výsledků		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Výtvarné činnosti - volitelný předmět

Nepovinná výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vzdělávací oblast předmětu Výtvarná výchova umožňuje žákům vnímání světa nejen racionální cestou, ale i proniknutím do vnitřního světa fantazie a představivosti. Je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii a intuici. Tím, že žákům umožňuje, aby si při činnosti prakticky osvojovali výtvarné dovednosti a techniky (kresbu, malbu, koláž, prostorové vytváření), rozvíjí jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní a komunikativní stránky osobnosti.

Celkově je rozčleněna na vzájemně se prolínající oblasti výtvarného vyjádření skutečnosti a fantazie, dekorativních a prostorových prací a vyjádření vztahu člověka k historii a k životnímu prostředí.

Jednotlivá témata jsou volena převážně v souvislosti s historickými obdobími (učivo dějepisu), ale propojenost je zde patrná i s učivem dalších předmětů (literatura, zeměpis, občanská výchova...).

Do předmětu jsou zahrnuty i hodiny **nepovinné výtvarné výchovy** pro žáky 2.stupně a **volitelný předmět výtvarné činnosti** pro 7. a 8. ročníku. V těchto volitelných hodinách je program utvářen podle zájmu žáků s ohledem na věk a individuální zájmy.

Hodiny výtvarné výchovy se konají v učebně výtvarné výchovy.

Časová dotace :

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. ročníku, 1 hodinu v 7. ročníku., 1 hodinu v 8. ročníku, 2 hodiny v 9. ročníku.

Nepovinná výtvarná výchova má časovou dotaci 2 hodiny týdně.

Výtvarné činnosti mají časovou dotaci 1 hodinu týdně.

Hodnocení :

Při hodnocení žáka je přihlédnuto k těmto kritériím:

- příprava na hodinu (pomůcky)
- aktivní přístup
- práce dle pokynů vyučujícího
- osobitost ztvárnění

Mezipředmětové vztahy:

- dějepis
- občanská výchova
- zeměpis
- literatura
- přírodopis
- informatika

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj – kreativita

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- motivovat žáky k celoživotnímu zájmu o tvořivou činnost
- používat různé výtvarné techniky
- seznámit se základními výtvarnými pojmy
- zkoumat věci zvenku i zevnitř
- nabídnout ukázky uměleckých forem

Kompetence k řešení problémů:

- umět vyhledat informace týkající kultury a umění
- objevovat různé způsoby výtvarného vyjadřování
- řešit rozpor subjektivního vnímání a reality
- volit postupy přiměřené věku a tématu

Kompetence komunikativní:

- chápat kulturu a umění jako způsob komunikace
- vyjadřovat se pomocí výtvarných postupů
- vnímat symboliku jako zjednodušený prostředek sdělení
- nalézat v kultuře a umění odraz doby

Kompetence sociální a personální:

- zapojovat žáky do společné práce
- zorganizovat práci ve skupině
- respektovat různá pojetí zpracování tématu
- vést k důvěře ve vlastní schopnosti

Kompetence občanské:

- podporovat vztah žáka k ochraně kulturního dědictví
- tolerovat odlišnosti kultur
- vzbudit zájem o ochranu životního prostředí
- zapojovat se do kulturních akcí a navštěvovat kulturní instituce

Kompetence pracovní:

- dodržovat bezpečnost práce a hygieny
- využívat účinně materiály a pomůcky
- umět si stanovit cíl a dojít k němu
- ocenit dobře vykonanou práci

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání • Uplatňuje osobitý přístup k realitě • Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka	Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj – kreativita	Daktyloskopie Ruce
• Užívá vizuální obrazové vyjádření k zachycení zkušeností získaných smyslovým vnímáním	Rozvíjení smyslové citlivosti Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. čich a zrak		Vůně
• Správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy	Malba Teorie barev	Dějepis	Starověké stavby
• Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	Nauka o perspektivě - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů	Literatura	Řecké báje

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití kombinované techniky	Literatura	Biblické příběhy Čarovná bonsaj
Osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše	Anatomie	Dějepis	Pravěk
Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění	Dekorační práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů Písmo	Dějepis	Mozaika, koláž Starověké písmo
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Umělecké slohy a styly	Dějepis, občanská výchova	teorie
Ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci			Výstava výtvarných prací

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality	Kresba vycházející z osobní zkušenosti v kombinaci s fantazií	Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj – kreativita Dějepis, občanská výchova	Výlet do středověku - strašidelné hrady, divotvorný meč
Rozvíjí pozorovací schopnosti, seznamuje se se základy perspektivy	Realistická kresba podle předlohy	Dějepis, občanská výchova	Výlet do středověku - architektura
	Vytváření geometrické a barevné kompozice	Dějepis	Výlet do středověku - vitráž
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvar, objem, uspořádání prvků v ploše, kontrast, rytmus, dynamické proměny Symbolika	Dějepis, zeměpis	Zámořské objevy – plavba po moři, ztracené ostrovy, mapy, šifry
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, podnětů z představ a fantazie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru	Dějepis, zeměpis	Rozkvět období renesance – létající stroje, astrologie, kašny

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci			Výstava výtvarných prací
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Utváření a uplatnění komunikačního obsahu, obhajoba výsledků tvorby, spojení písma a obrazu	Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení Občanská výchova	Ekologický plakát

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Rozvíjí pozorovací schopnosti a práci s barvou	Uspořádání objektů do celků v ploše, kompozice, kontrast, míchání barev	Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj – kreativita	Reprodukce
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvar, objem, uspořádání prvků v ploše, kontrast Symbolika	Dějepis	Století Ludvíka XIV.- slunce, slavnosti, masky, zahrady
- Užívá prostředky pro zachycení jevů v proměnách a vztazích - Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Komponovaný portrét ze stejnorodých prvků	Dějepis	Baroko - portrét podle Archibolda (koláž)
Využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinace	Anatomie hlavy, kontrastní malba s omezenou barevností		Moderní umělecké směry - portrét ve dvou barvách
Vytváří geometrickou kompozici	Lineární členění plochy na geometrické prvky za využití kontrastu		Abstraktní kresba
Využívá dekorativních postupů k estetizaci prostředí	Prostorové vytváření		Výzdoba školy
Ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci			Výstava výtvarných prací

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Kombinuje vizuálně obrazná vyjádření zkušeností s podněty představ a fantazie	Kolorovaná kresba Kombinovaná technika	Osobnostní a sociální výchova/osobnostní rozvoj – kreativita Dějepis, zeměpis	Záhady světa
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Malba, kresba	Dějepis	Moderní umělecké směry (impresionismus, symbolismus, fauvismus, pointilismus, surrealismus, abstrakce)
- Užívá prostředky pro zachycení jevů v proměnách a vztazích - Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Perspektiva	Dějepis	Portály
Využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinace.	Architektura se symbolickým obsahem		Hrady a zámky podle názvů
Vytváří geometrickou kompozici	Kresba se surrealistickým obsahem		Oko - do duše okno
Využívá dekorativních postupů k estetizaci prostředí	Prostorové vytváření		Výzdoba školy
Využívá v tvorbě některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií	Počítačová grafika	Informatika	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje ve všech ročnících:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu, na význam pohybu pro zdraví. Je zaměřeno na rozvoj zdatnosti a výkonnosti podle možností a schopností každého žáka. Důraz je kladem na bezpečnost při pohybových aktivitách.

Organizace

Žáci cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodině využívá různé metody a formy práce. Spolu s žáky používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojování si základního tělocvičného názvosloví
- žáci změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími
- žáci se orientují v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- žáci uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a přiměřeně reagují v situaci úrazu spolužáka
- žáci řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím, nevhodným sportovním náčiním, nářadím či sportovním oblečením
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- žáci se učí reagovat na základní povely a pokyny
- učitel vede žáky k vzájemné přiměřené komunikaci a spolupráci

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair – play, dodržují pravidla, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanská

- žáci se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- žáci spojují svou pohybovou činnost se zdravím, učí se být ohleduplní a taktní

Kompetence pracovní

- žáci se učí užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech jak ve vyučovací hodině, tak i v běžném životě

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zvládá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	• příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, relaxační a kompenzační cvičení	• Prvouka, hudební výchova • Osobnostní a sociální výchova Hodnoty, postoje, praktická etika	
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti, dbá na správné provádění cviků a uplatňuje správné držení těla	• škola v přírodě – chůze v terénu (zátěž), ochrana přírody, přesuny (chování), sebeobsluha, dovednosti spojené s tábořením, cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu, vyjádří melodii a rytmus pohybem zásady správného držení těla, dechová cvičení, nevhodná cvičení		
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve škole – v tělocvičně, na hřišti, v přírodě reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti	• vhodné oblečení, obutí pro pohybové aktivity, hygiena cvičebního prostředí organizace a bezpečnost cvič. prostoru a činností, bezpečná příprava a ukládání náradí, ...		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní	tělocvičné pojmy – komunikace v tělesné výchově		
reaguje na pojmy z pravidel sportu a soutěží			
- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, nacvičuje přihrávku jednoruč, obouruč - učí se základní pravidla her	základy sportovních her – míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náradí při cvičení, organizace při tělesné výchově, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování – fair play, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo		
učí se techniku hodu míčkem, zvládá polovysoký start, vytrvalostní běh (chůze), nacvičuje skok do dálky z místa	základy atletiky – rychlý běh (do 50m), skok do dálky z místa, hod míčkem z místa, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu		
nacvičuje techniku kotoulu vpřed, stoj na lopatkách apod., rytmická cvičení, jednoduchá cvičení na žebřinách, nacvičuje skákání přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách, šplh	základy gymnastiky – cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly (přetahy, přetlaky), kondiční cvičení s hudbou, rytmickým doprovodem		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
na tyči			
učí se samostatnosti, odvaze a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, učí se respektovat zdravotní handicap, chápe význam sportování pro zdraví	vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zvládá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	• příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, relaxační a kompenzační cvičení	• Prvouka, hudební výchova	
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti, dbá na správné provádění cviků a uplatňuje správné způsoby držení těla	• škola v přírodě – chůze v terénu (zátěž), ochrana přírody, přesuny (chování), sebeobsluha, dovednosti spojené s tábořením, cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu, vyjádří melodii a rytmus pohybem, zásady správného držení těla, dechová cvičení, prevence		
• dodržuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při sportování – v tělocvičně, na hřišti, v přírodě reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti	• vhodné oblečení, obutí pro pohybové aktivity, hygiena cvičebního prostředí, organizace a bezpečnost cvič. prostoru a činností, bezpečná příprava a ukládání náradí, ...		
• užívá základní tělocvičné pojmy –	• tělocvičné pojmy – komunikace		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní	v tělesné výchově		
reaguje na pojmy z pravidel sportu a soutěží			
spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, zdokonaluje přihrávku jednoruč, obouruč, učí se a dodržuje základní pravidla her, učí se soutěžit v družstvu	základy sportovních her – míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náradí při cvičení, organizace při tělesné výchově, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování – fair play, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo		
učí se techniku hodů kriketovým míčkem , trénuje vytrvalostní běh (chůze), nacvičuje skok do dálky (dle podmínek) zvládá polovysoký start	základy atletiky – rychlý běh (20 - 50m), skok do dálky z rozběhu, z místa, hod míčkem z místa (z chůze), rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu		
zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod., nacvičuje kotoul vzad, rytmická cvičení, jednoduchá cvičení na žebřinách, dokáže skákat přes švihadlo,	základy gymnastiky – cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly (přetahy, přetlaky), kondiční cvičení		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
provádí cvičení na lavičkách, šplh na tyči, chápe, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností, dokáže pojmenovat základní činnosti ve vodě, nebojí se vody – nacvičuje plavecké styly	s hudbou, rytmičtým doprovodem, skoky prosté odrazem snožmo forma kurzu – základní hygiena a bezpečnost při plavání a v areálu bazénu, průpravná cvičení na suchu, splývání, dýchání, pády a skoky z nízkých poloh, úsek 10 – 100m, plavecké způsoby		
učí se samostatnosti, odvaze a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, učí se respektovat zdravotní handicap, chápe význam sportování pro zdraví	vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou • zvládá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • uplatňuje zásady pohybové hygieny, dbá na správné dýchání • zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní, zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě • používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv, jedná v duchu fair-play • spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích • zvládá přihrávky jednoruč a obouruč, rozlišuje míč na basketbal a volejbal	• příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti • tělocvičné pojmy - komunikace v tělesné výchově • bezpečnost při sportování • základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení,	Prvouka – držení těla, bezpečnost, komunikace lidí, význam pravidel Český jazyk – přesné vyjadřování Multikulturní výchova – Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Komunikace Kooperační a kompetice Multikulturní výchova – Lidské vztahy Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• nacvičuje přehazovanou a vybíjenou • je schopen soutěžit v družstvu a společně se spoluhráči se domluvit na jednoduché taktice • je si vědom porušení pravidel a následků za něj • zná techniku hodů kriketovým míčkem • uběhne 50m a učí se taktiku běhu na delší tratě • nacvičí správnou techniku skoku z místa • šplhá na tyči • na žíněnce zvládne samostatné i napojované kotouly, výskok na bednu a samostatný seskok • respektuje zdravotní handicap • zvládne techniku jednoho plaveckého stylu, provádí skoky do vody	organizace při tělesné výchově, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování • základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu • základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly • vztah ke sportu, zásady jednání a chování fair – play • základní plavecká výuka - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou • zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • uplatňuje zásady pohybové hygieny, dbá na správné dýchání • zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje • seznámí se s dětským aerobice, kondičním cvičením s hudbou • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě • používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv jedná v duchu fair - play • spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích	• příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti • tělocvičné pojmy - komunikace v tělesné výchově • bezpečnost při sportování • základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití	Prvouka – držení těla, bezpečnost, komunikace lidí, význam pravidel Český jazyk – přesné vyjadřování Multikulturní výchova – Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Multikulturní výchova – Lidské vztahy Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - zvládá přihrávky jednoruč a obouruč, rozlišuje míč na basketbal a volejbal - nacvičuje přehazovanou a vybíjenou, driblíng a střelbu na koš - je schopen soutěžit v družstvu a společně se spoluhráči se domluvit na jednoduché taktice - je si vědom porušení pravidel a následků za něj - zná techniku hodů kriketovým míčkem - uběhne 50m, 300m a zná taktiku sprintu a běhu na delší tratě - zná princip štafetového běhu - nacvičí správnou techniku skoku z místa a s rozběhem - šplhá na tyči - na žíněnce zvládne samostatné i napojované kotouly, výskok na bednu a samostatný seskok, zvládá správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, bedně, výskok do kleku, dřepu,	netradičního náčiní při cvičení, organizace při tělesné výchově, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování - základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu - základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
roznožku • zvládne přitahování do výše čela na hrazdě • respektuje zdravotní handicap	náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly • vztah ke sportu, zásady jednání a chování fair – play		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou • zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • uplatňuje zásady pohybové hygieny, dbá na správné dýchání • zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje • respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • seznámí se s dětským aerobicem, kondičním cvičením s hudbou, zvládne základní kroky lidových tanců • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě • zná kompenzační a relaxační cviky, uplatňuje zásady pohybové hygieny	• příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti • tělocvičné pojmy-komunikace v tělesné výchově • bezpečnost při sportování • základy sportovních her-míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace	Prvouka – držení těla, bezpečnost, komunikace lidí, význam pravidel Český jazyk – přesné vyjadřování Multikulturní výchova – Lidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Multikulturní výchova – Lidské vztahy Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
hygieny • používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv, jedná v duchu fair-play • spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka • adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, zná pravidla přehazované, vybíjené, malé kopané a florbalu • zvládá přihrávky jednoruč a obouruč, rozlišuje míč na basketbal a volejbal • nacvičuje přehazovanou a vybíjenou, driblíng a střelbu na koš, učí se ovládat hru s basketbalovým míčem, • je schopen soutěžit v družstvu a společně se spoluhráči se domluvit na jednoduché taktice • zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti • je si vědom porušení pravidel a následků za něj	při tělesné výchově, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –her a soutěží, zásady jednání a chování • základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozcvičení		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zná techniku hodů kriketovým míčkem • uběhne 60m, 400m, zná taktiku sprintu a běhu na delší tratě • zná princip štafetového běhu • nacvičí správnou techniku skoku z místa a s rozběhem • šplhá na tyči • na žíněnce zvládne samostatné i napojované kotouly, výskok na bednu a samostatný seskok, zvládá správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, bedně, výskok do kleku, dřepu, roznožku • zvládne přitahování do výše čela na hrazdě, provádí kondiční cvičení na žebřinách a s plnými míči • respektuje zdravotní handicap • zvládne techniku jednoho plaveckého stylu, provádí skoky do vody • zná význam sportování pro zdraví, dokáže zhodnotit svůj výkon a porovnat ho s předchozími	do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu • základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly • vztah ke sportu, zásady jednání a chování fair – play		

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu pro 2. stupeň

Předmět tělesná výchova, který je vyučován na 2. stupni, vychází z obsahu vzdělávacího oboru **Tělesná výchova**, je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a svým vyučovacím obsahem navazuje na předmět tělesná výchova, který je vyučován na 1. stupni. Protože je učivo i limity totožné vždy pro 2 ročníky, tzn. pro 6. a 7. a 8. a 9., jsou i výstupy vypracovány vždy pro dané dva ročníky dohromady.

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova je rozdělen do 3 tématických okruhů:

- Činnost ovlivňující zdraví
- Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnost podporující pohybové učení

Časové vymezení

Tělesná výchova je vyučována od 6. do 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Ve výuce jsou třídy rozděleny vždy na dvě skupiny podle pohlaví. Pokud výuka probíhá uvnitř, jsou k dispozici 2 prostory – velká tělocvična a malá tělocvična s posilovnou. V obou tělocvičnách se skupiny chlapců a dívek pravidelně střídají. Velká tělocvična je využívána především na míčové a sportovní hry, pohybové hry a gymnastiku. V malé tělocvičně sousedící s posilovnou realizujeme především výuku úpolů, protahovacích, posilovacích, regeneračních a kompenzačních cvičení. Pokud výuka probíhá venku, jsou k dispozici dvě hřiště – menší hřiště za školou a větší hřiště, která slouží především k výuce atletiky, míčových, pohybových a sportovních her.

Povinná tělesná výchova je doplněna sportovními kroužky jak pro chlapce, tak pro dívky, turnaji a soutěžení.

V 7. ročníku je zařazen týdenní kurz lyžování a snowboardingu a v 8. ročníku kurz turistiky a pobytu v přírodě.

Ke Dni dětí se pořádá sportovní den.

Obsahové vymezení

Tělesná výchova je specifický předmět, který je zaměřen především na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků, dále na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností, jak jim předcházet nebo je řešit.

Mezipředmětové vztahy

Přírodopis: stavba a funkce oporně pohybového aparátu, životně důležité funkce a jejich závislost na zátěži, kurz Turistika a pobyt v přírodě

výchova ke zdraví: zdravý životní styl, zdravá výživa, péče o zdraví, první pomoc

Hudební výchova: tance, rytmická gymnastika

Zeměpis: kurz Turistika a pobyt v přírodě

Průřezová témata

Předmětem tělesná výchova prolínají následující průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**

- o Osobnostní rozvoj
 - Rozvoj schopností poznávání
 - Seberegulace a sebeorganizace
 - Psychohygiena
 - Kreativita
- o Sociální rozvoj
 - Poznávání lidí
 - Mezilidské vztahy
 - Komunikace
 - Kooperace a kompetice
- o Morální rozvoj
 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově
- vytváří prostor pro opakování naučených pohybových dovedností
- sleduje pokrok všech žáků
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti
- nechá žáky samostatně vybrat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozcvičení
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- navozuje problémové situace způsobem, který umožňuje volbu více postupů
- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci
- navozuje problémové situace, které motivují žáky řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků)
- umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- přidělením role rozhodčího učí žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy
- zařazováním mezitřídních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vede žáky ke hře v duchu „fair – play“
- přidělením role organizátora učí žáky hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- v hodinách TV zařazuje cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci - dopomoc a záchrana
- umožní žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech
- podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech)
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učí žáky pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- zadává úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Učitel:

- netoleruje v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování
- uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje žáky s technikou první pomoci
- podle možností vede žáky k sebehodnocení
- vhodnou motivací vede žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku
- dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestá, kvalitní práci pochválí
- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při cvičení v tělesné výchově

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • uplatňuje vhodné a bezpečné chování na sportovišti, v přírodě i v silničním provozu • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – fair play, pomoc handicapovaným, ochrana přírody při sportu	Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním ve výuce, na sportovních akcích ve škole i mimo školu Zásady bezpečného používání sportovních potřeb, nářadí a náčiní Olympijské hry	Výchova ke zdraví	Poučení o bezpečnosti se provádí v úvodní hodině na začátku školního roku.
Žák: • chápe význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty • zvládá techniky provedení v jednotlivých atletických disciplínách • při vytrvalosti dokáže uplatnit i vůli • změří a zapíše potřebné výkony	Atletika Vytrvalostní běh (D - 600m, CH - 1000 m, 6 min) Štafetová předávka spodním obloukem Sprint (60 m) Skok daleký (kročná technika) Skok vysoký (zdokonalování techniky nůžek, příprava na flop) Hod míčkem	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj (komunikace)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- dokáže upravit soutěžní sektory - zná základní startovní povely			
Žák: - ovládá základní gymnastické názvosloví - zvládá základní cvičební prvky i jednodušší vazby na prostných i na náradí - s dopomocí dokáže zvládnout i obtížný prvek - při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond - poskytne základní pomoc a záchranu při cvičení	Gymnastika Prostná – kotouly (jejich modifikace), přemet stranou, stoj na rukou, jednoduché vazby Hrazda – náskok do vzporu, zákmihem seskok, výmyk odrazem jedno nož s dopomocí, kotoul vpřed, vzad Přeskok – roznožka, skrčka Kladinka (pouze dívky) Šplh na tyči – na čas	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (poznávání lidí, komunikace)	
Žák: - uvědomuje si význam sebeobránných prvků a své možnosti ve střetu s protivníkem - uvědomuje si následky zneužití bojových umění a chová se v duchu fair play - při pádech používá správnou techniku - zvládá základní postoje úpolových cvičení, dokáže využívat fyzickou	Úpoly Postoje, úchopy, vyproštění z držení, přetahy, přetlaky, odpory Pády – vpřed, vzad, stranou, bez i s převálením, bez i se zaražením	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
sílu a hmotnost			
Žák: • zvládá základní herní činnosti jednotlivce v jednotlivých sportovních hrách a umí je uplatnit v utkání • zkušenosti z míčových her uplatňuje i v dalších sportech • zná základní pravidla jednotlivých míčových her • hraje v duchu fair play	Sportovní hry Kopaná, basketbal, florbal – přihrávky, zpracování míče, vedení míče, střelba Volejbal – základy odbíjení obouruč vrchem a spodem	Osobnostní a sociální výchova – - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace) - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)	
Žák: • aktivně používá základní cviky pro posilování a protahování hlavních svalových partií • zvládá techniku dýchání při cvičení • zná obecné zásady protahovacích a posilovacích cvičení • zná základní způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení (zrcadlo, spolužák, pocit, ...)	Posilování a strečink Posilovací a protahovací cvičení na podložkách Cvičení s činkami a na posilovacích strojích (s velmi malou zátěží) Posilování s pomocí expanderů a s váhou vlastního těla	Přírodopis	
Žák: • ovládá valčíkový	Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec	Hudební výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
a polkový krok, snaží se o správné držení těla zvládá základní kroky v aerobiku a step aerobiku, umí je správně pojmenovat, zacvičí jednoduchou sestavu pod vedením učitele	Základní kroky lidových tanců Aerobik a step aerobik	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj (komunikace)	
Žák: - chápe význam rozcvičení před pohybovými činnostmi - má vytvořený základní zásobník cviků jednotlivých skupin cvičení - zná zásady správného držení těla při sezení a ve stoji - chápe význam kompenzačních a vyrovnávacích cvičení - chápe nutnost relaxace a odpočinku	Koordinační, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti Cvičení dechová, kompenzační, psychomotorická, tvořivá, napodobivá, ... Cvičení pro správné držení těla Cvičení vyrovnávací – korektivní Cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových cvičení	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (psychohygiena)	
Žák: - chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má	Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti Pohybové hry - pro osvojování různých způsobů lokomoce - soutěživé a bojové - kontaktní	Osobnostní a sociální výchova – - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, kreativita) - sociální rozvoj (kooperace a kompetice) - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
radost ze hry, ne z prohry druhého - zná základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách v různých prostředích - zvládá několik her z každé skupiny	- se specifickým účinkem (vyrovnávacím, motivačním, relaxačním...) - pro rozvoj představivosti a tvořivosti		
Žák: - zvládá základní dovednosti na sjezdových lyžích - zvládá jízdu na vleku	Lyžování a snowboarding Přejíždění terénních nerovností Základní sjezdové oblouky		Zařazeno v 7.ročníku ve formě týdenního kurzu
Žák: - uvědomuje si význam bruslení jako vhodné pohybové aktivity - zvládá základní pohyb na bruslích - ví, kde a jak bezpečně bruslit	Bruslení Jízda vpřed a vzad Zatáčení překládáním vpřed Odšlapování vpřed Změna směru jízdy Zásady hygieny a bezpečnosti při bruslení		V případě vhodných podmínek pro bruslení

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • uplatňuje vhodné a bezpečné chování na sportovišti, v přírodě i v silničním provozu • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – fair play, pomoc handicapovaným, ochrana přírody při sportu	Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním ve výuce, na sportovních akcích ve škole i mimo školu Zásady bezpečného používání sportovních potřeb, nářadí a náčiní Olympijské hry	Výchova ke zdraví	Poučení o bezpečnosti se provádí v úvodní hodině na začátku školního roku.
Žák: • chápe význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty • zvládá techniky provedení v jednotlivých atletických disciplínách • při vytrvalosti dokáže uplatnit i vůli • změří a zapíše potřebné výkony	Atletika Vytrvalostní běh (D - 800m, CH- 1500m, 12 min) Štafetová předávka horním obloukem Sprint (60 m) Skok daleký (zdokonalování kročné techniky, technika závěsem) Skok vysoký (flop) Vrh koulí (vrh z místa, sun, spojení sunu a vrhu – 8. roč., vrh ze zádové postoje – 9. roč.)	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj (komunikace)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- dokáže upravit soutěžní sektory - zná základní startovní povely	Hod granátem – pouze hoši		
Žák: - ovládá základní gymnastické názvosloví - zvládá základní cvičební prvky i jednodušší vazby na prostných i na náradí, které dokáže sám sestavit - s dopomocí dokáže zvládnout i obtížný prvek - při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond - poskytuje základní pomoc a záchranu při cvičení - dokáže cvičit podle slovních pokynů	Gymnastika Prostná – kotouly (jejich modifikace), přemet stranou, stoj na ruce, jednoduché vazby Hrazda – výmyk odrazem jedno nož, obou nož s dopomocí, přešvihy únožmo, spád vzad do závěsu v podkolení, jednoduché vazby Přeskok – roznožka, skrčka s odrazem z oddáleného můstku Kladinka (pouze dívky) Šplh na tyči – na čas	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (komunikace)	
Žák: - uvědomuje si význam sebeobraných prvků a své možnosti ve střetu s protivníkem - uvědomuje si následky zneužití bojových umění a chová se v duchu fair play - při pádech používá	Úpoly Postoje, úchopy, vyproštění z držení, přetahy, přetlaky, odpory Pády – vpřed, vzad, stranou, bez i s převálením, bez i se zaražením	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
správnou techniku • zvládá základní postoje • při úpolových cvičeních dokáže využívat fyzickou sílu a hmotnost			
Žák: • zvládá herní činnosti jednotlivce v jednotlivých sportovních hrách a uplatňuje je v utkání • zkušenosti z míčových her uplatňuje i v dalších sportech • zná základní pravidla jednotlivých míčových her • zorganizuje utkání nebo turnaj, vybere vhodný herní systém, dokáže řídit utkání svých vrstevníků • vybírá vhodnou herní taktiku a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele • chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play	Sportovní hry Kopaná, basketbal, florbal – přihrávky, zpracování míče, vedení míče, střelba Volejbal – odbíjení obouruč vrchem a spodem, spodní a horní podání, útočný úder	Osobnostní a sociální výchova – - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace) - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)	
Žák:	Posilování a strečink	Přírodopis	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- aktivně používá základní cviky pro posilování a protahování hlavních svalových partií - zvládá techniku dýchání při cvičení - zná obecné zásady protahovacích a posilovacích cvičení - zná základní způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení (zrcadlo, spolužák, pocit, ...) a využívá je v praxi - má vytvořený zásobník cviků k posílení a protažení jednotlivých svalových skupin	Posilovací a protahovací cvičení na podložkách Cvičení s činkami a na posilovacích strojích s individuální zátěží, s využitím posilovacího náčiní		
Žák: zvládá kroky v aerobiku a step aerobiku, umí je správně pojmenovat, zacvičí složitější sestavu pod vedením učitele	Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec Základní kroky lidových tanců Aerobik a step aerobik	Hudební výchova Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj (komunikace)	
Žák: - chápe význam rozcvičení před pohybovými činnostmi - má vytvořený základní zásobník cviků jednotlivých skupin	Koordinační, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti Cvičení dechová, kompenzační, psychomotorická, tvořivá, napodobivá, ...	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (psychohygiena)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
jednotlivých skupin cvičení - zná zásady správného držení těla při sezení a ve stoji - chápe význam kompenzačních a vyrovnávacích cvičení - chápe nutnost relaxace a odpočinku	Cvičení pro správné držení těla Cvičení vyrovnávací – korektivní Cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových cvičení		
Žák: - chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry druhého - zná základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách v různých prostředích - zná několik her z každé skupiny, dovede je zorganizovat a řídit - uvědomuje si, že ne všechny hry jsou vhodné pro určitý věk, počet hráčů, prostředí atd.	Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti Pohybové hry: - pro osvojování různých způsobů lokomoce - soutěživé a bojové - kontaktní - se specifickým účinkem (vyrovnávacím, motivačním, relaxačním...) - pro rozvoj představivosti a tvořivosti	Osobnostní a sociální výchova – - osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, kreativita) - sociální rozvoj (kooperace a kompetice) - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • chápe význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví • zvládá základní techniku chůze • se připravuje na turistickou akci • dovede se orientovat v přírodě • dokáže ošetřit drobná poranění • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu • dokáže se adekvátně obléct vzhledem k povětrnostním podmínkám	Turistika a pobyt v přírodě Orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy, ochrana přírody, základy orientačního běhu, topografické značky, práce s buzolou. Uplatňování pravidel bezpečného silničního provozu v roli chodce a cyklisty. První pomoc	Zeměpis, přírodopis, výchova ke zdraví	Zařazeno v 8. ročníku jako týdenní kurz

Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován na 2. stupni a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Časové vymezení:

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován v 7. – 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizační vymezení:

Výuka probíhá v kmenových třídách. Pokud je třeba využít didaktické techniky, přesouvá se výuka do multimediální učebny, kde je k dispozici počítač, dataprojektor, video a DVD přehrávač.

- Využívaná didaktická technika– počítač, dataprojektor, video a DVD přehrávač, meotar
- Hodiny jsou zpřesněny video a DVD ukázkami, křížovkami, doplňovačkami, soutěži atd.

Obsahové vymezení:

Předmět Výchova ke zdraví je zaměřen na preventivní ochranu zdraví, na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházení úrazům, získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování, upevnění návyků poskytovat základní první pomoc a aplikaci chování naučeného v modelových situacích do praxe.

Mezipředmětové vztahy:

tělesná výchova– zdravý životní styl, péče o zdraví, pohybové aktivity

chemie– drogy a návykové látky

přírodopis– drogy a návykové látky, sexuální výchova, první pomoc, rasy a rasismus, vývoj člověka, biologie člověka, ekosystémy

zeměpis– rasy a rasismus, životní styl v různých zemích, životní prostředí a krajina, přírodní zdroje

dějepis- kulturní rozlišení z hlediska historického vývoje, vývoj společnosti

Průřezová témata:

Předmětem Výchova ke zdraví prolínají následující průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - o Osobnostní rozvoj
 - Sebepoznání a sebepojetí
 - Psychohygiena
 - Kreativita
 - o Sociální rozvoj
 - Poznávání lidí
 - Mezilidské vztahy
 - Komunikace
 - Kooperace a kompetice
 - o Morální rozvoj
 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - Hodnoty, postoje, praktická etika
- **Výchova demokratického občana**
 - Občan, občanská společnost a stát
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá
- **Multikulturní výchova**
 - Kulturní difference
 - Lidské vztahy
 - Etnický původ
 - Multikulturalita
 - Princip sociálního smíru a solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k cílenému vyhledávání a třídění informace, které pak využívají v procesu učení
- vede žáky k používání vhodných způsobů a metod efektivního učení
- pomáhá žákům propojovat získané poznatky do širších celků a nalézat souvislosti
- pomáhá žákům utvářet si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům a řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáky k argumentaci
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

a

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dává žákům prostor k diskusi, komunikuje se žáky o různých tématech
- vede žáky ke kultivovanému a souvislému vyjadřování a formulování vlastních myšlenek
- učí aktivně naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- nabízí a učí využívat vhodné komunikační technologie
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti k účinnému zapojení žáků do diskuze
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učí žáky vyhledávat vhodné informace, kriticky s nimi pracovat a hledat řešení problémů
- vede žáky ke vhodné formě hájení svých názorů a ke zodpovědnosti za svá vyjádření a svá rozhodnutí
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- při diskusi vede žáky k vyslechnutí názoru druhého a následnému sdělení názoru svého
- učí žáky uplatňovat osvojené sociální dovednosti a modely chování uplatnit při kontaktu se sociálně patologickými jevy, vyhledat pomoc sobě i ostatním

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování názoru druhého a přijímat zodpovědnost za své jednání
- učí seznamovat se s platnou legislativou
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- vede žáky k pochopení základních ekologických a společenských souvislostí, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - rozliší techniky verbální a neverbální komunikace, zná jejich výhody a nevýhody - uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích - dovede vysvětlit rozdíl mezi pasivním a agresivním jednáním, zná jejich nevýhody - snaží se rozlišit manipulativní techniky - využívá asertivní komunikační techniky s respektem k ostatním a s ohledem na jejich citění - zvládá základy efektivní komunikace, umí správně formulovat poděkování a prosbu, dovede vhodně nárokovat oprávněné požadavky	- Komunikace - Asertivita - Efektivní komunikační techniky	Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj (mezilidské vztahy) Mediální výchova - Komunikace mezi lidmi	
Žák: - dovede vyjmenovat a rozlišit základní emoce, rozlišuje vlastní emoce a snaží se identifikovat jejich příčiny - chápe pojem empatie a je schopen poskytnout empatickou reakci - respektuje potřeby druhých	- Emoce - Empatie	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání, sebepojetí, seberegulace)	
Žák: - dovede využít efektivní komunikační techniky při setkání s agresorem - zbytečně nevyhrocuje konflikt - učí se zvládat stresové situace, hledá	- Agresivita - Konflikt a jeho zvládání	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
způsoby řešení konfliktů procvičuje zvládání vlastních emocí, posiluje sebeovládání			
Žák: - snaží se poznávat sám sebe, své slabé a silné stránky a využívat je ke svému rozvoji - třídí si vlastní hodnoty, rozlišuje, co je pro něj důležité - zamýšlí se nad svou blízkou budoucností a stanovuje si reálné osobní cíle - nevnímá odlišnost lidí jako důvod k nepřátelství, vytváří si kladný vztah k sobě i ostatním lidem, umí vysvětlit pojem „haló efekt“ - uvědomuje si chybné tendence při vnímání druhých lidí a snaží se je minimalizovat - dovede vyslovit pochvalu a ocenění sobě i druhým a vyslovit i přijmout konstruktivní kritiku	- Sebehodnocení - Hodnotový systém - Hodnocení druhých	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní a sociální rozvoj Mediální výchova - Komunikace mezi lidmi Multikulturní výchova - Kulturní difference - Mezilidské vztahy	
- umí vysvětlit pojem prosociální chování - učí se nabídnout pomoc a pomoci bez očekávání odměn a výhod - rozvíjí spolupráci a tvořivost ve vztazích i činnostech - dovede posoudit idoly, známé osobnosti a celebrity z hlediska prosociálnosti a ocenit prosociální chování u ostatních	Prosociálnost	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní a sociální rozvoj Mediální výchova - Komunikace mezi lidmi - Nebezpečí mediálních vzorů Multikulturní výchova - Kulturní difference - Mezilidské vztahy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - zná základní lidské potřeby a respektuje je - zná základní lidská práva a dovede je uplatnit, zná práva dětí - umí vysvětlit pojem společenství - uvědomuje si nutnost ochrany lidských práv - správně si vysvětluje pojem osobní svobody - chápe nutnost existence pravidel a je schopen a ochoten je spoluutvářet - pravidla se učí respektovat a dodržovat - rozlišuje role členů ve společenství - dodržuje pravidla soužití ve třídě	- Společenství - Lidská práva s důrazem na práva dětí - Pravidla a jejich tvorba	Dějepis Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy Multikulturní výchova - Princip sociálního smíru a solidarity Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Multikulturní výchova - Mezilidské vztahy a kulturní difference Mediální výchova - Komunikace mezi lidmi	
Žák: - rozlišuje práva a povinnosti členů rodiny - vštěpuje si správné způsoby komunikace mezi jednotlivými členy rodiny - zná rizikové situace, které mohou zapříčinit rozpad rodiny - zamýšlí se nad osudem dětí vyrůstajících bez rodičů, uvědomuje si hodnotu rodiny - jmenuje a vysvětlí příčiny rozpadu manželství, chápe	- Rodina - Komunikace v rodině - Význam rodiny - Rozpad rodiny a jeho důsledky	Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj (mezilidské vztahy, psychohygiena) - Morální rozvoj (hodnoty, postoje a praktická etika) Multikulturní výchova - Mezilidské vztahy a kulturní difference	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
význam prevence rozvodů • uvádí přednosti a nedostatky soužití v rodině, možnost pomoci a tolerance • aktivně používá při řešení konfliktů v rodině naučené komunikační techniky			
Žák: • uvědomuje si fyzické, psychické i sociální změny ve vývoji člověka, dovede je rozlišit • rozlišuje pojmy vjem, smyslové vnímání, dovede pracovat s emocemi • procvičuje a zná základní techniky práce s pamětí • vnímá vliv prožitých událostí na formování osobnosti • uvědomuje si odlišnosti a dokáže popsat psychosociální změny v období dospívání • rozumí a správně používá jednotlivé pojmy z oblasti sexuality • uvědomuje si rizika spojená s těhotenstvím dětí a mladistvých • uvědomuje si význam plánovaného rodičovství • zná moderní antikoncepční metody a prostředky • ví, co jsou pohlavní a pohlavně přenosné choroby a jak se proti nim chránit • zná a umí vysvětlit pojem	• Změny v životě člověka • Dospívání • Lidská sexualita • Plánované rodičovství • Ochrana před pohlavními a pohlavně přenosnými chorobami	Přírodopis Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní a sociální rozvoj - Psychohygiena Multikulturní výchova - Mezilidské vztahy a kulturní difference - Princip sociálního smíru a solidarity	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
homosexualita, respektuje sexuální menšiny			
Žák: • chápe hodnotu zdraví jako předpoklad životní pohody • dokáže vysvětlit základní pojmy s pojené se zdravím, nemocí, postižením • uvědomuje si význam preventivní péče • zná nejčastější civilizační choroby dokáže vysvětlit význam prevence vzniku civilizačních chorob • analyzuje příčiny vzniku civilizačních chorob • vyhledává a pracuje s informacemi z oblasti zdraví a nemoci • respektuje potřeby druhých • zná své možnosti v péči o zdraví a uplatňuje zásady prevence vzniku chorob • upevňuje si pravidla zdravého života, uvědomuje si svůj aktuální zdravotní stav a řeší případné nedostatky, ví, kdy se obrátit na odborníky • pečuje o své zdraví po stránce tělesné i duševní • uvědomuje si význam relaxace, volí v hodnou formu	• Zdraví • Preventivní péče • Civilizační choroby • Moje zdraví	Přírodopis Chemie Tělesná výchova Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání, seberegulace) Mediální výchova - Komunikace mezi lidmi - Reklama - Závislost na některých médiích Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globální problémy související se zdravím Multikulturní výchova - Mezilidské vztahy a kulturní difference	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • upevňuje si pravidla správné životosprávy • chápe význam pohybové aktivity ve zdravém životním stylu • orientuje se v nabídce pohybových aktivit a sportovního vyžití ve svém okolí • uvědomuje si význam zdravé výživy pro tělesný a duševní vývoj dítěte • získané poznatky aplikuje při sestavování konkrétních jídelníčků • dokáže vysvětlit význam zdravé výživy pro zdravý vývoj lidského těla • rozlišuje nežádoucí způsoby výživy a uvědomuje si jejich důsledky pro zdraví • nachází souvislosti mezi různými typy alternativního stravování a uvědomuje si možná rizika • zaujímá kritický postoj k současným způsobům stravování, k reklamě a hygieně potravin • zná své možnosti v péči o zdraví v souvislosti se zdravým	• Životospráva • Pohyb, výživa ve sportu • Zdravá výživa • Alternativní stravování • Poruchy příjmu potravy	Tělesná výchova Přírodopis Zeměpis Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj (komunikace, kooperace a kompetice) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globální problémy související se zdravím Mediální výchova - Reklama - Závislost na některých médiích - Nebezpečí mediálních vzorů Enviromentální výchova - Vliv prostředí na člověka - Vztah člověka k prostředí	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
stravováním • toleruje odlišnosti ve stravování různých národů a kultur • zná základy úpravy jídelníčku při rekreačním i vrcholovém sportu • orientuje se ve výživových doplncích a zná rizika jejich užívání			
Žák: • vysvětlí základní pojmy, na konkrétních případech zdůvodní zápory způsobů chování ohrožujících zdraví nebo život vlastní a ostatních • umí vyjádřit své pocity spojené s násilím • dokáže poznat nebezpečí spojené s agresivním chováním jedince i skupiny • objasní mechanismus vzniku domácího násilí, zná možnosti prevence a pomoci obětem • rozlišuje nežádoucí chování ve škole a v rodině, které vede k násilí a šikaně • zaujímá odmítavý postoj ke všem formám násilí • vysvětlí příčiny vzniku závislosti a negativní působení drog na lidský organismus	• Osobní bezpečí • Sexuální násilí • Domácí násilí • Šikana, mobbing • Závislosti • Drogy, pomoc při závislostech	Přírodopis Chemie Osobnostní a sociální rozvoj - Mezilidské vztahy Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Multikulturní výchova - Mezilidské vztahy a kulturní difference - Princip sociálního smíru a solidarity Mediální výchova - Komunikace mezi lidmi	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• zaujímá odmítavé stanovisko k propagaci návykových látek, zná rizika injekční aplikace drog a možnost přenosu HIV a dalších chorob • orientuje se v nabídce specializované pomoci			
Žák: • dovede vysvětlit pojem etika a morálka • rozliší základní stádia morálního vývoje člověka • zamýšlí se nad vlastním žebříčkem hodnot • zamýšlí se nad etickými aspekty ochrany přírody • kriticky hodnotí zprávy z médií, zamýšlí se nad etikou reklamy a mediálních informací • zamýšlí se nad lidským jednáním z různých úhlů pohledu • rozebírá morální dilemata a diskutuje o nich • je schopen diskutovat o morálních a etických aspektech v mezilidských vztazích	• Etika a morálka • Morální vývoj člověka • Hodnotový systém • Etika médií • Etika v mezilidských vztazích • Etické aspekty ochrany přírody	Přírodopis Zeměpis Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání a sebepojetí, rozvoj prosociálnosti) Enviromentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova - Mezilidské vztahy a kulturní difference Mediální výchova - Reklama - Závislost na médiích - Komunikace mezi lidmi	

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět se vyučuje ve všech ročnících:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Žáci se v tomto předmětu učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Organizace

Žáci v každém ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě, na pozemku nebo v odborné učebně. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné pomůcky a nástroje.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu je zařazeno toto průřezové téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé dostupné materiály, vhodným nástrojem a nářadím
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanská

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správnému způsobu užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, ohýbá, překládá a skládá papír, karton, obkresluje podle šablony - sbírá, třídí, propichuje, navléká, aranžuje a lepí přírodní materiál podle slovního návodu nebo předlohy - stříhá a lepí textil - pracuje s modelovací hmotou - sestavuje stavebnicové prvky (montuje a demontuje stavebnici) - seznamuje se se základy péče o pokojové květiny-zalévání, otírání listů, kypření; exkurze do přírody - dodržuje základy správného stolování a společenského chování	<u>Práce s drobným materiálem:</u> - papír, karton – práce s papírem a kartonem, šablona - přírodniny – práce s přírodninami - textil – práce s textilem - modelovací hmota – práce s modelovací hmotou <u>Konstrukční činnosti</u> – práce montážní a demontážní <u>Pěstitelské práce</u> – péče o pokojové květiny, exkurze do přírody <u>Příprava pokrmů</u> – stolování a společenské chování	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj – kooperace a kompetice	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní. Využívá prvky lidových tradic. Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, ohýbá, překládá a skládá papír, karton, obkresluje podle šablony - sbírá, třídí, propichuje, láme, stříhá, navléká, aranžuje a lepí přírodní materiál podle slovního návodu nebo předlohy - stříhá a lepí textil, navlékne nit do jehly, šije předním stehem a přišije knoflík - pracuje s modelovací hmotou - sestavuje stavebnicové prvky (montuje a demontuje stavebnici) - seznamuje se se základy péče o pokojové květiny-zalévání, rosení, otírání listů, kypření; exkurze do přírody, provede jednoduchý pěstitelský pokus (výsev) - dodržuje základy správného stolování a společenského chování, sestaví z potravin jednoduchý jídelníček	<u>Práce s drobným materiálem:</u> - papír, karton – práce s papírem a kartonem, šablona - přírodniny – práce s přírodninami - textil – práce s textilem, šití, přišívání - modelovací hmota – práce s modelovací hmotou <u>Konstrukční činnosti</u> – práce montážní a demontážní <u>Pěstitelské práce</u> – péče o pokojové květiny, exkurze do přírody, pěstitelské pokusy <u>Příprava pokrmů</u> – stolování a společenské chování, jídelníček	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj – kooperace a kompetice	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní. Využívá prvky lidových tradic. Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, ohýbá, překládá a skládá papír, karton, obkresluje podle šablony - sbírá, třídí, propichuje, láme, stříhá, navléká, aranžuje a lepí přírodní materiál podle slovního návodu nebo předlohy - stříhá a lepí textil, navlékne nit do jehly, šije předním a případně zadním nebo obšívacím stehem, přišije knoflík, vyrobí jednoduchý textilní výrobek - pracuje s modelovací hmotou - sestavuje stavebnicové prvky (montuje a demontuje stavebnici), sestavuje modely podle návodu - seznamuje se se základními podmínkami života rostlin a se základy péče o pokojové květiny- zalévání, rosení, otírání listů, kypření; provede jednoduchý pěstitelský pokus (výsev), provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	<u>Práce s drobným materiálem:</u> - papír, karton - práce s papírem a kartonem, šablona - přírodniny - práce s přírodninami - textil - práce s textilem, šití, přišívání a sešívání, textilní výrobek - modelovací hmota - práce s modelovací hmotou <u>Konstrukční činnosti</u> - práce montážní a demontážní, sestavování modelů <u>Pěstitelské práce</u> - podmínky života rostlin, péče o pokojové květiny, exkurze do přírody, pěstitelské	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj kooperace a kompetice	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní. Využívá prvky lidových tradic. Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
dodržuje základy správného stolování a společenského chování, sestaví z potravin jednoduchý jídelníček, připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně – dle hygienických podmínek), orientuje se v základním vybavení kuchyně	pokusy, pozorování <u>Příprava pokrmů</u> – stolování a společenské chování, jídelníček, jednoduchý pokrm (dle podmínek), vybavení kuchyně		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- seznámí se při činnosti s různými materiály a s prvky lidových tradic - dovede vystřihávat, děrovat, polepovat, slepovat – papír, karton, textil - vytváří jednoduché prostorové konstrukce - zvládne různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný - montuje a demontuje stavebnici, dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky, pracuje podle návodu, obrazové předlohy - zná základy péče o pokojové rostliny, množení rostlin odnožemi a řízkování - zná rozdíl mezi setím a sázením - umí zvolit správné pomůcky, nástroje a nářadí podle druhu pěstitelských činností - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	- Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků - Konstrukční činnosti – práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními, prostorovými, práce s návodem - Pěstitelské činnosti – základní podmínky pro pěstování rostlin v místnosti, pěstování rostlin na školním pozemku	Výtvarná výchova, Přírodověda Multikulturní výchova Lidské vztahy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- seznámí se při činnosti s různými materiály a s prvky lidových tradic - dovede vystřihávat, děrovat, polepovat, slepovat – papír, karton, textil - seznámí se se základy aranžování - vytváří jednoduché prostorové konstrukce - zvládne různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný - montuje a demontuje stavebnici, dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky, pracuje podle návodu, obrazové předlohy - zná základy péče o pokojové rostliny, množení rostlin odnožemi a řízkování - zná rozdíl mezi setím a sázením - umí zvolit správné pomůcky, nástroje a nářadí podle druhu pěstitelských činností - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	- Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků - Práce s přírodninami – kůra stromu, trávy, listy - Práce s textilem - Konstrukční činnosti – práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními, prostorovými, práce s návodem - Pěstitelské činnosti – základní podmínky pro pěstování rostlin v místnosti, pěstování rostlin na školním pozemku - Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	- Výtvarná výchova, Přírodověda Multikulturní výchova - Lidské vztahy	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
první pomoc při úraze, orientuje se v základním vybavení kuchyně, seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně, zná pravidla správného stolování a společenského chování			

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti – 2. stupeň

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Vychází z konkrétních životních situací, ve kterých žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v nejrůznějších podobách a souvislostech. Postupně se vytváří systém praktických dovedností a návyků, a tak se doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku, jež je nezbytná pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 2. stupni rozdělen na tyto tématické okruhy:

Pracovní výchova - pěstitelské práce pro chlapce i dívky 6., 7. ročníku, 1 hodina týdně
- práce s technickými materiály pro chlapce i dívky v 6., 7. ročníku,
1 hodina týdně

Svět práce – pro chlapce i dívky v 8. a 9. ročníku, 1 hodina týdně

Kromě toho jsou všem žákům v 7., 8., 9. ročníku nabídnuty povinně volitelné předměty:

Domácnost 7. – 9. ročníku (součástí je **provoz** a údržba domácnosti, příprava pokrmů - pro chlapce i dívky s časovou dotací 1 hodina týdně)

Technické činnosti - jen chlapcům 7. a 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně

Vzdělávání je zaměřeno na:

- získávání základních a praktických dovedností a návyků v různých oblastech
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život
- zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- organizaci a plánování práce, technologii postupu
- vytváření aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí
- orientaci v různých oborech lidské činnosti
- získávání informací a poznatků významných pro jejich profesní orientaci

Mezipředmětové vztahy:

- **matematika** (měření, rysy, výpočty...)
- **fyzika** (práce se spotřebiči, technikou...)
- **přírodopis** (suroviny, plodiny a jejich vlastnosti)

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (schopnost poznávání, sebepoznání, kreativita)

- **sociální rozvoj** (mezilidské vztahy)

- **morální rozvoj** (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Environmentální výchova (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k plánování činností
- vede žáky k uvědomění si důležitosti práce podle návodů
- předkládá dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace, jednoduchých přístrojů v domácnosti
- vede k poznávání vlastností materiálů, surovin, plodin
- zdůrazňuje důležitost náčrtů, plánování ekonomiky domácnosti

Žáci

- vyhledávají, třídí a spojují informace v celek
- poznávají vlastnosti materiálů, surovin a plodin
- poznávají jednoduché přístroje pro domácnost a technické činnosti
- učí se plánovat, pořizují si náčrty
- poznávají smysl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešeného problému
- uvádí všechny možné způsoby využití dovedností při práci s nejrůznějšími materiály, přípravě pokrmů, pěstování plodin
- klade důraz na tvůrčí způsob přemýšlení
- zdůrazňuje nutnost praktického používání získaných poznatků pro uplatnění na trhu práce
- klade důraz na zodpovědné rozhodování při volbě povolání
- zprostředkovává žákům další informace v oblasti volby povolání

Žáci

- získávají informace vhodné k řešení problémů
- volí nejlepší způsob řešení
- snaží se samostatně řešit problém, popřípadě spolupracují v týmu
- respektují názor druhých a uvážlivě se rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel

- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky při práci
- vede žáky k přesnému vyjadřování
- vytváří příležitosti k vlastní prezentaci žáků

Žáci

- poznávají přesné významy pojmů ve všech tématických okruzích a užívají je při práci
- zapojují se do diskuzí, naslouchají promluvám druhých, jejich názor respektují a vhodně reagují
- prezentují výsledky své práce

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci (dvojice, skupiny)
- přiřazuje různé role žákům ve skupině
- dodává žákům sebedůvěru a optimismus
- vede žáky k sebehodnocení, vnímání vlastního pokroku
- vede je k odpovědnosti za kvalitu práce

Žáci

- spolupracují aktivně a zodpovědně ve skupině
- podílejí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují při práci
- hodnotí výsledky své práce

Kompetence občanské

Učitel

- umožňuje tvořivý přístup žáků k plnění úkolů
- vede žáky k poznávání různých činností člověka, profesní rozmanitosti a potřeby pro společnost
- učí žáky chápat vliv činností člověka na životní prostředí
- zdůrazňuje nutnost ochrany životního prostředí

Žáci

- poznávají okolní svět, orientují se v různých oborech
- poznávají, že technika jako součást lidské kultury je vždy spojena s pracovní činností člověka
- rozvíjí sebedůvěru, seberealizují se
- chápou nutnost ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- podporuje úsilí a vůli žáků k dosažení kvalitních výsledků
- podporuje vytváření pozitivního vztahu k práci
- vede žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech nástrojů, přístrojů, materiálů
- rozvíjí schopnost žáků srovnávat různé postupy, vyhodnocovat ten optimální
- rozvíjí podnikatelské myšlení
- vytváří prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Žáci

- respektují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygienu práce a technologickou kázeň
- orientují se v nabídce různých profesí, vybírají si vhodné povolání
- ovládají jednoduché pracovní postupy při práci

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • provádí jednoduché práce s technickými materiály • dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím • poskytne první pomoc při úrazu	Materiály a jejich zpracování • vlastnosti materiálu a užití v praxi (dřevo, kov, plast) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce, důležité technologické postupy • technické náčrty a výkresy, návody • úloha techniky v životě člověka • zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj • rozvoj schopností poznávání • kreativita Morální rozvoj • řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • lidské aktivity a problémy životního prostředí Matematika – náčrty, čtení výkresů Fyzika – vlastnosti materiálů	
Žák: • prokáže znalost základního zpracování půdy, výživy rostlin a ochraně proti škůdcům • zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	Základní podmínky pro pěstování • půda a její zpracování • výživa rostlin • ochrana rostlin a půdy Zelenina • osivo, sadba, výpěstky • podmínky a zásady pěstování	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj • kreativita Morální rozvoj • řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	Ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin - způsob pěstování, uskladnění a zpracování	lidské aktivity a problémy životního prostředí Přírodopis	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Člověk a svět práce - trh práce - povolání lidí - druhy pracovišť - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobní volba profesní orientace – základní principy - sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení - vlivy na volbu profesní orientace	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznávání - kreativita Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
Žák: - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, problémy - nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznávání - kreativita Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sociální rozvoj Mezilidské vztahy	

Žák: • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • poskytne první pomoc při úrazu	Okrasné rostliny • zásady ošetřování pokojových květin • květina v exteriéru a interiéru • řez, jednoduchá vazba Léčivé rostliny, koření • léčivé účinky rostlin, alergie • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání	lidské aktivity a problémy životního prostředí přírodopis	
Žák: • provádí jednoduché práce • dokáže použít vhodné pracovní nástroje a nářadí • organizuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci • poskytne první pomoc při úrazu	Materiály a jejich zpracování • vlastnosti materiálu, (dřevo, kov, plast) • ruční nářadí a nástroje • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce, důležité technologické postupy • technické náčrty a výkresy, návody	Osobnostní a sociální výchova • rozvoj schopností poznávání • kreativita • řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • lidské aktivity a problémy životního prostředí Matematika – náčrty, čtení výkresů Fyzika – vlastnosti materiálů	
Žák: • se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravy	Svět práce • možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů • podnikání, druhy a struktura organizací, drobné a soukromé podnikání		

Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy i světa. Osvojování cizího jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat život a kulturní tradice lidí v jiných zemích, prohlubuje mezinárodní porozumění.

Vyučovací předmět se vyučuje : 8. ročník – 1 hodina týdně
9. ročník – 1 hodina týdně

Jednotlivé ročníky nejsou na sobě závislé. Jde hlavně o rozšiřování a upevňování slovní zásoby a o její aktivní používání.

Organizace

Žáci pracují během vyučovací hodiny ve třídě, v jazykové nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatné práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, kvízy, soutěže, písničky, výukové programy na počítačích, krátkodobé projekty. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Součástí předmětu jsou i výjezdy do zahraničí, konverzační soutěž či jiné příležitostné akce.

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žáci dosáhli požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci vyhledávají vhodné informace
- učitel klade vhodné otázky
- učitel seznamuje žáky s informačními zdroji

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni

- žáci naslouchají promluvách druhých lidí a vhodně na ně reagují
- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky a vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích nebo ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině a podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií se pokusili hodnotit své činnosti

Kompetence občanská

- žáci respektují názory druhých
- žáci zodpovědně rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů
- učitel vede žáky k diskusi a ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole, v běžných každodenních situacích a dokáže je řešit - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - vystihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů - dokáže krátce pohovořit na dané téma a vhodně reaguje otázkami i na otázky - porozumí úryvkům autentických textů - orientuje se a má poznatky o základních hospodářských, zeměpisných, kulturních, společenskopolitických i historických reáliích a porovnává je s reáliemi své vlasti - používá dvojazyčný slovník	- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku a dalších jazykových příruček - původní materiály z anglicky mluvících zemí - práce s autentickými materiály z anglicky mluvících zemí Tématické okruhy: Prázdniny Móda Čtvero ročních období Moje rodina Můj den Záliby, volný čas Jídlo a pití Škola Situace běžného denního života Reálie anglicky mluvících zemí	Dějepis Zeměpis Přírodopis Český jazyk Hudební výchova Výtvarná výchova Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané Multikulturní výchova – Lidské vztahy Mediální výchova – Tvorba mediálního sdělení – Práce v realizačním týmu	průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstupy předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole, v běžných každodenních situacích a dokáže je řešit - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - vystihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů - dokáže krátce pohovořit na dané téma a vhodně reaguje otázkami i na otázky - porozumí úryvkům autentických textů - orientuje se a má poznatky o základních hospodářských, zeměpisných, kulturních, společenskopolitických i historických reáliích a porovnává je s reáliemi své vlasti - používá dvojazyčný slovník	- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku a dalších jazykových příruček - původní materiály z anglicky mluvících zemí - práce s autentickými materiály z anglicky mluvících zemí Tématické okruhy: Prázdniny Čtvero ročních období Povolání Nakupování Cestování Místo, kde žiji Zábava a kultura Zdraví a nemoci Situace běžného denního života Reálie anglicky mluvících zemí	Dějepis Zeměpis Přírodopis Český jazyk Hudební výchova Výtvarná výchova Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj: – Poznávání lidí – Mezilidské vztahy Morální rozvoj: – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané Multikulturní výchova – Lidské vztahy Mediální výchova – Tvorba mediálního sdělení – Práce v realizačním týmu	průřezová témata a mezipředmětové vztahy se prolínají vyučovacími hodinami během celého školního roku

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- používá pozdravy (setkání a loučení) - poděkuje a poprosí - chápe uspořádání slov ve větě oznamovací	Základní principy výslovnosti, pozdrav, poděkování, prosba - podstatné jméno - člen neurčitý - 1. pád č. jed. - pořádek slov ve větě oznamovací - pořádek slov ve větě tázací	Osobnostní a sociální rozvoj/osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí Osobnostní a sociální rozvoj/osobnostní rozvoj - komunikace	Od 1. lekce soustavně dbáme na správnou výslovnost a plynulé čtení. Vhodně zařazujeme hry, domina aj.
vytváří správně 3. os. č. j. a použije v otázce i odpovědi	Co kdo dělá? slovesa ve 3. os. č. jed.	Osobnostní a sociální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- užívá ve větě člen určitý a neurčitý u pod. jmen - rozlišuje 1. a 4. pád	Co je to? - podstatné jméno - člen neurčitý - 4. pád č. jed. - podstatné jméno - člen určitý - 1. pád č. jed. - přídavné jméno v přísudku		
představí se a řekne místo bydliště	Jak se jmenuješ a kde bydlíš?		
- jednoduše vypravuje o sobě a své rodině (foto) - správně časuje a používá sloveso sein - rozlišuje osobní zájmena pro rod mužský, ženský a střední - vytváří správná spojení	Moje rodina a já - sloveso sein v čísle jednotném - osobní zájmeno er, sie, es - 1. pád - přív. zájmena mein, dein, kein 1. a 4. pád		Rozhovor, vypravování, popis obrázku, fotky

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
přivlastňovacího zájmena s pod. jménem			
- reaguje na německy zadávané pokyny učitelem - jednoduchými větami charakterizuje každodenní činnosti ve škole - správně časuje a používá ve větách slovesné tvary v č. jed.	Naše škola - jednoduché pokyny k žákům - časování slovesa haben v č. jed. časování pravidelných sloves v č. jed.		Rozhovor, vypravování
- sestaví jednoduché věty o tom, co děláme v němčině - správně používá tvary sloves v č. množném	Dnes máme němčinu - pravidelná slovesa v č. množném - sloveso haben v č. množném - pod. jména-člen určitý-4. p. č. jed.		
- rozlišuje dny v týdnu - seznámí nás se svým rozvrhem hodin - zapojí se do rozhovoru na téma – Co dělám a nedělám rád? - rozumí a reprodukuje obsah jednoduchých rozhovorů	Můj týden a rozvrh hodin Co dělám rád? - slovosled přímý a nepřímý - sein v č. množném		
- Sestaví krátký telefonický rozhovor s kamarádem - počítá do dvaceti - zeptá se na čas - odpoví správně na otázku-Kolik je hodin ? - zadáva jednoduché příkazy spolužákům	Telefonujete rádi? Kolik je hodin? - číslovky 1-20 - čas - rozkazovací způsob v č. jed. i mn.		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- rozumí obsahu jednoduchého textu - vyhledává a zpracovává informace v textu, klade otázky a odpovídi na ně - vypravuje jednoduše o svých narozeninách - ví, jak poblahopřát a dát dárek - dokáže vyslovit své přání - gramaticky správně používá pods. jména ve větě	Narozeniny - sloveso ich möchte - pods. jména - člen určitý-3. pád č. jed. - pods. jména - 1. a 4. pád č. množ.		Práce s dvojjazyčným slovníkem

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
zná názvy měsíců	Kdo je to? - opakování učiva 7. ročníku - názvy měsíců		
- chápe nepravdivosti v časování sloves, snaží se je správně užívat - zná č. množné u vybraných pods. jmen - skloňuje správně zájmeno wer - rozumí a reprodukuje obsah vyslechnutých rozhovorů - sestaví jednoduchý recept na ovocný salát	Co vaříme? - nepravdivá slovesa geben, nehmen, essen - pods. jména-množné číslo - zájmeno wer-1.,3. a 4. pád	Osobnostní a sociální rozvoj - rozvoj schopností poznání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální rozvoj/sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace Osobnostní a sociální rozvoj/morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Po celý rok soustavně dbáme na správnou výslovnost a plynulé čtení. Zařazujeme podle potřeby vhodné hry, domina aj.
- snaží se správně časovat a užívat nepravdivá slovesa ve větě - časuje sloveso können a chápe principy skládání německé věty - zvládá 3. pád pods. jména ve spojení s předložkami a přivlast. zájmeny - sestaví jednoduchý rozhovor na téma - Návštěva babičky - napiše jednoduché vyprávění o svém pobytu u příbuzných	Jedeme k babičce - nepravdivé sloveso fahren - způsobové sloveso können - větný rámec - předložky se 3. pádem-bei, mit, zu - 3. pád přivl. zájmen mein, dein - skloňování pods. jmen v č. jednot. se členem určitým, neurčitým a přivl. zájmeny		Rozhovor, vyprávění

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• správně používá skloňované tvary osobních zájmen ich, du ve spojení s předložkami v jednoduchých větách • časuje sloveso laufen • tvoří krátké bezespojkové věty • sestaví krátký rozhovor nebo zprávu se sportovní tematikou	Dnes hrajeme... - osobní zájmena ich, du ve 3. pádě - předložky se 3. pádem- zu, bei - předložky se 4. pádem - für, gegen, ohne - sloveso laufen - bezespojkové věty		Rozhovor, zpráva
• rozlišuje a správně užívá předložky se 3. a 4. pádem ve větě • časuje sloveso lesen • časuje sloveso müssen a chápe principy skládání německé věty • jednoduše popíše zařízení svého pokoje • sestaví krátký dopis kamarádovi	Rodina Hofmannova bydlí teď v Mnichově - 4. pád zájmen ich, du - předložky se 3. a 4. pádem- auf, in, unter - časování sloves lesen, müssen - dopis	Zeměpis- mapa Německa Výtvarná výchova- plánec pokoje a zařízení	Dopis

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- používá ve větě zápor nichts - zvládá časování sloves sprechen, sehen - vykává v rozhovorech vyučujícímu a dalším dospělým osobám - používá číslovky do 30 - osvojuje si jednoduché otázky a odpovědi k tématu: Návštěva města, orientace v něm, historické památky - napíše krátký dopis o návštěvě nějakého města a svých dojmech	Gitti jede do Prahy - zápor nichts - časování sloves sprechen, sehen - vykání v němčině - číslovky do 30	Osobnostní a sociální rozvoj/osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální rozvoj/ sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace Osobnostní a sociální rozvoj/ morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Po celý rok soustavně dbáme na správnou výslovnost a plynulé čtení. Rozhovory, dopis, hry s číslovkami, nástěnka s fotografiemi a popisem Prahy
- tvoří věty a správně používá osobní zájmena er, sie, es v 1., 3. a 4. pádě - časuje sloveso schlafen - rozumí obsahu z rozhovorů na téma: Nemoc, návštěva lékaře, léčení. - ústně nebo písemně je reprodukuje, zapojuje se do jednoduché konverzace	Lisa je nemocná - osobní zájmena er, sie, es - 3. a 4. p. č. jed. - časování slovesa schlafen - části lidského těla		Rozhovor, domino - části lidského těla
poznává principy časování u sloves s odlučitelnou předponou a jejich použití ve větě	Odjíždíme - slovesa s odlučitelnými předponami	Občanská výchova - svátky, zvyky a tradice	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- jmenuje roční období, stručně charakterizuje ráz počasí a jak se oblékat - práce s textem - zábavný test - nepravdivé údaje uvádí na správnou míru - stručně charakterizuje nejdůležitější svátky u nás	(an ziehen, aus ziehen, ein steigen, aus steigen, ab fahren, zurück fahren, mit fahren, mit nehmen) - roční období - počasí, oblečení, svátky a tradice		
- používá tvary préterita sloves sein, haben ve větách - chápe neurčitý podmět man a jeho postavení ve větě - poznává a používá další slovesa s odlučitelnou předponou - reprodukuje ústně obsah vybraného textu - napíše krátkou práci na téma: Náš školní výlet/ Náš rodinný výlet	Jak bylo na horách? - časování slovesa sein v préteritu - sloveso haben v préteritu - neurčitý podmět man - další slovesa s odlučitelnými předponami (auf stehen, auf machen, zu machen, fern sehen, rad fahren)		Vypravování
- časuje další způsobové sloveso wissen - tvoří gramaticky správně perfektum pravidelných sloves a správně tvoří věty - zapojí se do jednoduché konverzace na daná témata- např.: Moje záliby, moje plány na prázdniny...	Taková náhoda! - způsobová slovesa-wissen - perfektum pravidelných sloves		Rozhovory

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu	<u>Obecné výklady o českém jazyce</u> – Útvary českého jazyka a jazyková kultura	- viz. český jazyk a literatura	Do přijímacích pohovorů výuka zaměřena na jazykové rozborů a pravopis s rozbořem chyb
zařadí evropské jazyky do jazykových skupin	<u>Jazyky slovanské, germánské a románské</u>		
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov a jinými příručkami - zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	<u>Nauka o slovní zásobě a tvoření slov</u> (stavba slova, slovtvorný rozbor, slovní zásoba a tvoření slov, slova přejatá, výslovnost a pravopis <u>Význam slova</u> (slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy)	Osobnostní a sociální výchova/ osobnostní rozvoj -rozvoj schopností poznání, sebepoznání , sebepojetí, kreativita Osobnostní a sociální výchova/ sociální rozvoj -komunikace Osobnostní a sociální výchova/ morální rozvoj -řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Pomůcky: testy z JČ minulých let, SCIO - testy, cvičebnice jazyka českého Styblík – Přehled učiva ZŠ
- třídí správně slovní druhy - zvládá pravopis běžně užívaných cizích slov - zvládá pravopis vlastních jmen	<u>Tvarosloví</u> (slovní druhy, souhrnné opakování o všech slovních druzích, včetně pravopisu, pravopis vlastních jmen)		
- rozlišuje významové vztahy gramatických jevů ve větě jednoduché i souvětí - zvládá interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí	<u>Skladba</u> (větné členy, přístavek, věta jednočlenná a dvojčlenná, větný ekvivalent, samostatný větný člen, elipsa, souvětí souřadné, několikanásobný větný člen souřadné		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
	spojený, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět, vedlejší věty souřadně spojené, složitá souvětí, čárka v souvětí i ve větě jednoduché, vsuvka)		
• zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění • dorozumívá se kultivovaně a výstižně v různých situacích • vhodně reaguje a vyslovuje svůj názor na aktuální problémy doby nebo na každodenní dění kolem sebe • snaží se o samostatnou a tvůrčí práci	Slohové útvary (charakteristika filmového nebo literárního hrdiny, proslov, diskuse, fejeton nebo esej, vlastní tvorba)		Po přijímacích zkouškách zaměřeno na sloh a vlastní tvorbu

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Cvičení z matematiky je volitelný předmět, bude vyučován podle zájmu žáků v 9. ročníku. Plánovaná časová dotace je 1 hodina týdně. Výuka bude probíhat ve třídách. Předmět navazuje na výuku matematiky.

Vzdělávání v předmětu Cvičení z matematiky směřuje k rozvíjení matematických dovedností, procvičení rozšiřujícího učiva a složitějších příkladů. V rámci tohoto předmětu rozvíjíme u žáků samostatnost, dovednost pracovat s tabulkami, kapesním kalkulátorem, připravujeme žáky na přechod na střední školu.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s pomůckami
- samostatná a skupinová práce s využitím tabulek a kapesních kalkulačků

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (schopnost poznávání)

- **morální rozvoj** (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Výukové a vzdělávací strategie, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, uplatňované v předmětu Cvičení z matematiky

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů
- samostatnosti
- důvěře ve vlastní schopnosti a k umění uplatnit to, co už se naučil

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- definování problému a toho, čemu nerozumí
- překonávání překážek – nenechat se odradit neúspěchem

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- spolupráci v týmu
- zdravému sebevědomí
- schopnosti pomoci druhým, ale i o pomoc požádat

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • sestrojí bez použití úhloměru úhly 60°, 45°, 30°, 15°, 90°, 120°	Úhel a jeho velikost • konstrukce úhlů pomocí pravítka a kružítka (bez použití úhloměru)		
• rýsuje obraz v posunutí • rýsuje obraz v otočení v kladném i záporném smyslu • rýsuje obraz útvaru ve shodném zobrazení s využitím soustavy souřadnic	Shodnost • posunutí • otočení	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj • rozvoj schopností poznávání Morální rozvoj • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• zvládá početní operace s více lomenými výrazy • dokáže podrobně rozložit podmínky, za kterých má daný výraz smysl • řeší slovní úlohy vedoucí k řešení obtížnějších lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli	Lomený výraz • lomený výraz • podmínky, za kterých má daný výraz smysl	Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• řeší soustavy lineárních rovnic sčítací a dosazovací metodou • řeší slovní úlohy pomocí soustavy lineárních rovnic	Soustavy lineárních rovnic • soustavy lineárních rovnic • slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic		

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- definuje kvadratickou funkci - určuje obor hodnot - sestrojí graf kvadratické funkce - řeší jednoduché kvadratické rovnice	Kvadratická funkce - kvadratická funkce $y = ax^2 + bx + c$ a její graf - kvadratické rovnice		
- sestrojí trojúhelník a čtyřúhelník zadaný různými prvky - zapiše postup konstrukční úlohy pomocí symboliky - využívá ve složitějších konstrukčních úlohách poloměry opsaných a vepsaných kružnic, délek těžnic, vlastnosti těžiště, délek úhlopříček, rovnoběžek, Thaletovy kružnice apod.	Konstrukční úlohy - konstrukce trojúhelníku - konstrukce čtyřúhelníku	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- užívá Pythagorovu větu v planimetrických úlohách - řeší úlohy na výpočty objemu a povrchu krychle a kvádra - řeší náročnější úlohy z praxe na výpočty povrchů a objemů jehlanu, kužele a koule	Objemy a povrchy těles - objem a povrch kvádra a krychle - objem a povrch kužele - objem a povrch jehlanu - objem a povrch koule		
řeší i složitější slovní úlohy	Slovní úlohy slovní úlohy z praxe		

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - využívá dostupných textových editorů, používá složitější formátování a styly, vloží tabulku - vytvoří tabulku, používá složitější funkce, používá filtry k řazení dat, vloží graf - vytvoří šablonu faktury, navrhne stránku peněžního deníku - provede základní nastavení poštovního programu	Aplikační programy - Microsoft Word, OpenOffice, WordPad, Poznámkový blok - Microsoft Excel - Microsoft Outlook	Jazyk a jazyková komunikace	Kompetence k učení
Žák: - respektuje autorská práva, stáhne a nainstaluje program - přehledně třídí data v počítači - orientuje se v hardware, zapojí základní periferie, najde a nainstaluje ovladač	Práce s počítačem - freeware, shareware, trial, oem, krabice - průzkumník, cesty, složky, soubory - hardware	Výchova demokratického občana práva a povinnosti občana	Kompetence občanské

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák - vytvoří prezentaci - změní pořadí snímků - nastaví barevné schéma snímku - nastaví animace, přechod snímku - vloží zvuk - vloží videa - načasuje prezentaci - správně cituje zdroje informací - uvede a prezentuje práci před ostatními	Prezentace Microsoft PowerPoint	Mediální výchova - práce v realizačním týmu - tvorba mediálního sdělení - vnímání autora mediálních sdělení	
Žák - nafotí snímek - naskenuje snímek - setřídí snímky, doplní informace, uloží, připraví k použití - archiv, album - upraví fotografii	Digitální fotografie - digitální fotoaparát - práce se soubory - editor – pracovní nástroje - základní úpravy - tón a barvy - další úpravy a efekty - tisk, prezentace, publikace, vypálení CD	Mediální výchova tvorba mediálního sdělení	

Ekonomika a administrativa

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je zařazen jako volitelný v rámci disponibilní časové dotace. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a svět práce. Vyučování se orientuje na to, aby žáci vycházející ze základní školy byli vyzbrojeni dovednostmi profesního i občanského života. Získají přehled o podnikání, fungování ekonomiky, daňovém systému ČR, o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru. Získají základní dovednosti vedoucí k založení firmy, poptávce po zaměstnání, vyplnění daňových přiznání, napsání pracovní smlouvy, ukončení pracovního poměru a další.

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně pro žáky 9. ročníku, kteří si tento předmět vyberou z nabídky volitelných předmětů. Výuka bude probíhat v kmenových třídách a v učebně informatiky.

Zařazení průřezových témat

Osobnost žáka je rozvíjena začleněním průřezových témat dle přiložené tabulky pro tento předmět

Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků :

Kompetence k učení:

Učitel

- vytváří dovednost žáka pracovat s informacemi, nalézt je, třídit a vyhodnotit
- formuje u žáka schopnost sebehodnocení, kritiky, hodnocení jevů a událostí
- vede žáka k propojování teorie s praxí

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáka k samostatnému řešení problému, k různým variantám řešení
- pěstuje schopnost žáka činit uvážlivá rozhodnutí a obhájit je
- vytváří schopnost žáka nevyhýbat se problémům

Kompetence komunikativní

Učitel

- formuje u žáka schopnost vhodné argumentace, obhájení svého názoru
- rozvíjí u žáka schopnost výstižné formulace v ústním i písemném projevu
- vede žáka k využití informačních a komunikačních prostředků a technologií

Kompetence sociální a personální

Učitel

- posiluje u žáka důvěru ve vlastní schopnosti
- napomáhá utvářet role při práci ve skupině
- podílí se na utváření dobré atmosféry při práci v týmu

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k chápání principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vytváří schopnost žáka respektovat názor jiných lidí, vcítit se do jejich situací

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k chápání podstaty, cíle a rizik v podnikání
- vytváří orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - vysvětlí rozdíly mezi dnes existujícími ekonomikami - je schopen určit typ ekonomiky nejvhodnější pro trvale udržitelný rozvoj	Ekonomika, historie, metody zkoumání ekonomiky, typy ekonomik, ekonomické subjekty, úloha státu v ekonomice	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Výchova demokratického občana	Kompetence k učení
objasní zdroje financí státu vyplňuje příkaz k úhradě	Veřejné finance, bankovní systém		Kompetence občanské
- je schopen rozlišit fyzickou a právnickou osobu - je schopen shromáždit podklady pro získání živnostenského listu, podklady pro zápis společnosti do Obchodního rejstříku - Vyhledá v rejstřících podnikatelský subjekt dle jména, identifikačního čísla, sídla podnikání - vyjmenuje základní povinnosti podnikatelů - vytvoří podnikatelský záměr	Formy podnikání, zákonné normy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Výchova demokratického občana Environmentální výchova	Kompetence pracovní, k řešení problémů, k učení

Výstupy učiva	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
- vysvětlí pojmy plátce, poplatník, správce daně - rozliší přímé a nepřímé daně - vyjmenuje daně, které může platit občan nebo podnikatel - Je schopen vypočítat daň z příjmů	Daňový systém ČR	Výchova demokratického občana	
- Je schopen posoudit, zda pracovní smlouva obsahuje všechny náležitosti - Zná postup pro rozvázání pracovního poměru dle dané situace - Je schopen si vypočítat mzdu	Pracovně právní vztahy, uzavírání a ukončování pracovního poměru, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, mzda	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana	Kompetence sociální a personální
Napíše správně žádost, odvolání	Základní rozdělení písemností, hlavní zásady formální korespondence	Mediální výchova	Kompetence komunikativní

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	Finance, provoz a údržba domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory - hotovostní a bezhotovostní platební styk - ekonomika domácnosti - údržba oděvů a textilií - úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí - odpad a jeho ekologická likvidace - spotřebiče v domácnosti	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí Matematika – rozpočet, příjmy, ... Přírodopis - ekologie	
- orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, včetně údržby - provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy - poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým	Elektrotechnika v domácnosti - elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana a údržba - bezpečnost a ekonomika provozu - nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí Fyzika – elektrické přístroje	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
proudem			
- používá základní kuchyňský inventář - bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Kuchyně - základní vybavení - udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu		
- připraví jednoduché pokrmy teplé i studené kuchyně - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Příprava pokrmů - výběr, nákup, skladování potravin - sestavování jídelníčku - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě nápojů a pokrmů	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - kreativita Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání - obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině - zdobné prvky a květiny na stole	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj - kreativita Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOPISNÉ PRAKTIKUM

Volitelný předmět přírodopisné praktikum je vyučován na 2. stupni a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a svým vyučovacím obsahem rozšiřuje předmět přírodopis, rovněž vyučován na druhém stupni.

Časové vymezení

Přírodopisné praktikum je vyučováno v 7.a 8. ročníku jednu hodinu týdně.

Organizační vymezení

Předmět přírodopisné praktikum se vyučuje převážně v odborné učebně přírodopisu a dějepisu, případně v multimediální učebně. Výuka v terénu je zaměřena hlavně na praktické pozorování, práci s přírodninami a ověření si teoretických znalostí získaných z přírodopisu v praxi.

- Využívaná didaktická technika – meotar, TV, video, DVD, dataprojektor, počítač
- Metody práce – frontální výuka s demonstračními pomůckami a prezentacemi v powerpointu, DVD a videoukázkami, samostatné a skupinové práce s přírodninami, zpracovávání referátů a projektů

Obsahové vymezení

Přírodopisné praktikum je předmět, ve kterém si žáci prohlubují své znalosti z přírodopisu v oblasti botaniky, zoologie a ekologie. Seznamuje žáky s metodami práce s přírodninami v přírodních i laboratorních podmínkách, také poukazuje na ekologické problémy současnosti a nabádá žáky k chápání přírody, jako nedílné součásti životního prostředí, nutného k přežití člověka.

Mezipředmětové vztahy

Zeměpis – výskyt a rozšíření živočichů a rostlin, klimatické rozdíly podnebných pásů, ekosystémy, chráněná území

Chemie – chemické znečištění sfér Země, rozložení odpadů

Fyzika – zvětšení a rozlišení mikroskopu, lupa, lom světla.

Občanská nauka – zákony na ochranu přírody

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Rozvoj schopností poznávání
 - Rozvoj schopností poznávání
- **Environmentální výchova**
 - Ekosystémy
 - Základní podmínky života
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - Vztah člověka a prostředí

Výchovné s vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává samostatné domácí úkoly, např. referáty, problémové úkoly, úkoly k zamyšlení
- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáky k zájmu o přírodu a přírodniny

- vede žáky k vytváření si vlastních sbírek přírodnin
- vede žáky ke správnému používání odborné terminologie
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- vede žáky k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- pomáhá žákům při řešení teoretických i praktických problémů svými radami, názornou ukázkou a poskytnutím dostateku informačních zdrojů
- poskytuje žákům dostatek příležitostí a pomáhá jim při zdokonalování svých praktických dovedností
- úkoly připravuje tak, aby byly řešitelné více způsoby
- vede žáky k samostatnému řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dává žákům prostor k diskusi, komunikuje se žáky o různých tématech
- zadává žákům práci, se kterou potom seznamují ostatní spolužáky, vyžaduje srozumitelný a jasný projev
- svým vyjadřováním, názory a mluvou upevňuje v žácích základní gramatické návyky
- dává žákům prostor pracovat s nejrůznějšími komunikačními technologiemi – literatura, televize, internet ...
- využívá práce ve skupinách jako nástroje pro diskusi, komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává žákům skupinovou práci a kontroluje podílení se všech žáků na plnění úkolu
- dává najevo nesouhlas s jakýmkoliv náznakem netolerance k jinému názoru, nadřazenosti a ponižování druhého při plnění úkolů
- při diskusích a skupinových pracích vede žáky k vyslechnutí názoru druhého a následnému sdělení názoru svého
- učí žáky sebekritice
- učí žáky přijímat kritiku druhých a vést dialog na obhajobu svého názoru
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- působí na žáky příkladně ve vztahu k přírodě
- dohlíží na slušné chování a vyjadřování ve škole i mimo ni, např. na exkurzi, vycházce, pobytové akci ...
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel:

- po žácích vyžaduje svědomitou práci, kontroluje ji a hodnotí
- při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech umožňuje žákům pracovat s laboratorní technikou
- zadává samostatné úkoly a tím žáky podporuje v samostatné práci a zvolení si vlastního přístupu k věci
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Laboratorní technika - orientuje se v biologické laboratoři - pozná jednotlivé laboratorní pomůcky a dokáže je správně používat - ví, z jakých částí se skládá mikroskop, a zvládá jeho běžnou údržbu - zná postup a zásady při mikroskopování	- Základní části mikroskopu, skládání - a běžná údržba mikroskopu - Příprava a používání chemických roztoků - Pozorování přírodnin pouhým okem, lupou a mikroskopem při různém zvětšení	Přírodopis Fyzika Chemie	
Práce s rostlinným materiálem - rozezná jednotlivé orgány rostlin, pozná hlavní části rostlinných orgánů - rozlišuje běžné druhy rostlin a podle znaků je zařazuje do čeledí - dokáže určit méně známé rostliny pomocí atlasů nebo klíčů - dokáže založit herbář, zná zásady při lisování rostlin a jejich řazení do herbáře - připraví dočasný i trvalý preparát	- Stavba rostlinných orgánů, příprava mikroskopických preparátů - Rozlišovací znaky hlavních čeledí, zařazování rostlin do čeledí podle znaků - Určování rostlin pomocí klíčů a atlasů - Sběr a určování rostlin - Zakládání herbáře, řazení jednotlivých listů - Fixace částí rostlin	Přírodopis Zeměpis Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopností poznávání)	Vycházky do přírody v okolí školy do různých biotopů

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
části rostlin			
Práce s živočišným materiálem - používá způsoby odlovu bezobratlých živočichů (do ruky, smýkání, do pastí) - rozpozná běžné druhy živočichů - při určování neznámých druhů živočichů používá atlasy nebo klíče - dokáže připravit dočasný nebo trvalý mikroskopický preparát z těl bezobratlých živočichů - fixuje zástupce členovců - ví, jak založit sbírku hmyzu	- Poznávání běžných zástupců bezobratlých i obratlovců - Určování pomocí atlasu - Tvorba zemních pastí a metody odlovu hmyzu - Preparování zástupců hmyzu - Pozorování částí těla členovců a tvorba trvalých preparátů - Určování živočichů pomocí atlasu	Přírodopis Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopností poznávání)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Základy ekologie - rozlišuje pojmy biotop, populace, společenstvo, ekosystém, biom, biosféra. - chápe potřebu přiměřených podmínek prostředí pro organismy - orientuje se ve vztazích mezi organismy a v jejich nutnosti pro fungování ekosystémů - spojuje plochu rozšíření organismů s měnícími se životními podmínkami - sestaví fiktivní potravní řetězec a na základě svých zkušeností dokáže analyzovat různé potravní řetězce	- Ekologické pojmy (biotop, populace, společenstvo, ekosystém, biom, biosféra) - Organizmy a prostředí (voda, vzduch, teplo...), potřeba různých podmínek pro různé organismy, ekologická valence - Pozitivní, negativní a neutrální vztahy mezi organismy - Areál rozšíření, rozdělení druhů podle areálu rozšíření - Sestavování potravních řetězců a jejich vztah k potravním pyramidám	Přírodopis Zeměpis Fyzika Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopností poznávání) Environmentální výchova (Základní podmínky života, Ekosystémy)	
Ochrana přírody - ztotožňuje se s nutností ochrany životní prostředí a ochrany organismů - zná hlavní světové a české organizace chránící přírodu a přírodní zdroje	- Ochrana přírody ve světovém místním měřítku - Světové ochranné organizace a způsoby ochrany v celosvětovém měřítku - Chráněné krajinné oblasti v ČR	Přírodopis Zeměpis Občanská výchova Matematika Chemie Fyzika Osobnostní a sociální výchova	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
• vyzná se v chráněných oblastech ČR a orientuje se v míře ochrany v nich uplatňované • zná funkci knih sdružujících chráněné druhy organismů a rozlišuje různou míru jejich ohrožení • rozděluje odpady podle jejich složení, možnosti recyklace a dalšího využití • chápe důležitost třídění odpadů pro životní prostředí • zná možné způsoby znečišťování jednotlivých sfér Země (vzduch, voda, půda...) a podle svých možností přispívá k ochraně přírody	– Moravský kras – Červená kniha ohrožených druhů – Recyklovatelné a nerecyklovatelné odpady – Hlavní znečišťovatelé životního prostředí – Způsoby ochrany přírody před vlivem člověka	(Rozvoj schopností poznávání) Environmentální výchova (Lidské aktivity, Vztah člověka k prostředí)	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím • poskytne první pomoc při úrazu	Zpracování dřeva, kovů a plastů • technická dokumentace (technický výkres, technologický postup) • práce s ručním nářadím a pomůckami • zhotovování drobných předmětů denní potřeby, bytových doplňků, školních pomůcek, drobné údržbářské práce • lepení, tmelení, barvení a lakování • připevňování předmětů • dovednosti pro domácí údržbu (jednoduché stavební činnosti – materiál, nářadí, nástroje a pomůcky, pracovní postup) • práce montážní a demontážní • bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci • první pomoc	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj • rozvoj schopností poznávání • kreativita Morální rozvoj • řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí Matematika – základy rýsování - náčrty Fyzika	
• poznává, že technika jako součást lidské kultury je vždy spojena s pracovní činností člověka • poznává okolní svět a aplikuje tyto poznatky při vlastní pracovní	Technika a společnost • objevy, vynálezy, dějiny techniky (výběr) • vliv techniky na rozvoj některých oblastí: těžba surovin, energetika,	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj • rozvoj schopností poznávání • kreativita Morální rozvoj	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
činnosti - chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci - orientuje se v různých oblastech lidské činnosti	strojírenství, elektrotechnika, stavebnictví, chemie, doprava, zdravotnictví, zemědělství - technické informace a jejich uplatnění ve společnosti - úloha materiálu v moderní technice (nové materiály ve zdravotnictví, automobilovém průmyslu, apod.) - zajímavosti	řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí Fyzika	

Technické kreslení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Technické kreslení je volitelný předmět, bude vyučován podle zájmu žáků v 9. ročníku. Plánovaná časová dotace je 1 hodina týdně. Výuka bude probíhat ve třídách. Předmět navazuje na výuku matematiky.

Vzdělávání v předmětu má žákům umožnit zvládnout základy technického kreslení potřebné nejen pro další studium, ale především pro praktický život. Žáci by se měli naučit používat pomůcky a materiály pro rýsování, rýsovat tužkou, používat šablony a popisovat technickým písmem, zobrazovat tělesa do roviny a opačně modelovat tělesa ze zadaných obrazů.

Předmět vede žáky k přesnosti a pečlivosti, výrazně přispívá k rozvoji prostorové představivosti žáků.

Předmět je určen především pro ty žáky, kteří mají zájem o studium technických oborů nebo o učební obory s technickým zaměřením, navazuje na předmět matematika, který vhodně doplňuje. Je významnou složkou profesní přípravy žáků.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s pomůckami
- samostatná a skupinová práce s využitím šablon, modelů strojních součástí.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Výukové a vzdělávací strategie, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, uplatňované v předmětu Technické kreslení

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- schopnosti propojit teoretické poznatky s praxí
- samostatnosti
- důvěře ve vlastní schopnosti a k umění uplatnit toho, co už se naučil
- sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání informací nutných k řešení
- definování problému a toho, čemu nerozumí
- překonávání překážek – nenechat se odradit neúspěchem

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání důležitých informací, jejich pochopení a schopnosti použít je

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- spolupráci v týmu
- zdravému sebevědomí
- schopnosti pomoci druhým, ale i o pomoc požádat

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák - používá správné pomůcky při rýsování - načrtne a narýsuje čáru plnou tenkou, plnou tlustou, čárkovanou a čerchovanou - dokáže správně popisovat technickým písmem od ruky i s užitím šablony - rýsuje pravidelný pětiúhelník, pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	Základy rýsování - pomůcky pro rýsování - druhy čar a jejich užití - technické písmo - rýsování pravidelných mnohoúhelníků	Matematika	
- zná druhy a formáty technických výkresů - rýsuje v měřítku zmenšení i zvětšení - zobrazuje jednoduché součásti a okótuje je	Technické výkresy - druhy a formáty technických výkresů - měřítko zobrazení - technické zobrazení jednoduchých součástí - kótování ve strojírenství a ve stavebnictví	Matematika	
- zná základní pravidla volného rovnoběžného promítání - zobrazí ve volném rovnoběžném promítání krychli, kvádr, hranoly,	Zobrazování prostorových útvarů do roviny – promítání - volné rovnoběžné promítání - pravoúhlé promítání na dvě vzájemně kolmé průmětny	Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
jehlan, válec a tělesa z nich složená - tato tělesa načrtne i narýsuje - zná základní pravidla pravoúhlého promítání - načrtne a narýsuje sdružené průměty hranolu, válce, jehlanu, kužele, komolého kužele, komolého jehlanu a jednoduchých těles složených z těchto základních těles - načrtne a narýsuje nárys, bokorys a půdorys jednoduchých těles	pravoúhlé promítání na tři vzájemně kolmé průmětny	Matematika	

SBOROVÝ ZPĚV

Charakteristika nepovinného předmětu na 1. a 2. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována v 1. – 9. ročníku – 2 hod. týdně
- sborový zpěv se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

- **organizace** – žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.
- **průřezová témata:**
- **osobnostní a sociální výchova** (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, komunikace, spolupráce)
- **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (Evropa a svět nás zajímá)
- **multikulturní výchova** (kulturní rozdíly, etnický původ, multikulturalita)
- **mediální výchova** (fungování a vliv médií ve společnosti)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení – žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, dvojhlase i trojhlase

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů – žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v hudbě

- žák odlišuje hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní – žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem

- žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální – žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k ohleduplnosti vůči druhým

Kompetence občanská – žák je veden ke kritickému myšlení při výběru hudebních žánrů a stylů jednotlivých písní.

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní – využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení hudební učebny

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák • upevňuje správné pěvecké návyky • dodržuje hlasovou hygienu • snaží se o vyrovnaný, intonačně čistý sborový zvuk • snaží se o intonačně a rytmicky čistý hlasový projev v jednohlase i vícehlase • rozvíjí hlasový rozsah • zlepšuje úroveň vlastního pěveckého i mluvního projevu • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností hudební nástroje k doprovodu písní • zkouší vytvářet jednoduché doprovody (přede hry, mezihry, dohry) a hudební improvizace	• lidové písně české i písně ostatních národů světa • jednohlasé i vícehlasé úpravy lidových písní podle pěvecké vyspělosti sboru • umělé písně současných skladatelů i skladatelů let minulých (různé hudební žánry a styly) • kánony • jednohlasy (chorály) • výběr sborových skladeb z děl klasických skladatelů podle vyspělosti sboru	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> – mezilidské vztahy – komunikace <u>Multikulturní výchova</u> – lidské vztahy – etnický původ <u>Výchova demokratického občana</u> – občanská společnost a škola	

SPORTOVNÍ HRY

Charakteristika předmětu

Sportovní hry je předmět vyučovaný na 2. stupni buď formou nepovinného předmětu, nebo jako předmět povinně volitelný. Svým vyučovacím obsahem navazuje na učivo předmětu Tělesná výchova a rozšiřuje je.

Časové vymezení

Nepovinný předmět Sportovní hry je vyučován 2 hodiny týdně (dvouhodinovka 1x týdně). Povinně volitelný předmět Sportovní hry je vyučován 1 hodinu týdně.

Organizační vymezení

Předmět sportovní hry je určen pro hochy i dívky od 6. do 9. ročníku. Výuka předmětu probíhá převážně ve velké tělocvičně, za příznivého počasí využíváme malé i velké venkovní hřiště. Nepovinný předmět Sportovní hry je zaměřen převážně na výuku volejbalu.

Obsahové vymezení

Již z názvu předmětu vyplývá, že hlavní náplní je výuka sportovních her a rozšíření úrovně pohybových schopností a dovedností získaných v povinné tělesné výchově. Stejně jako povinná tělesná výchova jsou i nepovinné sportovní hry zaměřeny na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků, na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže.

Mezipředmětové vztahy:

- tělesná výchova
- výchova ke zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy
- vytváří prostor pro opakování naučených pohybových dovedností
- sleduje pokrok všech žáků
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- navozuje problémové situace způsobem, který umožňuje volbu více postupů
- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci

- navozuje problémové situace, které motivují žáky řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků)
- umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce
- přidělením role rozhodčího učí žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy
- zařazováním mezitřídních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vede žáky ke hře v duchu „fair – play“
- přidělením role organizátora učí žáky hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- umožní žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech
- podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech)
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učí žáky pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- zadává úkoly, při kterých musí žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Učitel:

- netoleruje v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování
- uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje žáky s technikou první pomoci
- podle možností vede žáky k sebehodnocení
- vhodnou motivací vede žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku
- dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestá, kvalitní práci pochválí
- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při cvičení ve výuce

Sportovní hry – nepovinný nebo povinně volitelný předmět

6. – 9. ročník

Výstup předmětu	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy a průřezová témata)	Poznámky
Žák: - zvládá základní herní činnosti jednotlivce v jednotlivých sportovních hrách a umí je uplatnit v utkání (vedení míče, přihrávky, střelba ...) - zkušenosti z míčových her uplatňuje i v dalších sportech - zná základní pravidla jednotlivých sportovních her - hraje v duchu fair play	Volejbal Basketbal Fotbal Baseball Florbal Vybíjená Přehazovaná	Tělesná výchova, výchova ke zdraví	Dívky: Výuka je zaměřena především na florbal, basketbal, baseball, volejbal Chlapci: florbal, fotbal, basketbal

Pravidla pro hodnocení žáků

(zpracováno na základě směrnice Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, která je součástí školního řádu)

Obsah:

1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1.3 Kritéria pro hodnocení

1.4 Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

1.5 Zásady pro hodnocení chování ve škole

2. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

2.1 Stupně hodnocení prospěchu

2.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

2.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

2.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

2.2 Stupně hodnocení chování

3. Zásady pro používání slovního hodnocení

4. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni

4.1 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

5. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

6. Orientační hodnotící stupnice na úrovni školy

7. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

8. Hodnocení nadaných žáků

9. Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

10. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

10.1 Komisionální zkouška

10.2 Opravná zkouška

* * *

1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb.

2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy.

3. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje hodnocení průběžné, a to kombinací klasifikačního stupně a slovního hodnocení (za dlouhodobější výsledky).

4. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

5. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje také ohodnocení jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
6. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
7. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi s cílem poskytnout mu zpětnou vazbu.
8. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
9. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
10. Ředitel školy působí na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
11. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu a chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období) na třídních schůzkách (veškeré informace jsou důvěrné)
 - případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
12. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
13. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
14. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
15. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

16. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

17. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

18. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

1.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří, co mu ještě nejde a jak bude pokračovat dál
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

1.3 Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů (s přihlédnutím k individuálním možnostem dítěte)
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje
- změny v chování, postojích a dovednostech
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a problémy řešit tvůrčím způsobem

1.4 Formy ověřování vědomostí, dovedností a klíčových kompetencí žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů a domácí úkoly neklasifikovány (pouze slovní zhodnocení)
- mimořádné bonusy za DÚ a samostatné aktivity (obecně spadají dom. úkoly do přípravy na vyučování)
- modelové a problémové úkoly (kvízy, křížovky, rébusy...)
- laboratorní práce, výroba pomůcek
- projektové a skupinové práce

- projektové dny celoškolské nebo ročníkové
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- školy v přírodě
- testy ročníkové, vstupní

1.5 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel. Snížený stupeň z chování navrhuje za přetrvávající nebo opakující se stejná provinění i přes DTU. Návrh je projednáván s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a o sníženém stupni rozhoduje po projednání pedagogická rada.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.
7. Průběžné hodnocení chování

Pochvaly

Pochvalu může udělit **třídní učitel** za práci pro třídu, sběry, výrazné zlepšení prospěchu apod., dále **učitel** předmětu za reprezentaci nebo umístění v soutěži, práci na projektu, tématických úkolech apod. a **ředitel školy** za mimořádný čin nebo projev občanské či školní iniciativy

Opatření k posílení kázně

Napomenutí třídního učitele (NTU):

za zapomínání ŽK 5x za pololetí (za časté zapomínání v průběhu jednoho týdne poznámka formou upozornění), za opakované méně závažné porušení školního řádu (např. přezouvání, kázeňské prohřešky typu vyrušování v hodině)

NTU s pozváním rodičů do školy za jakýkoliv přepis či nedovolený zásah do žákovské knížky (při prvním přepsání domluva a informování rodičů)

Důtka třídního učitele (DTU):

za závažné porušení školního řádu, např. agresivní chování a šikanu, za nevhodné vyjadřování vůči učiteli či jiné dospělé osobě, za neuposlechnutí učitele, za opakující se stejná provinění i přes NTU, neuposlechnutí třídního učitele, úmyslné poškozování školního majetku, svěřených věcí a věcí spolužáků

DTU s pozváním rodičů do školy

za šikanu, záškoláctví a úmyslné ničení školního majetku

2. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

2.1 Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých **povinných a nepovinných předmětech** stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

2.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí.

Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,

- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují

předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

2.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

2.2 Stupně hodnocení chování

(1) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

3. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

4. Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

4. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

(7) Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2,
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

4.1 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

5. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...) V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do katalogového listu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou

zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- žák si své případné neúspěšné hodnocení může opravit, (po dohodě s vyučujícím i plně)

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

11. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

12. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům, zahrnuje v sobě také hodnocení dosažené úrovně jednotlivých klíčových kompetencí a další hlediska viz bod 5 ods. 1.1 Zásady hodnocení...

13. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

14. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číslíci výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

6. Orientační hodnotící stupnice na úrovni školy

100-90% -5%	prakticky bez chyby, chybí výjimečně	vynikající, příkladný, výborný	1
85-75% +5%	převládají pozitivní zjištění, dílčí chyby	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	2
70-45% +5%	pozitivní a negativní téměř v rovnováze	dobrá, průměrná	3
40-20% +5%	převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	4
pod 15% +5%	zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	5

7. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
2. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
3. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
4. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
5. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
6. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

8. Hodnocení nadaných žáků

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

9. Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

10. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

10.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
 - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
 - při konání opravné zkoušky.
2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

10.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Autoevaluace školy

Oblast autoevaluace	Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
Podmínky ke vzdělávání	Klima školy	- žákovské, učitelské a rodičovské hodnocení - žákovský parlament - otevřenost školy	- anketa vycházejících žáků - spolupráce s žákovským parlamentem - vyhodnocování schránky důvěry - vyhodnocení nejlepších žáků a reprezentantů školy	- dle potřeby - průběžně - průběžně - 1 x ročně
	Úroveň řízení školy	- dokumentace školy - pedagogická dokumentace - měsíční plány práce - organizace školy	- hodnocení zřizovatelem a ČŠI - kontrola třídních knih, výkazů a záznamů PK - pracovní porady	- nelze ovlivnit - průběžně - průběžně
	Prostorové a materiální podmínky	- prostory pro výuku - vybavení pomůckami, didaktickou technikou a učebnicemi - BOZP, PO a hygiena prostředí	- pozorování, pohovory s učiteli, zástupci školské rady a zřizovatele - inventarizace - zprávy o stavu BOZP a PO	- průběžně - 1 x ročně - 1 x ročně
	Ekonomické podmínky	- efektivní hospodaření, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů	- kontrola účetnictví - kontrola zřizovatelem	- 2 x ročně - 1 x ročně
	Personální podmínky	- úroveň a složení pedagogického sboru - další vzdělávání pracovníků - metodická sdružení a poradní orgány ředitele - motivace pracovníků	- semináře, besedy a porady - účast na jednáních metodických sdružení - pedagogické rady	- průběžně - průběžně - 5 x ročně
Průběh výchovy a vzdělávání	Dosahování vzdělávacích cílů - kvalita vyučovacího procesu	- úroveň zpracování a následné plnění tematických plánů - kvalita výuky a naplňování záměrů ŠVP - uplatňované metody ve výuce	- hospitace, kontroly - předepsané písemné a laboratorní práce - sebehodnocení učitelů	- průběžně - 1 x ročně - průběžně
	Rozvoj vzdělávacích strategií	- hodnocení vyučovacích hodin z hlediska znalostí a dovedností žáků	- hospitace, rozbor hodiny - žákovské výstupy	- průběžně - průběžně

	Rozvoj osobnosti žáka	- přístup k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami - výchovné problémy - podpora žáka	- žákovské práce - výstupy - zápisy o výchovných opatřeních - sebehodnocení žáků	- průběžně - průběžně - průběžně
Výsledky vzdělávání	Dosahování vzdělávacích cílů - úroveň vědomostí a dovedností	- výsledky testů - výsledky v soutěžích a olympiádách - úspěšnost absolventů školy	- vědomostní a dovednostní testy - výsledky soutěží a olympiád - úspěšnost žáků u přijímacího řízení	- dle potřeby - průběžně - 1 x ročně
	Zvládnutí výstupů a kompetencí ŠVP	- naplňování klíčových kompetencí a úroveň výstupů - komplexní rozvoj žáka	- klasifikace - srovnávací testy - výstupní hodnocení	- průběžně - dle potřeby - 1 x ročně
	Praktické návyky a dovednosti	- úroveň výstupů - aktivity a přínosné práce pro školu - uplatnění žáků v mimoškolních aktivitách	- žákovské práce - výstupy - pozorování - prezentace mimoškolních aktivit - nabídka zájmové činnosti	- průběžně - průběžně - průběžně - průběžně
Výsledky práce školy	Koncepce školy	- plnění koncepčních záměrů k ŠVP	- hodnocení zřizovatelem a ČŠI - diskuse a hovory se žáky	- nelze ovlivnit - průběžně
	Vztah žáků ke škole	- aktivní účast na akcích pořádaných školou - prezentace školy na veřejnosti - reprezentace školy	- záznamy akcí - akce pro veřejnost - výsledky soutěží a olympiád	- průběžně - průběžně - průběžně
	Vztah rodičů ke škole	- účast na třídních a pohovorových schůzkách - návštěvy školních akcí - podpora školy	- zápisy z třídních schůzek - rozhovory s rodiči	- 4 x ročně - průběžně
	Školská rada a veřejnost	- prezentace školy na veřejnosti - výroční a hodnotící zpráva školy	- webové stránky školy - výroční a hodnotící zpráva školy	- průběžně - 1 x ročně
	Silné a slabé stránky	- SWOT analýza	- tabulka SWOT analýzy učitelů	- na začátku tvorby ŠVP